PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 60 lir — Leto XXV. Št. 114 (7308) — TRST, sobota, 17. maja 1969

PO VČERAJŠNJEM GOVORU PREDSEDNIKA NENNIJA

Seja CK PSI preložena na torek zaradi ostrih notranjih nasprotij

Nenni je v bistvu podprl Tanassija in je predlagal ustanovitev delovne skupine za «razširitev večine» - De Martino in Mancini sta predlog zavrnila

RIM, 16. — Zasedanje CK PSI so danes ponovno prekinili in se bo nadaljevalo šele v torek. Bistveni premik je prišel v zvezi z govorom predsednika stranke Nennija, ki je podprl včerajšnja stališča bivšega voditelja socialdemokratov Tanassija, ki je zahteval, da se sejo CK preloži kar za mesec dni.

Socialdemokratski del socialistične stranke, je namreč ustvaritev nove večine v stranki sprejel z izredno dramatičnimi ugotovitvami in napoveduje ponoven razkol stranke ter s tem razbitje socialistične združitve, vladno krizo in vse s tem zvezane resne politične posledice.

Osrednja struja v stranki De Martinova «riscossa e unità socialista» je danes potrdila svoje že znano stališče in je po sestanku ob 22. uri De Martino izjavil novinarjev, da so sklenili, da bodo predložili na seji CK skupno resolucijo, za katero se bodo dogovorili z ostalima strujama, ki jih vodita Mancini in Giolitti, da pa bodo istočasno iskali vsa sredstva, da ohranijo enotnost stranke. Na vprašanje novinarjev je De Martino izjavil, da bodo glede te resolucije zahtevali glasovanje v CK.

Centralni komite PSI je pričel dopoldne zasedanje, ko je imel Nenni takoj daljši govor. Nato so sejo prekinili in sta se med tem časom v ločenih prostorih sestali struji De Martina in Mancinija. Kasneje je prišlo še do kratke seje CK, na kateri pa je bil sporočen samo sklep o prekinitvi zasedanja centralnega komiteja in sta obe struji nadaljevali z ločenimi zasedanji.

Nenni je svoja izvajanja osredotočil predvsem na vprašanja stranke same in je iz tega zornega kota tudi izvajal zaključke na splošna vprašanja italijanskega političnega življenja. Takoj v začetku je ocenil Tanassiev predlog samo kot poskus, da se v dobri veri izogne resničnim vprašanjem, ki ne more biti učinkovit, če se bo nadaljevalo stanje, ko se vsak dan pojavlja v tisku desetine izjav socialističnih predstavnikov, ki so med seboj nasprotujoče in ki jih razlagajo na dvajsetine načinov.

Vendar pa je istočasno v bistvu podprl Tanassijev predlog, češ da bi bil stvaren, če se bodo lahko že na tem zasedanju CK dogovorili za sestavo skupine tovarišev, ki bodo lahko obravnavali osnovno vprašanje «razširitve večine», s čimer bo šlo z dnevnega reda vprašanje nove večine».

S tem, na videz kompromisnim, predlogom je Nenni v celoti podprl na seji CK stališča socialdemokratov, ki se bore prav z geslom, da naj ohrani sedanje vodstvo, ki naj se razširi, medtem ko se je v stranki ustvarila nova in to znatno bolj levičarsko obeležena, večina.

Do te nove večine je po mnenju Nennija prišlo na nejasen način, čeprav njemu osebno ne ugaja, da se govori o kompromisu, kot je včeraj razglabljal Tanassi. Treba pa je upoštevati posledice in objektivne okoliščine v stranki, ko je v vladi stranka prisotna v celoti, ni pa tako stanje v vodstvu stranke.

Do tega stanja je prišlo, ker so imeli napačen kongres, ki je bil izraz preštevilnih struj in njih utrditev. Nenni je v tej zvezi zastavil dramatično vprašanje, če je možno, da obstaja stranka, ki je v resnici federacija frakcij, od katerih ima vsaka lasten tisk, lastne funkcionarje in svoje agencije, za kar se razsipajo sredstva, ki bi jih bolje izkoristili za skupnost partije.

V tej zvezi je Nenni pohvalil Ferrija in njegove napore in izrecno kritiziral Mancinija, češ da ga je že pred sejo CK opozoril na posledice.

Glede zadnjega sporazuma o novi večini je Nenni mnenja, da ne bi šlo za nič hudega, če bi šlo za vprašanja samo nekih taktičnih stvari, v resnici pa gre «za mini-ran teren» in za izvajanje združitvene resolucije ter načel, ki jih vsebuje. Tudi v tej zvezi je torej Nenni odkrito podprl stališča Tanassija, Pretija in drugih bivših socialdemokratov, češ da je «nova večina» ilegitimna, ker menda ni v skladu z načeli združitvene resolucije.

Do včeraj se je trdilo, da ne obstaja nevarnost razkola v stranki, ki pa se je sedaj po govoru Tanassija pokazal v svoji dramatičnosti. Sedaj je znano, da pomemben sektor stranke trdi, da gre za diskriminacijo do njega in za prekrivanje politične linije. Nevarnost je ista, kot je bila pred dvajsetimi leti, ko je prišlo do prvega razkola v vrstah socialistične stranke, pri čemer je Nenni omenil De Martina, da mu verjame, ko govori «o nefrontizmu in necentrizmu», dejansko pa gre po Nennijevem mnenju za objektivne okoliščine.

V svojih dramatičnih izvajanjih je Nenni v zaključku posegel k odkritim grožnjam čeprav jih je ovil v retorična vprašanja o nevarnosti «polkovnikov» po grškem vzorcu, ma da v primeru razkola v stranki pride istočasno tudi do vladne krize in do negativnih posledic za italijansko demokracijo.

Nenni je negativno ocenil mladinsko oporekanje, ki ne zadeva samo tega, kar je gnilega v buržuazni družbi, temveč je v nasprotjih tudi z demokratičnimi institucijami.

Mnenja je, da ni bistveno vprašanje odnosov s komunisti, katerim so z združitvenim kongresom dali dokončen odgovor.

Seja Mancinijeve skupine se je zaključila prav tako ob 20. uri, kot De Martinova in so po sestanku izdali sporočilo, da bo moral centralni komite še vedno odgovoriti na vprašanja nove večine, ki lahko zagotovi stranki učinkovito vodstvo in dejansko vlogo, ki jo morajo imeti socialisti v razvoju levega centra ter utrditvi demokracije.

Tanassijeva skupina «rinnovamento» pa je po seji izjavila, da vztrajajo na predhodnem predlogu, da se odloži seja CK do 19. junija in da do takrat ostanejo vsi vodstveni organi stranke. Mnenja so, da je njih predlog še zlasti primeren, ker «nova večina» več ne obstaja.

Lombardi pa je mnenja, da se ne more kar na lahek način končati z «operacijo, ki sta jo pričela De Martino in Mancini» ne da bi se istočasno končalo z moralno in politično obglavitvijo obeh ustvarjalcev te operacije. Nennijev govor je imel za posledico, da so se stvari zaostrile in da gre za dve ostro ločeni izbiri.

Minister za delo Brodolini se je danes sestal s sindikalnimi predstavniki poldržavnih ustanov, s katerimi je obravnaval trenutno pereča vprašanja.

V ponedeljek se bo sestal CK KPI, ki bo obravnaval vprašanja mednarodnega delavskega gibanja po poročilu tajnika Longa. CK bo sprejel stališče italijanske partije v zvezi s svetovno konferenco komunističnih in delavskih partij, ki bo v Moskvi 5. junija.

Razne sindikalne organizacije uslužbencev občinskih lekarn so proglasile stavko uslužbencev od 20. do 25. maja. V izjavi je rečeno, da so med pogajanji za obnovitev delovne pogodbe delodajalci predlagali zvišanje plač samo v višini 3 odstotkov in da niso pristali na bistvene normativne zahteve.

Nenni obišče SFRJ šele 26. maja

RIM, 16. — Agencija ANSA je objavila vest, da je uradni obisk zunanjega ministra Pietra Nennija v Jugoslaviji preložen in da se bo pričel 26. maja. Obisk bi se moral vršiti od 18. do 21. maja.

Očitno gre za preložitev obiska v zvezi z današnjim sklepom CK PSI, da se razprava nadaljuje prihodnji teden v torek in da se tako omogoči Nenniju, ki je istočasno predsednik PSI, da se udeleži zapletenih in delikatnih razgovorov, ki se bodo vršili v teh dneh med predstavniki raznih struj in da bo lahko tudi sodeloval na torkovem — verjetno odločilnem zasedanju CK PSI.

Včeraj v Franciji uradno odprta volilna kampanja

PARIZ, 16. — V Franciji se je danes uradno začela volilna kampanja za predsedniške volitve, ki bodo, kot je znano, 1. junija. Po televiziji je govoril golistični kandidat Pompidou, ki je obrazložil svoj že znani program. Dejal je tudi, da čakata Francijo, če ne bo izvoljen, «grdo poletje in nevarna jesen».

Po radiu sta govorila socialistični kandidat Gaston Defferre ter bivši ministrski predsednik Mendes-France. Slednji je ostro kritiziral Pompidouja, ki bi hotel nastopiti kot «mož prenovitve», medtem ko gre za osebo — je dejal — ki je bila na oblasti celih sedem let.

Po radiu je govoril tudi komunistični kandidat Jacques Duclos, ki je dejal, da sta Poherjeva in Pompidoujeva kandidatura «dve varianti politike, ki jo je francosko ljudstvo 27. aprila obsodilo».

V volilno kampanjo se je spustil danes tudi zunanji minister Debré, ki je pozval Francoze, naj glasujejo za Pompidouja.

NOVO VZDUŠJE NA AVENIJI KLEBER

Razprava o mirovnih predlogih ZDA in FNO na pariški konferenci za Vietnam

Fronta in Hanoj ne zavračata Nixonovega načrta, Sajgon in Washington pa sta pripravljena razpravljati o predlogih FNO - Rogersov sestanek z južnovietnamskim predsednikom - Edward Kennedy o Nixonovem govoru

PARIZ, 16. — Osemnajst točk, deset Kiemovih in osem Nixonovih, je bilo v središču razgovorov v konferenčni dvorani na Aveniji Kleber, kjer je bila danes sedemnajsta seja konference za Vietnam. Kljub temu, da ni seja prinesla nobenih bistvenih novosti, je bilo vendarle zaznati vpliv novih diplomatskih pobud fronte in ameriške vlade za rešitev spora. Prvič je prišlo do tega, da so na pogajanjih govorili o konkretnih vprašanjih, čeprav niso povsem izostale tudi medsebojne obtožbe in očitki. Tudi vzdušje v konferenčni dvorani je bilo nekoliko manj napeto in polemično.

Prvi je nastopil delegat fronte Tran Buu Kiem, ki je v glavnih obrisih ponovil svoj mirovni načrt, nato pa govoril o ameriških predlogih. Kiem je obžaloval, da niso ZDA sprejele točk, ki jih ima FNO za temeljne, se pravi brezpogojni umik ameriških in zavezniških čet ter problem nove koalicijske vlade v Sajgonu. Kritiziral je stališče predsednika Nixona, ki po eni strani govori o pravici južnih Vietnamcev do samoodločanja, po drugi pa se trudi, da bi utrdil Thieujev režim. Kiem je tudi obtožil Nixona, da nadaljuje po poti, ki jo je začrtal njegov predhodnik Johnson.

Načelnik severnovietnamske delegacije Xuan Thuy je na začetku podprl mirovni načrt FNO, medtem ko je Nixonove predloge samo bežno omenil. Ponovil pa je zahtevo po brezpogojnem umiku ameriških čet ter trditev, da morajo sami Vietnamci reševati medsebojne politične spore. Vsekakor je xuan Thuy na zaključku zagotovil, da je DR Vietnama pripravljena, da se z vsemi zainteresiranimi stranmi razpravlja o sredstvih in načinih za prekinitev vojne.

V svojem govoru je sajgonski delegat Pham Dang Lam najprej dokazoval skladnost med Nixonovim načrtom in šestimi točkami južnovietnamskega predsednika Thieuja, nato pa govoril o desetih točkah fronte ter v tej zvezi predvsem zavrnil zahtevi po ustanovitvi nove koalicijske vlade v Sajgonu ter po brezpogojnem umiku ameriških čet. Nasprotno pa so sprejemljivi predlogi o izmenjavi vojnih ujetnikov, o zopetni vzpostavitvi demilitariziranega pasu med obema Vietnamoma ter o mednarodnem nadzornem organizmu. V zvezi z umikom čet pa bi morala fronta po Lamovem mnenju dati nadaljnja pojasnila.

Končno je govoril šef ameriške delegacije Cabot Lodge, ki se je včeraj vrnil iz Washingtona, kjer se je posvetoval s predsednikom Nixonom. Njegov govor je bil v celoti posvečen novim ameriškim predlogom, ki jih je podrobno opisal. Posebno je poudaril dejstvo, da ni načrt nekaj nespremenljivega, pač pa da je o njem možna diskusija. Temeljna načela teh predlogov pa so reciprocni umik čet ter način, kako naj vse politične sile Južnega Vietnama sodelujejo pri političnem življenju države. O tem problemu je Lodge predlagal, naj bi delegaciji FNO in Južnega Vietnama takoj začeli pogajanja.

Na zaključku je ameriški delegat zagotovil, da bo natančno proučil predloge fronte, istočasno pa je pozval nasprotnike, naj proučijo ameriški načrt. Opozoril jih je tudi, naj ne smatrajo ameriške popustljivosti za šibkost.

Tiskovne konference glasnikov štirih delegacij, ki običajno sledijo sestanku na Aveniji Kleber, so potekale v vzdušju zmernega optimizma. Ameriški glasnik Kaplan je podčrtal dejstvo, da Nixonov govor po mnenju FNO in Hanoja zasluži pozornost in proučitev, podobno pa se je izrazil tudi sajgonski glasnik. Glasnik FNO je dejal, da niti fronta niti Hanoj ne odvračata Nixonovega predloga. Pojasnil je tudi, da je severnovietnamski delegat izrazil danes samo nekaj «opazk» o ameriškem načrtu, ki ga bo izčrpneje analiziral pozneje. Samo severnovietnamski glasnik ni pokazal nobenega optimizma. «Na sedemnajsti seji — je kategorično izjavil — ni prišlo do nikakršnega napredka po krivdi ZDA in sajgonske lutkovne uprave.»

Nixonov in Kiemov načrt sta bila tudi glavna tema razgovora, ki ga je ameriški državni sekretar William Rogers imel danes z južnovietnamskim predsednikom Van Thieujem. Sestanek, ki so se ga udeležili tudi drugi ameriški in sajgonski predstavniki, med katerimi veleposlanik Bunker in podpredsednik Cao Ky, je bil v predsedniški palači in je trajal dve uri. Pred tem pa sta se Rogers in Thieu za deset minut sestala na štiri oči. Na tem sestanku — poročajo v ameriških krogih v Sajgonu — je ameriški državni sekretar izročil sajgonskemu predsedniku Nixonovo poslanico, v kateri ameriški predsednik zagotavlja, da «ZDA ne bodo prepustile Južnega Vietnama samemu sebi». Na sestanku je bil tudi govor o reorganizaciji južnovietnamske vojske, ki bi morala v kratkem omogočiti umik dela ameriških vojakov iz Južnega Vietnama.

V bližini Da Nanga se medtem nadaljujejo siloviti boji med ameriškimi in osvobodilnimi enotami. Preteklo noč je tu izgubilo življenje dvanajst Američanov, 32 pa jih je bilo ranjenih. Protiletalsko topništvo FNO je včeraj sestrelilo tri ameriške helikopterje. En pilot je bil po poročilih ameriškega poveljstva ubit, trije pa ranjeni. V zadnjih petih dneh je bilo sestreljenih nad Južnim Vietnamom kar štirinajst ameriških helikopterjev.

Posebno intenzivna je bila v zadnjih 24 urah dejavnost ameriških strateških bombnikov «B 52», ki so na različnih predelih države, predvsem pa blizu Sajgona, pri Kontumu in na osrednji planoti izstrelili 18.000 ton bomb.

Po poročilih iz New Yorka je danes zavzel stališče o Nixonovih mirovnih predlogih tudi senator Edward Kennedy, ki je izrazil svoje razočaranje nad ameriškim načrtom, ki je po njegovem preveč previden. Kennedy je predvsem obžaloval pomanjkanje «takih pobud, ki bi utegnile privesti do zmanjšanja izgub in do omejitve splošne vojaške dejavnosti».

Programski dokument angleških laburistov

LONDON, 16. — Glavni predlogi programskega dokumenta laburistične stranke, ki bodo vključeni v volilni manifest, če jih bo odobril kongres stranke oktobra, so večja državna udeležba v industriji in nacionalizacija nekaterih ključnih industrij, kakor je n. pr. farmacevtska industrija. Nacionalizacijo farmacevtske industrije, kjer prevladuje ameriški kapital, so predvidevali že labustični načrti o nacionalizaciji in sedaj se je s tem v zvezi začela nova kampanja.

Dokument predlaga tudi nacionalizacijo mestnih gradbenih površin, vodnih sistemov in ustanov državne gradbeniške družbe za izvajanje velikih javnih del. Poleg tega predlaga dokument nacionalizacijo filmske industrije in večjo državno udeležbo v letalski in avtomobilski industriji ter v industriji elektronskih strojev.

Brandt o izvajanju vladnega programa

BONN, 16. — Zahodnonemški zunanji minister Brandt je danes sporočil, da hoče govoriti s Kiesingerjem o nadaljnjem izvajanju vladnega programa do splošnih volitev, ki bodo 28. septembra.

Zadevno sporočilo, ki so ga objavili po današnjem sestanku predsedstva socialdemokratske stranke, pravi da «mora zaveznik v vladi vedeti, da ne bomo dovolili, da bi se zgodilo, kar se je zgodilo do sedaj v zadnjih fazah obstoja prejšnjih koalicij» Socialdemokratska stranka namerava braniti dogovorjeni program skupno z demokristiansko in krščansko socialno stranko, «tudi če bomo od tu do volitev prisiljeni napraviti vse sami».

Na sestanku je minister za gospodarstvo Schiller ponovil svoje stališče, da bi bila revalvacija marke boljša rešitev, da bi se zajamčila stabilnost cen v Nemčiji.

Jedrsko sodelovanje Jugoslavije in Italije

BEOGRAD, 16. — Podpredsednik CNEN prof. Carlo Salvetti je podpisal danes v Beogradu četrti program za izvajanje sporazuma z Jugoslavijo na področju mirnodobske uporabe atomske energije med CNEN in jugoslovansko komisijo za atomsko energijo. Za Jugoslavijo je podpisal predsednik komisije prof. Guzina.

Med bivanjem v Jugoslaviji je italijanska delegacija obiskala jedrski center v Vinči in se seznanila z znatnim napredovanjem jugoslovanskih znanstvenikov na sektorju jedrskega raziskovanja.

Bratenje med Rabom in San Marinom

RAB, 16. — Na Rabu je bila danes druga slovesnost bratenja med Rabom in San Marinom. S to slovesnostjo se je pričel tudi program prireditev, ki je pripravljen za okrog tisoč občanov San Marina, ki so prišli na tridnevni obisk na Rab. Bratenje med Rabom in San Marinom se je pričelo lani, ko je uradna delegacija Raba obiskala San Marino.

Na današnji slovesnosti je predsednik občinske skupščine Raba Zvonko Gušić izročil delegaciji mesta San Marino listino Raba in sporočil sklep občinske skupščine, po katerem so vsi prebivalci San Marina osvobojeni bivališčne pristojbine pri obisku Raba, kar pomeni, da so enakopravni s prebivalci Raba.

Zvonko Gušić je poudaril, da so Rabljani ponosni, da je kamnosek Raba Marin Biza ustanovil republiko San Marina. Iz spoštovanja do njega je hotelsko podjetje Imperial na Rabu dalo veliki turistični naselbini v Loparu, rojstnem mestu Marina, ime San Marino. Kapetan gradu San Marina Giovanni Busignani je v svojem zahvalnem govoru med drugim poudaril, da je siromašni delavec Marin, ustanovitelj republike San Marino posvetil vse svoje življenje svobodi in pravici in miru in da na istih načelih temeljijo jadranski sosedje temelje tudi danes svoje odnose

NOV KORAK NAPREJ V RAZISKOVANJU VESOLJA

«Venus 5» rahlo pristala na Veneri
Danes pride v njeno atmosfero «Venus 6»

Spuščanje na Venero s padalom je trajalo 53 minut - Ves čas spuščanja je sonda oddajala na Zemljo važne podatke - Sonda je preletela v 130 dneh 350 milijonov km

MOSKVA, 16. — Sovjetska medplanetarna postaja «Venus 5» se je rahlo spustila na Venero. «Venus 6», ki so jo izstrelili pozneje, se bo spustila na Venero jutri.

Preden je «Venus 5» prišla v atmosfero Venere, se je od nje avtomatično ločila kabina, v kateri so znanstveni aparati, in ta se je nato spustila proti Veneri. Med spuščanjem, ki ga je zadrževalo padalo, je «Venus 5» izvedla merjenje temperature, pritiska in kemijskega sestava Venerine atmosfere ter je sproti oddajala na Zemljo zbrane podatke. Na Venero je sonda spustila tudi relief Lenina in grb sovjetske države.

«Venus 5» je preletela 350 milijonov kilometrov v 130 dneh. Davi ob 5 po srednjeevropskem času je bila avtomatska postaja oddaljena 50.000 km od Venere. Tedaj se je začelo zadnje razdobje radijske povezave z Zemljo. Med spuščanjem na Venero so registrirali znatno povečanje temperature na površini sonde. Med spuščanjem se je hitrost sonde zmanjšala od 11,17 kilometra na sekundo na 210 metrov na sekundo. Tedaj se je odprlo padalo. Padanje s padalom je trajalo 53 minut. Tedaj so aparati izmerili temperaturo, pritisk in kemijski sestav atmosfere. Hkrati je sonda neprestano oddajala podatke na Zemljo.

Na Venero se ni spustila celotna sodna, temveč samo kabina, ki se je ločila od nje.

Kakor poroča agencija Tass, je Sovjetska zveza izstrelila svojo prvo sondo proti Veneri 12. februarja 1961, ki je letela približno sto tisoč kilometrov daleč od Venere. Podatke, ki so jih tedaj zbrali, so bili za podlago poizkusu z «Venus 2» pet let pozneje. Februarja 1966 je «Venus 2» letela 24.000 km daleč od Venere, nekaj tednov pozneje pa je «Venus 3» priletela na Venero in nanjo spustila grb Sovjetske zveze,

«Venus 4», ki se je 18. oktobra 1967 rahlo spustila v Venerino atmosfero, je odprla novo fazo raziskovanja tega planeta.

«Venus 5» so izstrelili 5. januarja letos. Kakor poudarja agencija Tass, je ta poizkus ogromne važnosti za raziskovanje Venere in za analizo razvoja v notranjosti sončnega sistema.

Vesoljski postaji, ki se je danes spustila na Venero, sledi «Venus 6», ki so jo izstrelili 10. januarja in ki bo prišla v atmosfero Venere jutri ob 9.03 po moskovskem času. Razlika enega tedna med dvema kabinama se v poletu v zadnji fazi naglo skrči, ko kabina poveča svojo hitrost, ko pride na področje Venerine privlačnosti.

Znake, ki jih je oddajala «Venus 5» davi, je ujel tudi observatorij v Jodrell Banku. Tedaj je predstavnik observatorija izjavil, da se kabina počasi spušča na Venero in da jo zadržuje padalo.

Ni še znano, kakšne podatke je «Venus 5» oddajala med svojim dolgim poletom, ki se je začel 5. januarja. Obe sondi imata nalogo poglobiti znanje o skrivnostih Venere v okviru splošnega raziskovanja vesolja: Med poletom sonde «Venus 5» so oddali 1500 povelj z Zemlje, z njo so imeli 112 radijskih stikov. Na Venero se je spustila kabina z aparati. Atmosfera okrog Venere je zelo gosta in zaradi tega je laže doseči rahlo pristajanje s padalom. Plast plina, ki obdaja Venero je gostejša kakor na Zemlji. Mars pa ima zelo redko atmosfero.

ZAR opozarja na izraelsko utrjevanje

NEW YORK, 16. — Stalni delegat ZAR v Združenih narodih El Koni je poslal predsedniku varnostnega sveta pismo, v katerem opozarja, da je Izrael marca pospešil utrjevanje svojih položajev na severnem sektorju vzhodnega brega Sueškega prekopa z ofenzivnim orožjem, kar omogoča temu orožju, da doseže mesto Port Said. Taka napadalna akcija izraelskih oboroženih sil, pravi pismo, je zelo poslabšala stanje na področju Sueškega prekopa, tako da lahko eksplodira.

Pismo pravi zatem, da so izraelske sile skušale v sredo prekoračiti prekop s tremi pnevmatičnimi čolni, da bi prišle na zahodni breg, in da so Izraelci v zadnjem tednu večkrat bombardirali Port Said. Nato dodaja: «Ti napadi so sestavni del napadalne politike proti mestom na zahodnem bregu prekopa, med katerimi so Suez, Port Tevfik, Ismailija in El Kantara. Smoter teh napadov je sejati razdejanje z uničenjem civilnih in gospodarskih naprav ter zadati hude izgube civilnemu prebivalstvu.»

V Amanu je predstavnik jordanske vojske sporočil, da je danes skupina šestih izraelskih letal skušala prodreti v jordanski zračni prostor, toda protiletalsko topništvo jih je zavrnilo. Poleg tega je sporočil, da je bilo danes dvakrat streljanje med jordanskimi in izraelskimi silami ob reki Jordan

Izraelski zunanji minister Aba Eban je včeraj na sestanku centralnega komiteja izraelske laburistične stranke izjavil, da je Izrael lu «uspelo dati resoluciji varnostnega sveta iz novembra 1967 pravi pomen: svobodna pogajanja med nasprotniki, svobodno sklenjeni sporazumi in mir brez vsakih omejitev med neodvisnimi in suverenimi državami. To pomeni, da veliki nimajo pravice vsiliti svojih rešitev». Dodal je, da ima Izrael sredstva, da se lahko upre vsaki rešitvi, «ki bi nasprotovala njegovim življenjskim interesom».

Eban je nato izjavil, da absolutno nasprotuje ustanovitvi izraelskih krajev na ozemljih, ki so pod nadzorstvom Izraela. Prepričan je, da iz tega ne bi prišlo nič dobrega. S tem se je uprl načrtu obrambnega ministra Dajana, ki hoče «ustvariti izvršnega dejstva», in tako tudi Allonovemu načrtu, ki določa ustanovitev izraelskih vasi ob zahodnem bregu Jordana. Eban je izjavil, da se morajo upreti vsaki določitvi novih izraelskih meja pred začetkom mirovnih pogajanj. Izrekel se je proti zamisli treh suverenih in neodvisnih držav na bivšem palestinskem ozemlju, ki naj bi bile Jordanija, Izrael in nova palestinska država.

RAZGOVORI O KONFERENCI IN SODELOVANJU

Ceausescu na prijateljskem obisku v Sovjetski zvezi

SZ je menda izročila Kitajcem noto v zvezi z incidentom na meji v Kazakstanu

MOSKVA, 16. — Predsednik vlade in prvi tajnik romunske komunistične partije Nicolae Ceausescu je danes bil na uradnem prijateljskem obisku v sovjetski prestolnici. Na letališču so ga pozdravili tajnik KP SZ Brežnjev, predsednik vlade Kosigin in drugi najvišji partijski ter državni funkcionarji.

Iz uradnega sporočila, kot tudi iz drugih vesti, izhaja, da gre v bistvu za delovni sestanek, ki se je pričel že dopoldne v Kremlju in nato nadaljeval popoldne v «dači» v bližini Moskve.

Na dnevnem redu sta dve pomembni vprašanji: okrepitev gospodarskega sodelovanja in integracije med Romunijo ter ostalimi državami članicami SEV ter svetovna konferenca komunističnih ter delavskih partij, ki se bo pričela 5. junija v Moskvi. Glede obeh vprašanj ima Romunija originalna stališča in je znano, da se je uprla poskusom, da bi na moskovski konferenci sprejeli ideološka, ekskluzivistična stališča odnosno, da bi sprejeli stališča, ki naj bi omejevala suverenost partij raznih držav, ali celo da bi prišlo do izobčenj Kitajcev, kot bi to želeli Rusi.

Sovjetsko romunski razgovori so se že danes zaključili in je predsednik romunske vlade Ceausescu že danes zapustil Moskvo in se vrnil v Bukarešto po 10 ur trajajočih razgovorih.

Ceausescu bo obiskal od 19. do 20. maja Poljsko.

Še vedno ni nobenih uradnih vesti o sovjetsko - kitajskem incidentu v Kazahstanu, kjer naj bi Kitajci najprej poslali na sovjetsko ozemlje čredo volov, kasneje pa naj bi tisoč kitajskih vojakov prekoračilo mejo in se vkopalo 4 km v globini na sovjetskem ozemlju. Po istih neuradnih vesteh je SZ izročila kitajskemu veleposlaništvu v Moskvi noto, s katero protestirajo zaradi kitajske kršitve meja. Noto so menda izročili že pred tednom, vendar o njej uradno ni ničesar znanega, kaj naj bi odrażalo sovjetsko pričakovanje, da bo uspelo spor rešiti brez prelivanja krvi in brez ponovnega zaostrovanja.

Predsednik vrhovnega sovjeta Podgorni je še vedno na uradnem obisku Severne Koreje, kjer se je včeraj srečal s predsednikom vlade Kilsungom. Korejski radio je pojasnil, da gre za drugi sestanek in da so razpravljali o vprašanjih «skupnega interesa ter o mednarodnem položaju». V poročilu je tudi rečeno, da so se «razgovori odvijali v izredno prisrčnem ozračju».

Iz Moskve se je vrnila v Prago delegacija CK KPČ, ki jo je vodil tajnik partije Lenart in ki je bila deset dni na obisku v SZ v zvezi s proslavami 24. obletnice osvoboditve ČSSR s strani sovjetskih čet. Lenart se je med obiskom sestal s Brežnjevom.

Tajnik češkoslovaške partije Husak se je danes zvečer vrnil iz Budimpešte v Prago po 48-urnem obisku, med katerim se je razgovarjal s tajnikom madžarske partije Kadarjem. Po vesteh iz obveščenih krogov sta se razgovarjala o dvostranskih odnosih, predvsem pa o pripravah za svetovno konferenco komunističnih partij.

BEOGRAD, 16. — Predsednik republike maršal Tito je danes popoldne odpri v Beogradu 13. mednarodni sejem tehnike, na katerem sodeluje 415 jugoslovanskih in 291 tujih podjetij iz 20 držav.

SLOVESNE IZJAVE LJUDSKIH POSLANCEV

Začelo se je delo svetov nove zvezne skupščine SFRJ

Izjave M. Špiljka o delovanju zveznega izvršnega sveta v zadnjih letih

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 16. — Ljudski poslanci vseh svetov novoizvoljene zvezne skupščine so danes na začetku svojih prvih sej sprejeli nekatere sklepe, ki se nanašajo na način verifikacije mandatov ter formiranja in dela stalnih delovnih teles (odborov komisij). V nadaljevanju seje so poslanci po potrditvi mandatov dali slovesne pismene izjave, da bodo pri izpolnjevanju svojih poslanskih dolžnosti vestno spoštovali ustavo in zakone in da se bodo z vsemi silami zavzemali za uresničenje smotrov socialistične družbe, interesov narodov in narodnosti ter državljanov Jugoslavije.

Razen v svetu narodov, kjer ni bilo nobene pritožbe na predloženo verifikacijo mandatov, so poslanci družbeno-političnega, gospodarskega in socialno-zdravstvenega sveta razpravljali o eni pritožbi, poslanci kulturno-prosvetnega sveta o treh pritožbah. Vse pritožbe, razen ene v socialno-zdravstvenem svetu so bile odbite kot neutemeljene.

Popoldne so sveti na skupni seji pod predsedstvom sedanjega predsednika zvezne skupščine Milentije Popovića izvolili komisijo za volitve in imenovanja, ki bo na jutrišnji skupni seji predlagala izvolitev predsednika, sedem podpredsednikov zvezne skupščine, članov skupščin in komisij ter predsednika in članov zveznega izvršnega sveta.

Kandidat za novega predsednika zvezne skupščine je dosedanji predsednik Milentije Popović, kandidat za novega predsednika zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič, ki bo na jutrišnji skupni seji skupščine predložil listo kandidatov za člane zveznega izvršnega sveta. Poleg tega bodo vsi sveti zvezne skupščine na jutrišnjih ločenih sejah izvolili predsednike in podpredsednike svojih svetov ter predsednike in člane posameznih delovnih teles.

Predsednik republike maršal Tito je sprejel danes dosedanjega predsednika zveznega izvršnega sveta Miko Špiljka ter podpredsednika Kiro Gligorova in Rudija Kolaka, ki so se mu zahvalili za pomoč in stalno zanimanje za delo zveznega izvršnega sveta. Predsednik republike je izrekel priznanje članom zveznega izvršnega sveta za njihovo uspešno delo.

Predsednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak je sinoči obiskal jugoslovansko časopisno agencijo Tanjug in v daljšem razgovoru z novinarji prikazal rezultate delovanja zveznega izvršnega sveta zadnjih let ter se ozrl na uspehe in probleme izvajanja gospodarske reforme in na delo zveznega izvršnega sveta na zunanjepolitičnem področju.

Kot glavne rezultate delovanja zveznega izvršnega sveta od leta 1967 dalje je Špiljak omenil aktiviranje gospodarstva, notranjo stabilizacijo trga, povečanje zaposlenosti, povečanje izmenjave z inozemstvom in ohranitev kurza reforme. Zvezni izvršni svet ni v svojem delovanju imel pretenzij, da bi nastopal kot vlada, temveč kot politični in izvršilni organ skupščine, ki je ob sprejemu vseh važnih sklepov tesno sodeloval z republiškimi izvršnimi sveti, tako da so republike preko svojih izvršnih svetov sodelovale v ustvarjanju jugoslovanske politike.

Špiljak je podal nekaj osnovnih značilnosti gibanja jugoslovanskega gospodarstva v zadnjih dveh letih v izvajanju reforme in ugotovil, da doseženi rezultati ne pomenijo, da je delo končano, kajti reforma je stalen proces.

V svoji zunanji politiki je zvezni izvršni svet naslanjal svoje delovanje na velikih izkušnjah, ki jih ima Jugoslavija v mednarodnih odnosih, ki jih je pridobila pri izvajanju svoje neodvisne politike in samostojnega ocenjevanja mednarodnih svetovnih dogajanj. Dva dogodka — spopad na Srednjem vzhodu in dogodki v zvezi s Češkoslovaško — so zveznemu izvršnemu svetu dali priložnost, da prispeva k uveljavitvi te politike. Po mnenju Špiljaka dogodki na svetu ne dovoljujejo optimističnega gledanja na nadaljnji razvoj, kar nalaga Jugoslaviji maksimalno zavzemanje na področju politike nepovezanost in izmenjave misli z nevezanimi državami. «Zavedati se moramo, je poudaril predsednik zveznega izvršnega sveta, da Jugoslavija lahko obstaja samo kot neodvisna država zunaj blokov in da mora na tej liniji stalno voditi svoje delovanje.» Špiljak je na koncu ugotovil, da je položaj Jugoslavije na svetu danes zadovoljiv, kakršen morda ni bil nikdar prej. Posebno je pomemben ugled, ki ga Jugoslavija pridobiva v mednarodnem socialističnem in delavskem gibanju. «Z druge strani imamo danes dobre odnose s perspektivo njihovega nadaljnjega izboljšanja z vsemi državami zahodne Evrope,» je zaključil Mika Špiljak.

B. B.

ŠE VEDNO OBSEDNO STANJE V VEČJEM DELU MALAJE

Tudi Kitajci v začasni vladni koaliciji s predstavniki Malajcev in Indijcev

Malajci požgali kitajski predel glavnega mesta in streljali na bežeče prebivalce

KUALA LUMPUR, 16. — Malajo bo upravljala začasna vlada, ki jo bodo sestavljali iz predstavnikov «stranke zaveznikov», to je Kitajcev, Malajcev in Indijcev. Kitajska zveza, ki se je pred tremi dnevi umaknila iz vlade, je danes javila, da bo poslala lastne predstavnike v začasno vlado. Vest je javil med tiskovno konferenco namestnik prvega ministra Abdul Razak, ki je tudi načelnik vsedržavnega koordinacijskega odbora. Sestavo vlade bodo javili jutri. Razak je potrdil, da je položaj v zahodnem in vzhodnem delu Malaje zelo resen.

Varnostni organi so nocoj aretirali 93 oboroženih «komunistov», ki so se zbrali v neki stavbi glavnega mesta. To je javil na televiziji prvi minister Abdul Rahman, ki je pripomnil, da je policija vdrla v stavbo po prijavi neznanca. Skupno s «teroristi» se je skrivalo še 500 oseb. Abdul Rahman je pojasnil, da so se letalski odredi spustili s helikopterjem na streho stavbe, od koder so napadli «teroriste» s solzilnimi bombami.

Po relativno mirni noči, predvsem zaradi močne nevihte, ki je zajela Kuala Lumpur, so nastali v prvih jutranjih urah, kljub obsednemu stanju, novi nemiri. Skupina kakih stotih Malajcev je kmalu po zori napadla kitajski okraj glavnega mesta, katerega je zažgala ter streljala na Kitajce, ki so bežali pred plameni. Ni še znano koliko ljudi je izgubilo življenje v plamenih. Tudi v okoliških vaseh in v predmestju Kuala Lumpura so se spoprijele etnične skupine med seboj. V mestu so tolpe Malajcev napadale avtomobiliste.

Nemiri so nastali tudi v drugih malajskih mestih, kar je prisililo oblasti, da so odredile v osmih državah zahodne Malaje policijsko uro, ki traja celih 24 ur. Tudi v državi Malaka so proglasili obsedno stanje zaradi včerajšnjega spopada, med katerim je bil en mrtev in štirje ranjeni, medtem ko je bilo precej avtov in avtobusov prevrnjenih ali požganih.

V Kuala Lumpuru, kjer so ostale trgovine zaprte, je občutiti pomanjkanje živil. Vlada noče prekiniti policijske ure, da bi si ljudje nakupili hrane, temveč je najavila ustanovitev oskrbovalnih centrov za razdeljevanje najnujnejše hrane. Malajska vlada je javila, da bo po uvedbi neke oblike cenzure čez nekaj dni dovolila objavo časopisov. Prvi minister je izjavil, da bo sestavil dokončno vlado, ko se bo položaj normaliziral.

SAMO UTRUJEN?

Philip Blaiberg ponovno v bolnišnici Groote Schurr

CAPETOWN, 16. — Dr. Philipa Blaiberga, kateremu je dr. Barnard presadil srce so danes sprejeli v bolnišnico «Groote Schur» kjer so ga, kot so javili v zdravniškem poročilu, pridržali zaradi pregledov. Že prejšnji teden so zdravniki predpisali bivšemu zobozdravniku počitek. Njegova žena je tedaj izjavila, da se je preveč utrudil. Ni znano zakaj so Blaiberga sprejeli v bolnišnico, kamor naj bi ga odpeljali nujno z rešilnim avtom. Med prevozom so mu baje z dihalno napravo olajšali dihanje.

Blaiberg bo v prihodnjih dneh praznoval 60-letnico rojstva. Bivši zobodravnik že 17 mesecev živi s presajenim srcem.

Družinska tragedija v Ženevi

Umsko bolna žena zabodla Roosevelta

ŽENEVA, 16. — Zaradi rane z nožem v hrbet so danes sprejeli v ženevsko bolnišnico, kjer so ga tudi operirali, 62-letnega sina bivšega predsednika ZDA Jamesa Roosevelta. Skrivnostna tragedija se je pripetila v četrtek malo pred polnočjo v Vesenazu, kjer Roosevelt, ki je predsednik važne družbe s sedežem v Ženevi, stanuje. Med povratkom domov po sprehodu okoli vile je ženska, ki ga je spremljala zasadila Rooseveltu nož v hrbet. Kaže, da so žensko aretirali in jo zaradi umskih motenj odpeljali v umobolnico Bel-Air v Ženevi. Drami je prisostvoval Rooseveltov prijatelj, ki je priskočil ranjencu na pomoč in je poklical policijo.

Po dolgem oklevanju je policija vendarle izjavila, da je Roosevelta ranila po dolgi in razburljivi razpravi njegova žena Gladys Trine Owens. Roosevelt je zapuščal salon svoje vile, ko mu je njegova žena, ki se ji je zmedlo, zasadila nož v hrbet. Roosevelt je stekel iz hiše in so ga našli ranjenega na podeželski cesti.

Govori se, da sta bila zakonca zadnje čase sprta in na robu ločitve. Rooseveltova žena, ki ima 48 let, je bila pred kratkim zaradi bolezni živčne narave na zdravljenju. Kaže, da zdravstveno stanje ranjenca ni resno, zaradi česar bo čez nekaj dni lahko že zapustil bolnišnico kjer ga po zadnjih vesteh niso operirali. Govorijo, da sta bila zakonca ločena in da je do tragedije prišlo nepričakovano po burnem sporu.

Kljub diplomatskim akcijam

Nič novega o Italijanih zaposlenih v Nigeriji

LAGOS, 16. — Še nobenih vesti o 24 Italijanih, ki so bili zaposleni pri vrtalnih napravah Agip Mineraria in SNAM progetti na področju Kwale v zahodni Nigeriji. Govorilo se je, da so jih biafrske čete zajele in da jih držijo kot ujetnike. Predsednik ENI je danes odpotoval na portugalski otok Sao Tomè, kjer bo skušal vskladiti s podporo italijanskih diplomatov in predstavnikov humanitarnih ustanov iskanje pogrešanih Italijanov. Govori se, da so Italijani zdravi in živi in upajo, da se jim bo v kratkem posrečilo izposlovati njihovo izpustitev.

Predstavnik nigerijske vlade je odredil preiskavo za ugotovitev položaja Italijanov in je potrdil, da ne bi pristali na prekinitev spopadov na področju, kjer so delali italijanski in nemški tehniki. Z druge strani, je potrdil nigerijski komisar za zunanje zadeve, ni nihče predlagal začasne prekinitve sovražnosti.

Pozno ponoči se je zvedelo, da je irski duhovnik Anthony Byrne, ki je odpotoval v Nigerijo, vzpostavil stik z Italijani ter je mobiliziral misijonarje in lokalno prebivalstvo, da bi pomagali pri združitvi vseh delavcev, kar bi olajšalo repatriacijo.

MED PLEZANJEM ORTLESA

Nesreča dveh nemških vojakov

MERAN, 16. — Danes se je pripetila na severni steni Ortlesa v višini 3500 metrov huda nesreča, pri kateri se je 23-letni Josef Majewski iz Koelna smrtno ponesrečil, 24-letni Herbert Haber iz Bonna pa hudo ranil, zaradi česar so ga morali s pridržano prognozo sprejeti v bolnišnico.

Oba, ki sta pripadala 4. bataljonu «Alpen jäger'ev» bonskega Bundeswehra, sta danes zjutraj začela vzpon po severni steni. Verjetno sta izgubila ravnotežje, zaradi česar sta zgrmela v 500 metrov globok prepad. Njun prijatelj, ki je bil na vznožju in je vzponu sledil z daljnogledom, je opazil nesrečo in je o njej obvestil karabinjerje. S pomočjo helikopterja so člani reševalne skupine prenesli v dolino mrtveca in ranjenca.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vojaška doba in pokojnina

Eno od vprašanj, ki si jih v zvezi s pokojninami zastavljajo mnogi naši čitatelji je sledeče: Kako mi bo glede pokojnine upoštevana tista doba med drugo svetovno vojno, ki sem jo prezivel kot vojak, kot partizan ali kot deportiranec. O tem problemu smo na tem mestu že pisali in omenili razna nesorazmerja, ki obstajajo na tem področju. Novi pokrajinski zakon je delno odpravil ta nesorazmerja, saj je razširil možnost priznanja vojaške dobe v prid pokojnine, vendar se nam zdi, da še zdaleč ni zadovoljivo rešil tega problema. Poglejmo torej kakšno pridobitev je na tem področju prinesel novi pokojninski zakon.

Po zakonu iz leta 1958 se je upokojencem priznala vojaška doba v prid pokojnine in sicer tako, da so bili deležni določenega poviška k pokojnini glede na dolžino vojaške dobe. (Približno 500 lir poviška za vsako leto vojaške dobe). Obstajalo pa je nesorazmerje v tem, komu se in komu se ne prizna vojaška doba v prid pravice do pokojnine. Zakon je določal, da se prizna vojaška doba v prid pravice do pokojnine samo tistim, ki so imeli pred to dobo plačanih vsaj za 6 mesecev socialnih dajatev. Če recimo ima nekdo za 13 let plačanih socialnih dajatev in je bil v razdobju 1940-46 za dve leti v vojski, mu znaša to skupno 15 let (kolikor je potrebno, da ima pravico do pokojnine). Pokojnine je v takem primeru bil deležen le tisti, ki je bil zavarovan pred vojaško dobo, ostali pa niso bili deležni pokojnine. In ravno to nesorazmerje je odpravil novi pokojninski zakon, ko predvideva, da se prizna vojaška doba v prid pravice do pokojnine kot v prid poviška pokojnine ne glede na to, če je pred vojaško dobo bil zainteresirani zavarovan ali ne. Z istimi pogoji je v zakonu priznana tudi doba nabora (servizio di leva). Opozoriti moramo naše čitatelje, da ko govorimo o vojaški dobi se pri tem misli, kot je tudi v zakonu omenjeno, tako vojaško službo kot dobo pri partizanih, vojno ujetništvo, deportacijo v taboriščih, prisilno delo itd.

Vsa ta priznanja vojaške dobe v prid pokojnine spadajo pa v tako imenovane simbolične dajatve in niso zato upoštevane kot prave socialne dajatve. Zato priznana vojaška doba ne pride v poštev pri določanju števila let za prejem pokojnine za dovršeno delovno dobo. (Potrebnih je 35 let dejanskih socialnih dajatev) kot tudi ne pride v poštev pri določanju števila let na podlagi katerih se zaračuna višina pokojnine v določenem odstotku na plačo. Prav zaradi nepopolnosti zakona, ki predvideva priznanje dobe v prid pokojnine in velikih nesorazmerij, ki se nahajajo v tem zakonu, je izšel lansko jesen poseben zakon, ki predvideva odkup vojaške dobe.

Kaj pravzaprav predstavlja ta odkup in katere so njegove ugodnosti? Predvsem moramo poudariti, da gre ta odkup ves v breme zavarovanca, medtem ko je priznanje vojaške dobe, ki smo jo prej obravnavali v breme države. Kdaj in komu se torej ta odkup izplača? Država priznava vojaško dobo le v razdobju 10. junij 1940 - 15. oktober 1946, odkup pa je možen tudi za kasnejše dobe, če je nekdo bil zadržan še nadalje v vojski, recimo do leta 1947, 1950, itd. Priznanje vojaške dobe v prid pokojnine se lahko zahteva le takrat, ko zavarovanec zaprosi za pokojnino in sicer tako, da priloži prošnji za pokojnino ustrezne dokumente. Odkup vojaške dobe pa je možen vedno, tudi takrat ko je zavarovanec že upokojen. Zanimivo bo tudi to, da imajo možnost odkupa vojaške dobe v prid pokojnine vsi tisti, ki niso bili v vojnih enotah, temveč so doma vršili terensko delo v prid vojnih enot.

Doba odkupa vojaške dobe se ne upošteva kot simbolična dajatev temveč kot prava dajatev v prid pokojnine, kot če bi zavarovanec za isto dobo bil v delavnem razmerju in plačeval socialne dajatve. Zato mu pride ta doba šteta tako za pokojnino, za dovršeno delovno dobo, kot za določanje števila let na podlagi katerih se po novem zakonu zaračuna višina pokojnine.

Poglejmo še koliko stane odkup vojaške dobe? Za dobo od 10. junija 1940 do 30. januarja 1952 bo moral zainteresirani plačati za odkup 6 lir na teden ali 312 lir na leto. Za nadaljnje dobe pa stane odkup od 231 do 366 lir na teden. Dovolj je napraviti prošnjo na socialni zavod INPS ter predložiti ustrezni dokument o sodelovanju v vojni.

Pariz. Marie - Odile Lefebre je zmagala na natečaju «najdaljši lasje Francije». Njeni lasje so dolgi 1,80 m

Nova Benedettijeva verzija o Lavorinijevi smrti

Vila Verdijeve v Viareggiu še vedno v ospredju zanimanja preiskovalcev

PISA, 16. — Zdravstveno stanje Adolfa Mecianija se je v zadnjih 24 urah nekoliko izboljšalo. To je edina novost v zadevi Lavorini. Meciani, ki je še vedno v rianimacijskem centru Santa Chiara, je bil pred dvema dnevoma na robu groba, danes pa so z elektroencefalogramom ugotovili malenkosten napredek. Kaj pomeni to izboljšanje stanja bomo videli v prihodnjih 48 urah. Trenutno Meciani ne razume ničesar, ne ve kaj se dogaja okoli njega. Zato se lahko zgodi, vendar so to samo še nepotrjeni glasovi, da bodo njegovi zagovorniki zahtevali izpustitev na začasno svobodo in premestitev v zasebno kliniko.

Zjutraj je preiskovalni sodnik dr. Pierluigi Mazzocchi povabil v urad lastnico vile v Ul. Tirana 34 v Viareggiu, Rito Verdi, kjer naj bi bil po Della Lattovih izpovedih «sestanek», med katerim naj bi umrl Lavorini. Verdijeva je od vsega začetka odločno zavračala obtožbe Della Latte. Govorijo, da je bilo njeno zaslišavanje precej razgibano in ženska je ob izhodu iz sodišča napadla fotografe s precej ostrimi besedami.

Policija je zaslišala tudi nekaj delavcev, ki so bili januarja meseca letos zaposleni pri gradnjah nekaterih stanovanj v Ul. Tirana. Predvsem so se sodni organi pozanimali, če so delavci opazili sumljive obiske in če so opazili 31. januarja rdeč avto, v katerem naj bi videli tudi Ermanna Lavorinija. Znano je, da ta avto pripada Adolfu Mecianiju.

13 in pol letni Andrea Benedetti, ki je pod nadzorstvom sodišča za mladoletnike v Firencah, naj bi v svojih zadnjih izjavah odločno zanikal, da bi bil župan Viareggia odv. Renato Berchelli zapleten v Lavorinijevo zadevo. Po zadnji izpovedi Benedettija, naj bi Ermanno umrl med «sestankom» pod blazino, kjer se je zadušil. Še prej pa naj bi ga Marco Baldisseri silovito udaril po obrazu. «Sestanku naj bi prisostvovale poleg otrok še štiri polnoletne osebe, katerih Andrea ne ve imen. Pozno ponoči se je zaradi te nove verzije preiskovalni sodnik odpravil v Viareggio, kjer je zaslišal nekatere osebe.

Mecianijevi zagovorniki so odločno zanikali vest, da imajo njegovi sorodniki namen, v primeru Mecianijeve smrti, ponuditi ledvice za morebitno presaditev.

BAASISTI POSVEČAJO NAJVEČ POZORNOSTI UTRJEVANJU OBLASTI

V Bagdadu čakajo dejanj

Program je sprejet, a treba ga je uresničiti

BAGDAD, maja — V Bagdadu so se te dni začele poletne vročine. Živo srebro v termometrih, ki se sredi poletja povzpne tja do 50 stopinj, je za začetek obstalo pri 35 in ljudje se v uradih in doma začno že v dopoldanskih urah hladiti z vročo kavo, čajem ali hamotom, nekakšno vročo limonado. Ob večerih pa se napolnijo vrtovi ob Tigrisu, s katerega zaveje hladen vetrič, in ob stojnicah, kjer nečejo cenjeno tigriško ribo mazguf, je živahno tja čez polnoč.

«Kdor je enkrat pil vodo iz Tigrisa, ne bo šel več iz Bagdada», pravijo v iranski prestolnici, ki se kot orjaška nižinska vas razteza daleč po obeh bregovih reke. A marsikoga, ki je ne enkrat pil vodo iz Tigrisa, v teh nemirnih časih ni več v Bagdadu. Bivši predsednik Aref, ki so ga strmoglavili 17. julija lani, živi v Istanbulu. Abdel Razak Naef, ki je bil po udaru štirinajst dni predsednik vlade je, že dolgo v Švici. Prvič v novejši iraški zgodovini se je zgodilo, da je strmoglavljeni šef države odnesel celo glavo.

Od tako imenovane «revolucije 17. julija», s katero je prišlo na oblast iraško krilo Baas, je minilo že deset mesecev, vendar o novem režimu še vedno ni mogoče dati trdnejše ocene. Baasisti so namreč ves ta čas porabili predvsem za to, da so si utrjevali oblast. Kot sodijo tukajšnji opazovalci, je Baas prodrl precej globoko v vojsko in policijo kakor tudi v vrh administracije. V vojski so veliko nebaasističnih oficirjev premestili iz Bagdada, kot trdijo nekateri, na jug Iraka in na jordansko fronto, medtem ko so v Bagdadu poklicali oficirje baasiste. Razen tega so organizirali več intenzivnih tečajev za mlade baasistične oficirje. V vojski in policiji, da so jih potem lahko povišali na pomembnejše položaje. Tudi v ministrstvih se je pojavilo že veliko baasistov, ki so zasedli predvsem ključne položaje v vrhovih. Na nižjih ravneh pa še ni bilo temeljitejših sprememb. Iz pogovorov z vladnimi uradniki je jasno čutiti, da so silno previdni in zadržani, ker si pod novo oblastjo še niso zagotovili svojih položajev. Nekateri opazovalci menijo, da bo že v kratkem prišlo do večjih selitev tudi na nižjih ravneh v ministrstvih.

Kakor v Siriji, tako se je tudi v Iraku Baas močno opri na množične organizacije - sindikate, mladinske, študentske in ženske organizacije. To je normalna posledica dejstva, da je stranka sama strukturalno zelo ozka in ekskluzivna ter praktično deluje pol legalno. Imajo pa baasisti v načrtu, da bodo v prihodnje poskušali razširiti tudi bazo stranke z nekaterimi novimi oblikami političnega dela, v katerih ljudje naj bi dobili možnost aktivnejše sodelovati v političnem življenju.

Skratka, vse kaže, da ima iraški Baas že dokaj trdno v rokah vzvode oblasti «oziroma tisto, kar so tukaj vzvodi oblasti», kot je rekel eden izmed tujih diplomatov v Bagdadu. Pri utrjevanju oblasti je nova iraška garnitura posegla tudi po takih sredstvih, kot so javna obešenja, ki so po mnenju bagdadskih političnih krogov povzročila v svetovnem tisku vse preveč hrupa, kar tukaj pripisujejo vplivu cionizma. «Razumeti morate, da je bilo te vohune iz notranjih razlogov treba obesiti javno», je zatrjeval visok uradnik. «Če jih ne bi obesili sredi mesta, ljudje sploh ne bi verjeli, da so bili res obešeni. Ničkolikokrat se je namreč že zgodilo, da so uradno koga obesili, v resnici pa so mu dali potni list in ga poslali v tujino. Seveda, iz Evrope je ta stvar videti drugačna. Toda navsezadnje zdaj ni nihče več obešen javno, ampak v zaporu».

Z «izkoreninjanjem vohunskih omrežij», kot temu pravijo v uradnem iraškem jeziku, je novi režim vsekakor dovolj odločno pokazal, da se ne misli šaliti. To je imelo vsekakor kratkoročni učinek Menda pa je tudi samim baasistom jasno, da boj proti vohunskim omrežjem ne more biti osnova za dolgoročno politiko v državi.

Eden izmed smotrov, ki si jih je zastavilo novo iraško vodstvo, je sodelovanje z drugimi političnimi skupinami, predvsem s komunisti pa tudi z naseristi, arabskimi socialisti in drugimi. «Partija (Baas) je uvidela, da je Iraku v tem času, ko ves arabski narod preživlja hudo krizo, potrebna nacionalna fronta vseh naprednih sil», je rekel eden od članov iraškega vodstva Baas med sestankom z novinarji nekega večera v poslopju strankinega vodstva. «Toda čeprav smo takoj po prihodu na oblast izpustiti politične zapornike in ponudili drugim skupinam sodelovanje in ministrske položaje, doslej na tem področju še nismo dosegli pravih rezultatov», je pristavil.

Komunisti, naseristi in drugi, ki vedno zavračajo sodelovanje z Baas. Komunisti, ki so od vseh ostalih političnih skupin najmočnejši, so se razcepili v dve skupini. Večja in vplivnejša je še vedno v stiku z oblastmi, medtem ko je manjša, ki se je zavzemala za oboroženo vstajo, prišla v odkrit spopad z Baas in so vse njeno vodstvo z Azizem el Hadžem na čelu strpali v zapor, kjer je Aziz el Hadž pred televizijskimi kamerami priznal svojo zmoto. Del njegovih ljudi ga je zapustilo in se je pridružilo večini, medtem ko so nekateri drugi ustanovili novo neodvisno skupino.

«Vrata za sodelovanje z vsemi naprednimi elementi pa so še vedno odprta», je rekel minister za informacije Abdalla Salum Samaraie, ki je ena najvplivnejših osebnosti v iraškem Baas. «Mislim na tiste elemente, ki se borijo proti imperializmu, cionizmu in kolonializmu. To načelo smo razglasili ob prihodu na oblast, po njem, in prav tem vztrajamo še zdaj».

Kot je zatrdil član vodstva Baas, se stiki s komunisti in drugimi že nadaljujejo. «Prav te dni sem se sestal z naseristi in arabskimi socialisti», je rekel. «Moj kolega pa je danes govoril s komunisti». Toda očitno sporazuma še niso dosegli. Eden izmed vzrokov za nezaupanje drugih strank do Baas je v tem, da je Baas leta 1963 krvavo obračunal s svojimi političnimi nasprotniki «Ni pa le to», je izjavil funkcionar iz regionalnega poveljstva Baas. «Komunisti in drugi ne morejo razumeti, da je revolucijo izpeljala in vodila partija in da partija zato nosi odgovornost in mora imeti v skladu s tem tudi vodilno koalicijo v nacionalni fronti».

Baas je na kongresu novembra lani orisal svoje stališče do posameznih političnih in gospodarskih problemov Iraka. Obsežni kongresni dokument, ki je praktično program stranke, so objavili februarja letos. Vrstni red problemov, ki jih je treba najprej rešiti, je zdaj minister za informacije Samaraie naštel takole: «Kursko vprašanje, agrarna reforma, industrializacija (predvsem naftna industrija) in vprašanja prosvete in kulture».

Programska načela, ki jih vsebuje kongresni dokument glede teh in še številnih drugih načel, so zvečine popolnoma zdrava in sprejemljiva ter predvidevajo radikalne spremembe na političnem, gospodarskem, kulturnem in socialnem področju kakor tudi v samem Baas. Vendar — kot mnogi baasisti sami priznavajo — so doslej v praksi uresničili le zelo zelo malo izmed načel, ki so si jih postavili v programu. Osnovni vzrok temu je vsekakor v tem, da baasisti posvečajo največ pozornosti utrjevanju svojih pozicij, srednjevzhodni krizi, odkrivanju vohunskih omrežij in gradnji CENTO pakta z iranske strani. Vse to je mogoče sicer izkoristiti tudi kot katalizator notranjih konsolidacijskih gibanj, vendar ne more biti osnova za trajnejšo politiko.

Irančani za sedaj torej predvsem čakajo, da bo novi režim začel izpolnjevati program, ki si ga je zastavil, program, ki ga sicer svetujejo ocenjujejo pozitivno. «Res je, da po tolikih letih prevratov in nemirov že lepe besede dobro dejo», je rekel eden izmed kurdskih politikov. «Toda končno sodbo si bomo vendarle ustvarili po dejanjih in ne po besedah». Ravno tako bo za vsa druga področja velja to tudi za kurdsko vprašanje, ki pa sploh pomena za notranji položaj v Iraku zasluži posebno obdelavo.

NEKAJ GNILEGA V FRANCOSKEM SODSTVU?

Oster napad Marcantonijevih zagovornikov na R. Patarda

Zakaj nočejo zaslišavati Pompidouja in njegove žene v zvezi z umorom Stevana Markovića? Pod čigavim pokroviteljstvom sta Delonova?

PARIZ, 16. — Bivši francoski prvi minister in sedanji kandidat za predsedniško mesto Georges Pompidou je zopet prišel v ospredje «zadeve Marković». Pompidouja in njegovo ženo je poklical na odgovornost zagovornik edinega človeka, ki je v zvezi z umorom bivše telesne straže Delona Stevana Markovića v zaporu, Françoisa Marcantonija odv. Jacques Isorni, ki je zelo verjetno s privoljenjem predsednika francoske odvetniške zbornice Lussana izdal poročilo naslednje vsebine:

Dne 4. marca so Marcantonijevi zagovorniki zahtevali od preiskovalnega sodnika Patarda, da «brez odlašanja» zasliši gospoda in gospo Pompidou in overovi vest «izredne važnosti». Te overovitve, ki naj bi dokazala, da je zasebna stranka, ki obtožuje Marcantonija, v zmoti, niso izvedli.

Dne 7. maja so zahtevo ponovili s pripombo, da bi morali zaslišati Pompidouja, ker je kandidat za predsedniško mesto, pred volilno kampanjo in pred volitvami, ker bi bilo zaslišavanje ob morebitni izvolitvi, kar velja tudi za njegovo ženo, otežkočeno če ne nemogoče. Kljub vztrajni zahtevi obrambe, gospoda in gospe Pompidou ne bodo zaslišali.

Preseneča dejstvo, da preiskovalni sodnik, ki se ni ustrašil nenavadnih postopkov, noče izdati ukrepa za overovitev resnice, to tem bolj, ker je sprejel izjave zasebne stranke, ki pa zahtevajo overovitev. Preseneča tudi, da se gospod in gospa Pompidou nista prostovoljno predstavila preiskovalnemu sodniku, da bi odgovorila na njegova vprašanja. Noben državljan, ne glede na funkcije, ki jih je v preteklosti izvajal ali jih namerava v bodočnosti izvajati, se ne sme izogniti dolžnosti, da obvesti sodno oblast kar mu je znanega.

Če je danes obramba prisiljena sklicevati se na člen 11 kazenskega postopnika (ki ji dovoljuje javno izjavo), je zato, ker je ugotovila med preiskavo hude nepravilnosti in čudne posebnosti, ki lahko škodujejo pravicam obrambe in načelom osebne svobode.

Številna dejanja in še posebno nerazumljivi pogoji aretacije Françoisa Marcantonija, dalje telegram ministra za zunanje zadeve preiskovalnemu sodniku v trenutku, ko je hotel spustiti Marcantonija na začasno svobodo, v katerem so bili navedeni razlogi zavrnitve, iskanje priče, ki bi vmešala v zadevo gospo Pompidou, daje misliti obrambi, da se je ena ali več neimenovanih in mogočnih osebnosti vmešalo v delovanje pravice iz razlogov, ki nasprotujejo odkritju sodne resnice.

Vse je anormalno če je lahko «chambre d'accusation» pariškega prizivnega sodišča z dekretom 24. aprila 1969 odredil zapor za Marcantonija (ki trdi, da je nedolžen) s pripombo «da je treba njegovo točno vlogo še ugotoviti». In vendar bi človek pričakoval, da so ga obtožili in spravili v zapor, ker so «poznali njegovo vlogo».

Kmalu po tej izjavi je francoska uradna tiskovna agencija «France press» objavila poročilo, v katerem pravi, da že osem mesecev skušajo s klevetami iz političnih razlogov vmešati gospoda in gospo Pompidou v sodni primer, v katerega nista niti najmanj zapletena. V poročilu je tudi navedeno, da bodo Francozi, posebno med kampanjo za predsedniške volitve, obsodili te klavrne mahinacije, ki omadežujejo javno življenje.

Marcantonijevi zagovorniki so še enkrat vložili zahtevo po izpustitvi svojega varovanca na začasno svobodo. Iz dobro obveščenih krogov se je zvedelo, da je preiskovalni sodnik Patard še enkrat ustno zavrnil Isornijevo zahtevo po zaslišavanju zakoncev Pompidou. Marcantonijevi zagovorniki so hoteli na podlagi izjav Pompidoujev zrušiti celotno zgradbo obtožbe, ki v glavnem sloni na izjavah brata skrivnostno umorjenega Stevana, Aleksandra Markovića. Slednji trdi, kar pa je Delon odločno zanikal, da sta bila Pompidoujeva na večerji v Delonovi hiši, kjer sta bila tudi Marcantoni in Stevan Marković. Zagovorniki hočejo tudi dokazati, da preiskava ni zabeležila nobenega napredka, ker imajo osebe, ki so v zadevo zapletene (Delonova) mogočne protektorje.

Kasneje je tudi pravosodno ministrstvo s poročilom, ki ga je objavila «France Press», napadlo odv. Isornija, češ da spravi v dvom na nedovoljen način delovanje pravice. Preiskovalni sodnik Patard je pozno popoldne javil, da je podaljšal zaporno dobo za Marcantonija zaradi «hudih in soglasnih indicijev». Pojasnil je, da je v priporu tudi zaradi «overovitev, ki so v teku».

Zvečer se je oglasilo tudi zunanje ministrstvo s trditvijo, da se Quai D'Orsay ni nikoli vmešal v preiskavo in da je le skrbel za povezavo med francoskimi in jugoslovanskimi oblastmi v zvezi «z zaslišavanjem gospoda Miličevića».

PO DOLGI BOLEZNI

Smrt sovjetskega generala Gorlanova

MOSKVA, 16. — Glasilo sovjetskega obrambnega ministrstva «Rdeča zvezda» javlja, da je po bolezni umrl upokojeni pešadijski general Pavel Ivanovič Gorlanov. Gorlanov se je rodil 1906. leta, 1926. pa je stopil kot prostovoljec v rdečo armado. Od 10. aprila letos je skupno z Gorlanovim umrlo 14 generalov. «Rdeča zvezda» je v sredo javila smrt enega najboljših pilotov - kolavdatorjev Sovjetske zveze polkovnika Vasilija Ivanova.

TWINSBURG (Ohio), 16. — Policija je javila, da je neki nočni čuvaj tovarne avtomobilov «Chrysler» v napadu blaznosti streljal s z dvema avtomatskima samokresoma, pri čemer je ubil dva delavca, deset pa ranil. Čuvaj je nato napravil samomor.

WALLEJO (Kalifornija), 16. — Ameriška podmornica na atomski pogon «Guitarro», ki so jo splavili decembra lani in bi morala čez tri mesece začeti s plovbo, se je nenadno potopila in obstala 13 metrov pod vodo. V podmornici je bilo 45 delavcev in mornarjev, ki so se rešili.

RIM, 16. — Italijanska televizija bo v povezavi s satelitom oddajala v nedeljo od 17. do 18 ure na prvem kanalu direktni prenos izstrelitve «Apolla 10». V ponedeljek, 19. maja bo med večernim televizijskim dnevnikom na prvem kanalu druga direktna oddaja, ki naj bi bila nekako med 20.55 in 21.15.

TOKIO, 16. — Reševalna skupina je našla 16 rudarjev, ki so ostali zaradi eksplozije plina zasuti, brez življenja. Nesreča se je pripetila v rudniku premoga v Utashinaui, približno 50 km od Sapora na japonskem otoku Hokkaido.

Informacije turistične zveze Slovenije

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Na Goriškem imajo v vseh turističnih krajih dovolj prostora v hotelih in pri zasebnikih. V Novi Gorici ima Park hotel 15 prostih postelj, prav tako ima proste postelje tudi hotel Sabotin. Proste postelje imajo hoteli v Bovcu, hotel Soča v Mostu na Soči in hotel Krn v Tolminu. Cesta na Mangart je prevozna samo do prvega predora (uradno še ni odprta). Odprt je ribolov na postrvi; dovolilnice posredujejo Turistično informacijski biroji in Ribiške družine.

V Portorožu je zaseden hotel Palace. Proste postelje imajo še v hotelih Lucija in Central - Riviera. 10. maja so odprli campinga v Luciji in Strunjanu. V Kopru imajo v vseh hotelih in pri zasebnikih dovolj prostih postelj.

GORENJSKA

V vseh turističnih krajih v Zgornji Savski dolini imajo v hotelih in pri zasebnikih dovolj prostih postelj. Na Vršiču na plazu pod Prisojnikom je še ugodno za smučanje, snega je preko 2 m, smučarska vlečnica obratuje. V Kranjski gori sta zaprta hotela Erika in Slavec. V Mojstrani imajo prostor v hotelu in v drugih prenočninskih obratih ter pri zasebnikih. Turistično društvo Mojstrana poroča, da je cesta v Radovno - Krmo in do Aljaževega doma v Vratih odprta. Tudi na Jesenicah, na Planini pod Gorico in na Črnem vrhu imajo dovolj prostih postelj v vseh prenočninskih obratih. V Bohinju imajo dovolj prostih postelj predvsem v zasebnih turističnih sobah. Zaseden je Mladinski dom, hotel Zlatorog bo zaseden samo danes, hotel Bellevue pa od danes dalje. Hotel Triglav pa je zaprt. Gondolska žičnica na Vogel ter sedežnici obratujejo od 7.45 do 16.45 ure. Smučarske proge so ugodne za smučanje iz Orlove glave in Rjave skale. Odprt je ribolov v Bohinjskem jezeru in Savi Bohinjki. Dovolilnice posreduje Turistični informacijski biro in stanejo za domače goste 25.- din v Savi, v jezeru pa 10.- dinarjev. Otroci do 14. leta plačajo za ribolov v jezeru za dovolilnice 2.- dinarja. V Srednji vasi bodo 24. maja odprli novo gostišče «Rupa». Koča pri Triglavskih jezerih je zaprta. Odprt pa je Dom na Komni. Na Bledu je dovolj prostora v vseh hotelih, v počitniških domovih in v zasebnih turističnih sobah. V Begunjah na Gorenjskem imajo proste postelje v turističnem domu v Dragi, v gostišču Joževec. Prav tako imajo dovolj prostih postelj v prenočninskih obratih in pri zasebnikih v Zapužah, Zgošah, Novi vasi in Poljčah. Odprt je Valvazorjev dom pod Stolom in planinski dom na Goški ravni na Jelovici. Roblekov dom na Begunjščici pa bodo odprli šele 28. maja. Sankaški dom na Sv. Petru pa je odprt le ob sobotah in nedeljah. V Tržiču, na Ljubelju in v Podljubelju imajo v hotelih in drugih prenočninskih obratih dovolj prostih postelj. Prosta ležišča imajo tudi v planinskih postojankah na Zelenici, na Kofcah in Pod Storžičem. Koči na Kriški gori in na Dobrči sta odprti samo ob sobotah in nedeljah. Sedežnici na Zelenici obratujeta. Hoteli v Kranju in na Šmarjetni gori imajo dovolj prostora, prav tako imajo dovolj prostora v Preddvoru in na Jezerskem. Prosta ležišča ima tudi Dom na Krvavcu in Dom na Joštu. Češka koča (na Jezerskem) je odprta ob sobotah in nedeljah. Zimsko kopališče v Kranju je odprto ob sredah in četrtkih od 15. do 19. ure, ob petkih in sobotah pa še dopoldne od 9. ure naprej, ob nedeljah pa od 7. do 19. ure. Žičnica na Krvavec obratuje. V Poljanski in Selški dolini imajo dovolj prostih postelj pri zasebnikih, prav tako pa tudi hotel Dom pod Planino v Trebiji in Litostrojski dom na Soriški planini. V Škofji Loki ima gostinsko podjetje Krona še nekaj prostih postelj, dovolj pa jih imajo v zasebnih turističnih sobah. V Ratečah pri Medvodah imajo proste postelje pri zasebnikih in v gostišču Sora. Tudi planinska domova na Lubniku in Starem vrhu imata dovolj prostih ležišč. Šport hotel na Pokljuki ima 50 prostih ležišč.

Prireditve: Na Bledu imajo v hotelu Toplice, v kavarni Park hotela in Kazini ter v baru Grajska klet zabavno in plesno glasbo. V hotelu na Šmarjetni gori imajo vsako soboto plesno glasbo. V Bohinju imajo v hotelu Jezero odprt bar vsak dan, razen ponedeljka.

LJUBLJANA Z OKOLICO

V Ljubljani sta zasedena hotela Lev in Turist, hotel Union bo zaseden danes, 21. in 22. maja, hotel Ilirija, Bellevue in Ljubljana Transport pa so zasedeni do nedelje, nato imajo proste postelje. Nekaj prostih postelj je v hotelu Slon. Dovolj prostih ležišč imajo v domu na Kurešcku, v turističnem domu v Polhovem Gradcu ter v planinskem domu na Govejku. V okolici Ljubljane imajo dovolj prostora v hotelu Planinka v Kamniku, v Domu na Starem gradu in domu v Kamniški Bistrici ter v hotelu Šimnovec na Veliki planini. Prostor imajo pri zasebnikih in drugih prenočninskih obratih v Domžalah in v Litiji, na Vačan, v Gabrovki in Sopoti ter v planinskem domu na Jančah. Dovolj prostora imata tudi hotel Mantova na Vrhniki in hotel Krpan v Logatcu. Prosta ležišča ima turistični dom v Goropekah ter gostišča v Rovtah in v Hotedršici. V Cerknici je dovolj prostora pri zasebnikih, dočim je prenočninski obrat restavracije Jezero zaseden. Dovolj prostih postelj imajo v gostiščih in pri zasebnikih v Rakovem Škocjanu, na Rakeku, na Velikih Blokah in drugih krajih v okolici Cerknice. Dom na Šlivnici ima 30 prostih ležišč. Na Cerkniškem jezeru je možen rib

AMERIŠKI DEZERTERJI NA ŠVEDSKEM

Zakaj ne morejo dobiti političnega zatočišča

Švedska birokracija s pravico do političnega azila ravna tako kot z gnilim jajcem, je rečeno v filmu, ki obravnava usodo ameriških vojaških beguncev

Usoda ameriških dezerterjev je na švedskem ponovno v središču pozornosti. Neposreden povod za to je dal švedski dokumentarni film «Deserter USA», ki so ga tečni prikazovali v stockholmski kinematografski dvorani «Cinema». njegova vsebina pa je posvečena položaju ameriških dezerterjev v švedski družbi. Kritika je film dobro sprejela, ker se dotika in obravnava samo bistvo vprašanja, prikazujoč žalosten položaj teh beguncev vietnamske «umazane vojne».

Na švedskem danes legalno živi okrog 200 dezerterjev, ameriških vojakov, ki so pobegnili z vietnamskega bojišča ali pa so se umaknili iz Zahodne Nemčije iz strahu, da bi jih ne poslali v Vietnam. Menijo, da je pa število onih, ki tu žive ilegalno, prav tolikšno.

Ti so sicer dobili dovoljenje za bivanje, ne pa tudi pravice političnega azila. Spričo tega je švedska vlada postala predmet kritik od več strani, med drugim tudi zaradi tega, ker dela razliko med begunci oziroma dezerterji z Vzhoda in onimi z Zahoda. Prvim je priznan politični azil, drugim pa ne. Tako se ti nahajajo, razumljivo, v precej slabšem položaju. Dovoljenje za bivanje jim izdajajo vsake tri mesece, sam postopek za dosego tega pa ne traja nič manj, namreč zanj so vedno potrebni dva - trije meseci, precej dolg termin, če pomislimo, da se zainteresirani med tem časom ne smejo zaposliti. Je pa to vzrok še neke druge neprijetne posledice, in ta je, da se ne morejo stalno zaposliti.

Večina beguncev izhaja iz družin, ki so prav na dnu ameriške družbene lestvice. So potemtakem brez sleherne kvalifikacije in se lahko zaposle samo pot pomivalci posode in nekvalificirani delavci. Posledica: izredno nizki dohodki, v času pa, ko čakajo na dovoljenje za zaposlitev, prejemajo socialno pomoč, s katero je komaj moč pokriti minimalne življenjske stroške.

Omenjeni film Larsa Lamberta in Ollea Sjoegrena skuša občinstvu približati like teh dezerterjev. Njihova gledanja in mnenja se v marsičem razlikujejo, so pa enotni, brž ko se omeni Vietnam: «Hell no, we won't go!» (Hudiča, ne gremo!) Beg od vojne je dejanje protesta, ne pomeni pa končne rešitve. Kako se zoperstaviti pritiskom od doma in nagovarjanju, da bi se vrnili? Kako izpolniti praznino begunstva z neko vsebino in se postaviti po robu pozkusom, da bi se begunski oziroma dezerterski kolektiv razbil? Film napada tudi švedsko družbo, zlasti birokracijo, ki s pravico do političnega azila ravna kot z gnilim jajcem.

Vtem pa tudi reakcija dviga svoj glas, opozarjajoč: če jim damo pravico azila, jih bo v Švedsko vdrlo še več; in končno, kaj pa naj počnemo s takšnimi ljudmi, ki s svojo propagando slabijo švedski gospodarski sistem, moralo švedske obrambe in ugled policije.

Toda reakcija se ne zadovoljuje samo s kritiko, to potrjujejo tri «telefonske bombe», o katerih je bilo sporočeno kinematografu, kjer so film «Deserter USA» predvajali. Tri večere zaporedoma je neznan glas po telefonu opozarjal, da je v kinematografski dvorani postavljen peklenski stroj. Predstava je bila prekinjena, dvorana pa izpraznjena, da bi policija opravila svoj pregled.

V svojem posebnem poročilu, nanašajočem se na dezerterje na švedskem, Pentagon zatrjuje naslednje: dezerterji so kriminalci, od 116 jih je samo 39 dezertiralo, ker nasprotujejo vietnamski vojni, vtem ko jih je 56 pobegnilo pred disciplinskimi kaznimi zaradi tatvine, uživanja mamil in zaradi prekoračenja dopusta.

Po objavi tega poročila je javnost obtožila švedsko komisijo za tujce, da je ameriškim oblastem posredovala podatke o dezerterjih. Komisija je to nemudoma demantirala. Takisto pa so v tisku tudi dezerterji zelo ostro reagirali.

Švedi so se znašli v situaciji, kakršno niso nikoli pričakovali. Dezerterjem pa ne preostane nič drugega, kot da se še naprej opirajo na tako imenovane študentske skupine FNO, ki so jim doslej nudile tako moralno kot materialno pomoč. Pravijo, da niso oblasti niti enemu dezerterju pomagale do stanovanja, za to so se pobrigale te skupine.

Potem je tu še druga stran medalje: odnosi med Švedsko in USA. Carl Rowan, črnski politik, ki je svoj čas bil veleposlanik v Helsinkih, je v razgovoru s predstavnikom nekega švedskega časopisa izjavil, da se bodo «že tako slabi švedsko - ameriški odnosi še poslabšali». Potem ko je švedska vlada priznala DR Vietnam, je Washington na to uradno reagiral, v ameriških časopisih pa je bilo obenem napisanih toliko člankov in komentarjev proti Švedski, da so «tudi navadni, preprosti ljudje začeli reagirati v njeno škodo» je pristavil.

Kakšne posledice bi za Švedsko imel ameriški pritisk? Bojkot švedskega blaga je že prizadel tovarne, kot n. pr. Volvo, Saab, ASEA in druge.

V Stockholmu trenutno tudi ugibajo, zakaj Nixon tako dolgo čaka z imenovanjem novega veleposlanika na švedskem. V vseh sosednih deželah so že bili imenovani novi veleposlaniki, samo na Švedskem ne. Domači in tuji opazovalci se vprašujejo, ali ne pomeni to določeno obliko Nixonove demonstracije proti Švedski.

Medtem pa bodo dezerterji še naprej ostali na Švedskem v pričakovanju boljše usode. Če se vrnejo domov, jih čakajo štiri leta ječe, na to kazen je bil namreč obsojen doslej edini povratnik. «Če se vrnemo, bomo izgubili vse od svoje svobode. Izkoristili nas bodo v propagandne in politične namene», je rekel eden od njih, ki se je odločil, da ostane na Švedskem. Navzlic temu, da Švedska za dezerterje nikakor ni obljubljena dežela.

V. HRIBAR

Neka gospa iz Milana, ki je zasedla drugo mesto v tekmi s pipo: obilni dve uri in pol ji je gorela enkrat napolnjena pipa

ŠE IZPRED 400 LET, KO SO BEŽALI PRED TURKI

Na južnem Slovaškem (ČSR) še štiri hrvatska naselja

Takoj po prisilni izselitvi je bilo na področju sedanje jugozahodne Slovaške kar 24 hrvatskih vasi

V svoji dolgi zgodovini so se Hrvati čestokrat in iz najrazličnejših razlogov selili in si ustanavljali naselja daleč izven okvirov svojega nacionalnega prostora. Tako imamo na primer v severo - vzhodni Avstriji veliko področje, Gradiščansko ali Burgenland, kjer živi veliko Hrvatov, Gradiščanskih Hrvatov. Tudi v sosedni Madžarski je več naselij Hrvatov. Hrvaška naselja pa zasledimo tudi na Slovaškem, torej v Češkoslovaški republiki. Kaže kot da bi ta hrvatska naselja na Slovaškem bila nekakšen podaljšek Gradiščanske, pa čeprav jih moramo zgodovinsko ločiti od naselitve Hrvatov na Gradiščanskem.

Na Slovaško so Hrvati prišli pred približno 400 leti, ko so bežali pred Turki. Naselili so se okoli Bratislave in Trnave, prišli pa iz okolice Siska in s področja Pounja. Pred davnimi časi so Hrvati ustanovili tu svoje vasi, ki jih je bilo tedaj kar 24. Danes pa so ostale hrvaške le štiri vasi in sicer **Novo Selo** ter **Hrvatski Grob** severno od Bratislave ter **Čunovo** in **Hrvatski Jandrof** južno od Bratislave in na desnem bregu Donave že blizu meja z Madžarsko in Avstrijo.

Ustavimo se na kratko v teh vaseh.

Novo Selo je kakih 18 km severozahodno od Bratislave in blizu reke Morave. Vas se razteza na gričevnatem področju in tudi posestva teh Hrvatov so na gričevnatem področju, ki je zelo dobro obdelano. Zanimiva so tudi krajevna imena ali imena parcel, ki izrazito kažejo hrvaško poreklo prebivalstva, ki je dalo tem krajem svoj pečat. Tako imamo kraje z imeni Zdolince, Brig (Breg), Klanac itd.

Novo Selo je največje hrvaško naselje na Slovaškem in šteje okoli 4.800 prebivalcev. Ti Hrvati govorijo še vedno hrvaški, pa čeprav je njihovo izrazoslovje nekoliko zastarelo in pomešano s slovaškimi besedami. Spadajo v čakavsko - ikavsko jezikovno področje. Za te Hrvate je značilno tudi to, da so ohranili zelo veliko svojih starih pesmi, ki jih pojejo po gostilnah, če se jih zbere večja skupina, po domovih, na slavjih itd. V zadnjih časih so začeli prihajati med nje tudi hrvaški pevski zbori, kot na primer zbori z Reke, iz Zagreba in od drugod.

Kako pa je tu s šolo? Februarja lani so uvedli pouk v osnovni šoli v hrvaščini. Pri tem je imela velike zasluge tudi hrvaška izseljenska matica, ki se tudi drugače trudi, da bi se med temi Hrvati okrepil ali ponovno prebudil nacionalni čut.

Hrvatski Grob je kakih 15 km severovzhodno od Bratislave. Zgodovina te vasi in njenega prebivalstva je podrobno proučena, ker jo je obdelal slovaški znanstvenik A. Vaslavik. Kaže, da nima nobena hrvaška vas tako temeljito proučene in zabeležene zgodovine kot jo ima Hrvatski Grob. Tudi ta vas je ohranila veliko svojih prvotnih značilnosti in vse do pred drugo svetovno vojno so bile tu še v navadi lepe narodne noše.

V tej vasi živi okoli 2.000 prebivalcev, od katerih se 1800 čutijo Hrvate. Ker hočejo ohraniti svojo nacionalnost, že dolgo zahtevajo učitelja, ki bi poučeval v hrvaščini. Ker na Slovaškem učiteljev s poznavanjem hrvaščine ni, so pripravljeni sprejeti tudi učitelja iz matične domovine. Seveda je glede tega rešitev možna v slovaški prestolnici, kajti le slovaške oblasti bi morale in mogle o tem sklepati.

Hrvatski Jandrof in **Čunovo** sta jugovzhodno od Bratislave in že na desni strani Donave. Področje, koder se raztezata ti dve vasi, je zelo plodno in zato je tu zelo dobro razvito kmetijstvo. Med obema vojnama in v času druge svetovne vojne sta ti dve hrvaški vasi upravno spadali pod Madžarsko, ki jima je priznavala status nacionalne manjšine. Med obema vojnama se je v šoli poučevalo v hrvaščini. Zaradi tega v dveh vaseh zelo lepo govore svoj materni jezik.

Hrvatski Jandrof ima okoli 1000 prebivalcev, od česar se jih kakih 900 izjavlja za Hrvate. Pred štirimi leti so si v Jandrofu postavili tudi Dom kulture in ob tej priložnosti so imeli tudi prvo gostovanje iz matične domovine. Na svečano otvoritev Doma kulture je prišel znani reški pevski zbor «Ivan Matetić - Ronjgov». V tej vasi še vedno obstaja hrvaški pevski zbor, ki poje narodne, umetne in cerkvene pesmi.

Kakih 10 km jugovzhodno od Hrvatskega Jandrofa je vas **Čunovo**. Čunovo je povsem hrvaško naselje, šteje okoli 3000 prebivalcev in tudi Slovaki, ki žive v okolici, so prevzeli izključno to hrvaško ime.

Tudi Čunovo, podobno kot Hrvatski Jandrof, je ohranilo svoj nacionalni pečat. Zasluga za to pripada po vsej verjetnosti tudi hrvaškemu rodoljubu Andriji Zvončiću, ki je vse svoje življenje in premoženje žrtvoval za šolanje hrvaških učiteljev in duhovnikov. Na krajevnem pokopališču so vsa imena na nagrobnikih napisana v hrvaščini brez vsakršnih slovaških primesi. Ker sta Hrvatski Jandrof in Čunovo zelo napredni vasi z močnim gospodarstvom in z močno nacionalno zavestjo, je verjetno, da bosta ohranili svojo nacionalno obeležje. Ne moremo pa popolnoma enako trditi za Hrvatski Grob, torej za vas, ki je vsa obkoljena od slovaških vasi, zaradi česar se v vasi že čuti tuji vpliv.

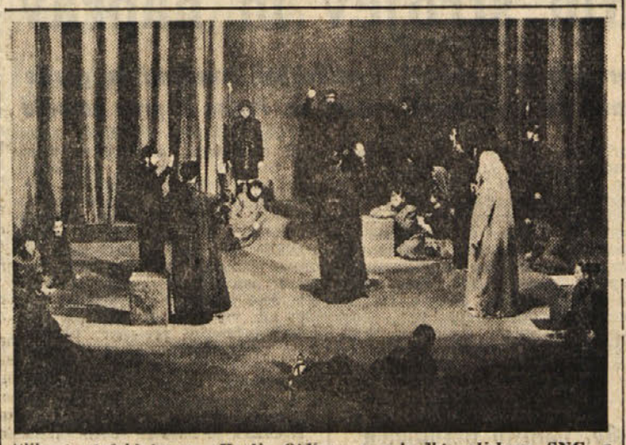

Slika iz Sofoklejevega «Kralja Oidipa» v priredbi celjskega SNG, s katerim to gledališče gostuje še danes in jutri v Kulturnem domu

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Henri Troyat: PUŠKIN (II. del)

Precej časa je že, kar je izšla prva knjiga Puškinove biografije, ki jo je napisal francoski literarni zgodovinar Henri Troyat, v slovenščino prevedel Vital Klabus in v zbirki biografij izdala Državna založba Slovenije. Ko smo poročali o tej knjigi, smo zapisali, da je škoda, da delo ni izšlo v celoti in da je žal prišla na svetlo le prva knjiga. Danes pa lahko zabeležimo izid druge knjige s katero je ta zelo zanimiva biografija o velikem ruskem pesniku zaključena. Zdaj pravzaprav je šele vredno vzeti v roke to zanimivo delo in ga v celoti prebrati.

Morda za osvežitev spomina samo nekaj podatkov:

Niti Puškin, niti avtor biografije slovenskim bralcem nista neznana. O Puškinu ne bi izgubljali besed, saj so se zanj tudi pri nas navduševali ljubitelji poezije že v preteklem stoletju. Po zaslugi številnih prevajalcev v slovenščino pa nam je Puškinova poezija postala danes še bližja.

Tudi francoskega literarnega zgodovinarja ruskega porekla Henrija Troyata pri nas že poznamo. Ta član Francoske akademije, najboljši poznavalec ruske literature med Francozi, je napisal veliko del. V slovenščini imamo njegovo študijo in biografijo o Levu Nikolajeviču Tolstoju, s katero je bilo zaključeno izbrano Tolstojevo delo v slovenščini. Tisti, ki zasledujejo naš knjižni trg, posebno še prevode biografskih del, so lahko zasledili izid prve knjige o Puškinovem življenju izpod veresa istega avtorja. In tisti, ki so prvo knjigo Puškinove biografije prebrali, niso bili razočarani. Troyat v svojem delu nadrobno prikazuje Puškinovo življenjsko pot in vse številne dramatične trenutke tega življenja, močno odvisnega od razmer v tedanji Rusiji. Za te razmere je značilen upor dekabristov leta 1925, še prej pa Napoleonov pohod v Rusijo.

Razumljivo je, da Troyat kot biograf svoje pripovedi o življenju velikega pesnika ne omejuje samo na osrednjo osebnost, temveč slika tudi okolje in razmere, v katerih je živel, rasel in se razvijal Puškin. Tako predstavlja Troyatova biografija ne samo prikaz življenja Aleksandra Sergejeviča Puškina, temveč tudi sliko političnih, socialnih in kulturnih razmer Rusije v času Puškinovega življenja. Seveda pa ni nič manj pomembna še druga komponenta biografije. Dejstvo je namreč, da je Troyat vsaj posredno prikazal tudi Puškinovo umetnost, nastajanje njegovih posameznih del, spodbude za njegovo umetniško ustvarjanje in odmeve Puškinovih stvaritev. Tako pred bralcem zaživi Puškin v celoti, ne samo kot človek, temveč tudi kot umetnik. Prav v tem pa je velika vrednost tega dela.

Troyatovo delo ni biografski roman, temveč je biografija, prikaz življenja združen s sociološko študijo tedanjega časa in literarnozgodovinsko študijo o Puškinu kot umetniškem ustvarjalcu. Vendar pa so vse te tri sestavine tako mojstrsko združene in tako prepletene, da že težko sodimo, kaj prevladuje, čeprav je res, da stopa v ospredje predvsem veliki pesnik sam in njegova v bistvu tragična osebnost.

Razen tega pa je treba poudariti, da je delo mojstrsko napisano, predvsem izredno zanimivo in da se bere tako kot zanimiv pripovedni tekst. Troyat obvlada ogromno snov o Puškinu kot le malokdo in iz svojega bogatega znanja posreduje tisto verzijo, ki se mu zdi najboljša, najbolj utemeljena, čeprav pri tem s svojimi stališči niti noče biti vsiljiv. Je pa vseskozi prepričljiv, temeljit, obsežen, predvsem pa zanimiv. Zato svetovna kritika ne uvršča zaman Troyatovega dela med najboljše Puškinove biografije.

Druga knjiga Troyatove biografije o Puškinu, ki je zdaj prišla na knjižni trg, obsega tri dele. Začenja se z 8. septembrom leta 1826, ko je novi ruski car Nikolaj I. pomilostil Puškina in se je ta lahko vrnil v prestolnico. Končuje pa se knjiga s Puškinovo smrtjo in pogrebom, 6. februarja 1837. Dodano je še poglavje Post mortem, pa dodatek z nekaterimi avtorjevimi najnovejšimi odkritji in bibliografija.

Tisti bralec, ki pozna druge biografije o velikih možeh bo lahko ugotovil, da je Troyatova biografija o Puškinu ne samo zaradi zanimivosti snovi in veličine pesnikove osebnosti, temveč zaradi temeljitosti, predvsem pa zaradi poučne zanimivosti in odličnega načina posredovanja snovi, eno najboljših del te zvrsti. Vsako priporočilo je zato odveč.

Sl. Ru.

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 17. MAJA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 11.35 Slov. narodne; 12.10 Iz starih časov; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 16.10 Valčki; 16.25 Cassola: Fausto in Ana; 17.30 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Dario in Darko s trioma Bordon; 19.25 Orkester in pevci; 20.00 Šport; 20.50 Cortese: Franc Schubert; 21.35 Ples.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.00 Med prijatelji glasbe.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Operetna glasba; 8.30 Popevke; 10.00 Zbor; 10.45 Nove plošče; 11.15 Znane popevke; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.00 Ritmi; 15.30 Od Soče do Drave; 16.40 Uspeli motivi; 17.00 Izbrali ste...; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Poje Orietta Berti; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 10.35 Ura glasbe; 11.30 Vam ugaja klasika? 12.05 Kontrapunkt; 13.20 Radijske kronike; 14.40 in 15.10 Plošča za poletje; 16.30 Znanstvena oddaja; 18.00 Veliki variete; 19.30 Luna park; 20.15 Plošče in skeči; 22.20 Glasbeno potovanje: v Neaplju.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošča za poletje; 9.40 in 11.35 Telefonski pogovori; 10.40 Glasbeni variete; 13.00 Program z Virno Lisi; 14.00 Juke box; 15.00 Plošče; 16.00 Pesem za pesmijo; 17.10 Tehnologija in znanost; 17.40 Plošče za najmlajše; 19.00 Glasbeno - govorni spored; 20.11 Roman; 21.10 Jazz.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Orkestrska glasba; 12.20 Dve Busonijevi sonatini; 13.35 Violinist N. Milstein; 14.25 Bellinijeva opera «Beatrice di Tenda»; 17.20 Nemščina; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Koncert; 20.40 Simf. koncert; 22.30 Literarna oddaja.

FILODIFUZIJA

8.45 Haydnove simfonije; 9.30 Od gotike do baroka; 10.10 Bachov koncert; 10.35 Na programu Spohr, De La Barre in Paganini; 13.10 Tartinijeva sonata št. 23; 13.30 Pergolesi: La contadina.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola: Plevel; 9.25 «Čez travnike zelene; 9.50 Naš avtostop»; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Iz pravljičnega sveta; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Novi posnetki; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Lesjak: «Andrejčkova glava je prazna»; 14.25 V vedrem ritmu; 15.40 L. Dugin: Zadnja pacientka; 16.00 Vsak dan za vas; 17.35 Amaterski zbori; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Top - pops 11»; 18.50 S knjižnega trga; 19.15 Lidija Kodrič; 20.00 Glasbeni mozaik; 20.30 Dr. W. Gerteis: «Vozli inšpektorja Braina» 21.30 Radio Koper; 22.15 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Zgodovina: Bismarck; 13.00 Komični film; 13.30 Dnevnik; 15.30 Giro d'Italia; 17.00 Giocagiò; 17.30 Dnevnik in izžrebanje loterije; 17.45 Program za mladino; 18.45 Dokumentarij; Radovedni ljudje; 19.35 Nabožna oddaja; 19.50 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Glasbena prireditev z Morandijem; 22.15 Jezikovni pogovori; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Lahka atletika; 19.00 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Recital Margherite Rinaldi; 22.00 Manzoni: Zaročenca.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 23.10 Poročila; 9.35 TV v šoli; 15.00 Landskrona: Evropsko telovadno prvenstvo za ženske; 18.15 Mladinska igra; 19.15 Jugoslovanska revolucija - film; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Poje C. Valente; 21.35 Rezervirano za smeh; 22.00 Maščevalci - film; 22.50 TV kažipot.

UPRAVIČENE IN NEUPRAVIČENE TOŽBE

Tokio že ni več «pošteno mesto»?

Čeprav so lani imeli 4-krat manj umorov kot v New Yorku, zaskrbljuje naraščanje mladinskega kriminala

TOKIO, sredi maja. — Pred nekaj dnevi so «uradno» proglasili Tokio za največje mesto na svetu. Prav gotovo se Tokio ne more kosati z New Yorkom ali Londonom, ker je Tokio svojevrstno mesto. Vtem ko imamo v Londonu velikansko resnično mesto s predmestji, ki so že prava mesta in vtem ko imamo v New Yorku opravka z mogočnim središčem, za katerega so značilni največji nebotičniki sveta in je prebivalstvo v mogočnih palačah strnjeno na razmeroma majhnem prostoru, je Tokio — razen ozkega središča — le neskončna vas z neštetimi majhnimi hišami, največ celo enostanovanjskimi hišicami, tako da se tujec v tem konglomeratu le težko znajde, saj ga od enega do drugega konca loči na desetine in desetine kilometrov razdalje. Če pa se japonska prestolnica loči od angleške prestolnice ter od ekonomskega in finančnega centra ZDA, po svoji arhitekturi in urbanistiki, se loči tudi po nečem drugem. Japonska prestolnica ima razmeroma malo kriminala. S tem nočemo reči, da v Tokiu kriminala ni, vendar so številke razmeroma majhne, če jih primerjamo na primer z New Yorkom.

Vzeli smo za primerjavo New York zaradi tega, ker je New York po številu prebivalstva zelo blizu Tokiu. Poleg tega je Tokio ekonomski in finančni center Japonske, kot je tudi New York ekonomski in finančni center ZDA. Pa še eno podobnost imata ti dve mesti: tako v New York kot v Tokio vsak dan prihaja zelo veliko «tujcev». Gre že za milijone ljudi, ki zjutraj prihajajo ne delo ali po poslih, popoldne ali zvečer pa odhajajo. Kljub tej podobnosti, ki po mnenju sociologov pogaja življenje v nekem mestu, je med New Yorkom in Tokiom v velikem kriminalu precejšnja razlika. V lanskem letu so zabeležili v Tokiu 204 umore, v New Yorku pa 738 umorov. Tokio torej ni metropola brez zločinov, vendar je v Tokiu približno komaj 25 odst. umorov, ki jih ima New York.

Poznavalci razmer pa kljub temu tožijo, češ da je bil Tokio nekoč «bolj pošteno mesto». Zakaj?

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s kriminalistiko, trdijo, da je treba razlog za to iskati v značaju Japoncev. To so ljudje, ki nimajo plemenskih problemov in ki sprejemajo neprijetne plati življenja z orientalsko predanostjo. Hiter tempo življenja in izčrpanost nista zmanjšala tradicionalnega spoštovanja do oblasti, reda in družinskega okolja.

In vendar ne gre vse tako gladko. Kriminal v Tokiu ni tolikšen kot v New Yorku, vendar pa narašča. Sociologi pripisujejo to novemu načinu življenja, ki da zadobiva primesi drugih metropol. Z druge strani pa vendarle menijo, da Tokio ne bo šel po sledi ameriške in drugih metropol, kajti Japonec da ima smisel za družinsko čast, za pošteno delo, ki da še vedno uživa velik ugled.

(Nadaljevanje na 6. strani)

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Počasno napredovanje vam je zagotovljeno. Odločno se zoperstavite svoji melanholiji.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ugoden dan za poslovna potovanja. Dragocena pomoč od strani iskrenega prijatelja.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Med vami in nekim partnerjem bo precej ropota za prazen nič. Važen družinski sestanek.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Upoštevajte kritike onih, ki niso neposredno zainteresirani. Z učinkovito pomočjo boste prijatelja rešili.

LEV (od 23. 7. do 23. 8.) Ne podcenjujte ponudbe, ki jo boste prejeli. Obnovite čimprej svoje duhovno ravnovesje.

DEVICA (od 24. 8. do 22. 9.) V tem trenutku za vas je najbolj primerno skupinsko delo. Neko prijateljstvo se bo spremenilo v ljubezen.

TEHTNICA (od 22. 9. do 22. 10.) Zadovoljstvo z odlično opravljenim delom. Vaši prijatelji vas zelo cenijo.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Brž ko bo razčiščen neki nesporazum, bo vse šlo lažje. Večer vam bo potekel v izredno prijetni družbi.

STRELEC (od 23. 11. do 21. 12.) V svoje delo vnesite več reda. Naučite se priznati svoje napake.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Možnosti nepričakovanega dobička. Živahna diskusija med starimi, dobrimi prijatelji.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Šele po daljšem in treznem premudarku, se odločite za korak, ki ga imate v mislih. Edinstveno srečanje.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vaša podjetnost in vztrajnost bosta poplačani. Ogibajte se preostrih polemik v družini.

VAŽNO SPOROČILO

STOLPEC INA

KONČNO ZAŠČITENA KUPNA MOČ RENT IN ZAVAROVALNIH KAPITALOV

■ Prvič na italijanskem tržišču

ŽIVLJENJSKIM STROŠKOM PRILAGOJENA ZAVAROVANJA

■ S temi policami zagotovljene rente in kapitali **naraščajo avtomatično z naraščanjem uradnega indeksa življenjskih stroškov** do največ 3 ‰ letno (poprečje zadnjega petnajstletja), ohranjujoč tako nespremenjeno svojo začetno kupno moč.

■ Ta zavarovanja predstavljajo tudi odlično obliko investiranja lastnih prihrankov.

■ Za pojasnila, nasvete in informacije obrniti se na predstavništva Vsedržavne zavarovalne ustanove. Ali pa odposlati priključeni odrezek v pisemskem ovoju oziroma na dopisnici.

VEDNO DOBRO POSKRBI KDOR SE ZAVARUJE

INA

Ime _____
Priimek _____
Ulica _____
Poštni kodeks in mesto _____
Pokrajina _____

PD/88

Spoštovani ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI Via Sallustiano 51 00100 ROMA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 27, najnižja 19.5, ob 19. uri 24,3 stop., zračni tlak 1015,1 stanoviten, veter 6 km zahodnik, vlaga 65 odst., nebo 4/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22,6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 17. maja MOJCA
Sonce vzide ob 4,32 in zatone ob 19.31 — Dolžina dneva 14.59 — Luna vzide ob 4,38 in zatone ob 21.18
Jutri, NEDELJA, 18. maja DUBRAVKA

KONFERENCA O MILJSKEM GOSPODARSTVU

Dokument o zahtevah miljske sekcije KPI za ponoven razcvet domačega gospodarstva

Med drugim zahtevajo, naj sprejme Felszegy na delo vseh 350 delavcev, naj se zemljišča pri Orehu odstopijo resnim podjetjem in naj postane Lazaret turistično področje

V občinski dvorani «Lo Squero» v Miljah je bila sinoči konferenca, posvečena problemom miljskega gospodarstva, ki jo je organiziral miljski odsek italijanske komunistične stranke. Glavno poročilo je na zasedanju, ki mu je predsedoval župan Millo, podal krajevni tajnik stranke Donadel. Ta je povedal, da je miljski odsek KPI temeljito proučil domačo ekonomijo ter sprejel dokument, na podlagi katerega bi se ta lahko rešila iz sedanje krize, čeprav si pobudniki študije ne delajo posebnih utvar, glede tega, kakšne težave bo treba premagati, preden bo domače gospodarstvo lahko zadovoljivo steklo. Dejstvo je namreč, da je na že težaven položaj domače ekonomije škodljivo vplival nedavni načrt medministrskega odbora za gospodarsko načrtovanje iz leta 1966. Po zgubi širšega predela občinske zemlje v letu 1954 in po zapori ladjedelnice Sv. Roka sta na domače gospodarstvo usodno vplivala še preusmeritev proizvodnje v tržaškem obratu Sv. Marko — v katerem je zaposlenih okoli 400 miljskih delavcev — ter zlasti stečaj ladjedelnice Felszegy.

Dokument, ki ga je sestavila miljska sekcija KPI za ponoven procvit domače ekonomije, temelji na naslednjih točkah: premagati je treba krizo v Sv. Marku; družba Navalgiuliano, ki upravlja tudi miljski Felsvegy, naj sprejme na delo vseh 350 delavcev, kakor je svoj čas obljubila; nižinsko področje pri Orehu naj se koristno industrializira, to je, na njem naj se zgradijo potrebne infrastrukture ter namestijo industrijski obrati, ki bodo zaposlovali večje število delavcev; koristno in pravočasno naj se porabi vsota 100 milijonov lir, ki so jo namenili izgradnji nadvoza pri Felszegyju; zemljišča v nižini pri Orehu, naj se po potrebi odstopijo resnim industrijam in nekaterim koli ponudnikom; večja industrijska pobuda, ki naj «vleče» za seboj širšo proizvajalno aktivnost na našem področju, naj se uresniči na področju miljske občine; bivša ladjedelnica Sv. Roka naj sprejme na svoje območje nove industrije, pri katerih bo našlo zaposlitev več delavcev ter naj se to področje odreče izgradnji naprave za čiščenje petrolejskih ladij, ker je taka naprava nevarna in brez pomena za domače gospodarstvo, saj bi zaposlovala le sedem do osem delavcev; Lazaret naj postane turistična postojanka, okoli katere naj se sploh izboljšajo turistične naprave; na območju miljske občine naj se izboljšajo storitve javnih prevozov; Tržaškemu ozemlju naj se končno prizna status integralne proste cone, dokler pa ne pride do tega, naj po našemu področju priznana vrsta carinskih olajšav na osnovi blagovnih kontingentov.

Miljski odsek KPI je zavzel tudi kritično stališče do nameravane razširitve čistilnice Aquila in izgradnje nove čistilnice Vincor na področju pri Orehu. V obeh primerih zahtevajo namreč industrijci ogromno površine (za Vincor 550.000, za razširitev Aquile pa 225.000 kv. m) medtem ko obsega cplina pri Orehu vsega le 1.200.000 kv. m. Pri vsem tem pa obljublja Aquila le ohranitev sedanjega števila zaposlenih delavcev, Vincor pa namerava zaposliti le 200 delovnih moči. Zato menijo miljski komunisti, naj bi bile tudi žrtve ki jih bo morala občina utrpeti na področju Oreha, v primernem sorazmerju s številom novo pridobljenih delovnih mest.

Seja odbora trg. zbornice

V sredo zvečer se je pod predsedstvom dr. Caidassija sešel vodilni odbor trgovinske zbornice, ki je poslušal številne pripombe in dopolnila odbornikov in predstavnikov tukajšnjih gospodarskih krogov glede splošnega poročila o gospodarskem stanju na našem področju in o delovanju zbornice v preteklih desetih letih, ki ga je podal dr. Caidassi na nedavnem občnem zboru pokrajinske gospodarske konzulte.

Jutri v Zgoniku odkritje spomenika padlim za svobodo

Jutri bo v Zgoniku svečano odkritje občinskega spomenika padlim za osvoboditev iz zgoniške občine. Vse vasi se vneto pripravljajo na ta veliki praznik, v Zgoniku pa pričakujejo veliko število gostov.

Danes ob 20. uri bo na županstvu v Zgoniku sprejem na čast bivšim borcem in svojcem padlih, ki ga priredi občinska uprava. Ob 21. uri bo večer balad in romanc na sedežu športnega krožka «Kras», na hribih pa bodo zagoreli kresovi.

V nedeljo se bo svečanost začela ob 10. uri s pozdravnim nagovorom župana. Sledilo bo odkritje spomenika, nato govori predstavnikov združenja ANPI, deželnega sveta in slavnostni govor. Nastopila bosta domači pevski zbor iz Saleža - Zgonika «Rdeča zvezda» in železničarska godba iz Divače.

Popoldne bo koncert godbe iz Divače ter kulturni spored z nastopi pevskih zborov «Vasilij Mirk», «Srečko Kumar» in «Rdeča zvezda» ter z recitacijami.

V DVORANI «ENAL» NA POMORSKI POSTAJI

Začetek IV. strokovnega zasedanja o vzdrževanju strojev in naprav

Otvoritve so se udeležili predstavniki oblasti, kvalificirani izvedenci in gostje Uvodni govor predsednika centra za gospodarski razvoj dr. Padoe in prva poročila

V dvorani «Enal» na tržaški pomorski postaji se je včeraj dopoldne pričelo IV. strokovno zasedanje o vzdrževanju strojev in tehničnih naprav, ki ga organizirata Italijansko združenje strokovnjakov s tega specifičnega področja (Associazione Italiana tra i Tecnici di Manutenzione A.I.MAN) in tržaški center za gospodarski razvoj v sodelovanju s tehnično fakulteto tukajšnje univerze.

Otvoritvene slovesnosti so se med drugimi udeležili občinski odbornik Vascotto za župana ing. Spaccinija, generalni vladni komisar dr. Cappellini ter nekatere druge osebnosti iz javnega življenja, kvalificirani izvedenci in gostje. Predsednik tržaškega centra za gospodarski razvoj dr. C. Padoa je pozdravil strokovnjake, ki so se zbrali v našem mestu iz vse Italije, ter kratko navedel namen in pomen dvodnevnega zasedanja, zlasti v luči najnovejših dosežkov na področju ustrezne tehnike. Govornik je nato prikazal naraščajoči sloves tržaške prireditve, ki je letos dosegla svojo IV. ponovitev, in za katero se že živo zanimajo tehnični krogi iz vse Evrope. Tako je združenje angleških izvedencev s področja tehničnega vzdrževanja nedavno tega povabilo tržaški center za gospodarski razvoj, naj bi skupno pripravili za leto 1971 širše zasedanje z isto tematiko, ki naj bi se vršilo v Veliki Britaniji v letu 1971, ob sodelovanju vseh razvitih dežel.

Po uvodnem govoru predsednika Padoe se je pričelo pravo strokovno zasedanje delegatov. Dopoldanskemu delu je predsedoval dekan inženirske fakultete na tržaški univerzi prof. Ramponi, glavno poročilo o novih dosežkih na področju tehničnega vzdrževanja pa je podal predsednik A.I.MAN ing. C. E. Oliva. Za njim se je do poznega popoldneva zvrstilo na govorniškem odru več strokovnjakov, med temi tudi izvedenca ing. A. Bosco in ing. E. Fabian iz inštituta za ceste in promet na tehnični fakulteti tukajšnje univerze, ki sta prikazala nekatere probleme v zvezi z vzdrževanjem dvigal, ter predstavnik petrolejske čistilnice Aquila dr. A. Tranquillini, ki je obravnaval nekaj specifičnih problemov s področja petrokemije.

V večernih urah so si strokovnjaki v spremstvu nekaterih docentov ogledali naprave v strojnem inštitutu inženirske fakultete, nato pa je sledila skupna večerja, ki jim jo je priredil organizacijski odbor v restavraciji «La Bora» pri Briščikih. Danes se bo zasedanje nadaljevalo v istih prostorih vse do večera. Med industrijami in podjetji ki sodelujejo na tem zasedanju, naj omenimo poleg že zabeležene Aquile, še Združene jadranske ladjedelnice (CRDA), Filsnia Trieste S.p.A., Italcantieri S.p.A., Tržaški Lloyd, Snia Viscosa iz Torviscose, Società Italiana per l'Oleodotto Transalpino, Stock S.p.A., Veneziani S.p.A. iz Trsta, Vetrobel S.p.A., prav tako iz Trsta ter Zanussi A. nIdustrie S.p.A. iz Pordenona.

Kap. Callisto Gerolimich novi predsednik ladjedelnice Navalgiuliano

V Miljah se je sestal upravni svet ladjedelnice Navalgiuliano S.p.A., ki je izvolil kapitana Callista Gerolimicha za novega predsednika. Pooblaščeni svetovalec kapitan Pladico Segarich se je zahvalil dosedanjemu predsedniku dr. Guidu Zecchinu, ki je odstopil, ter izrekel dobrodošlico novemu predsedniku in izrazil željo o vedno novih uspehih v ladjedelnici, s katerimi bi bili kronani napori in delo njenih voditeljev in delavcev.

Imenovanje kapitana Gerolimicha pomeni važno etapo pri uresničenju splošnega načrta za preosnovo te važne ladjedelnice. Callisto Gerolimich je znan predstavnik pomorskih krogov v Trstu. Več let je poveljeval raznim ladjam trgovske mornarice in je vodil važno plovno družbo. Je častni konzul Švedske, predsednik združenja Julijskih brodarjev, član vodstva zveze svobodnih brodarjev v Rimu in združenja pomorskih agentov v Trstu. Je tudi član raznih svetov in komisij in mestnih ustanov, kakor npr. avtonomne pristaniške ustanove, trgovinske zbornice itd. Je tudi nosilec visokega odlikovanja Italijanske republike.

Nova križanka «tergestum»

«Philodendron» je rastlina, ki je zelo upoštevana za dekoracijo notranjih prostorov klasičnega ali pa modernega sloga. Priljubljena pa je zaradi svojih elegantnih oblik stebla in listov ter svojih harmoničnih proporcev. Te lastnosti rastline so napotile številne cvetličarje, da so se posvetili gojenju rastlin te vrste. V zadnjih letih so pridelali več kot 700.000 stebel «philodendrona» v vrednosti skoraj ene milijarde lir.

Estetski in finančni uspeh gojenja te vrste rastline je napotil botanike, raziskovalce in cvetličarje, da skušajo doseči s križanjem trpežnejše sorte rastline in seveda tudi bogatejše po svojih oblikah. Dva rastlinoslovca iz Neaplja, dr. Landi in dr. Vasti sta s križanjem ustvarila novo vrsto, ki sta jo poimenovala po našem mestu: «tergestum».

Delo policije v aprilu

Včeraj je tržaška kvestura objavila seznam večjih ali manjših prekrškov, ki so bili storjeni v tržaški pokrajini meseca aprila. Iz podatkov je razvidno, da je bilo v preteklem mesecu prijavljenih sodišču 152 ljudi, od katerih je 134 na začasni svobodi, osem ljudi policija še išče, deset pa jih je priprtih. Od zadnjih desetih so štirje pripti zaradi nedovoljene posesti mamil, po eden pa zaradi tatvine, nenamernega umora, pohujševanja mladoletnikov, opolzkih dejanj, lažnih izjav o svoji istovetnosti ter upiranja javnemu funkcionarju. Največ ljudi, in sicer 63, je bilo prijavljenih sodišču zaradi nenamerne povzročitve telesnih poškodb pri raznih prometnih nesrečah. Poleg tega se bo moralo pred sodniki zagovarjati še 16 ljudi, ki so jih sicer spustili na začasno svobodo, zaradi kraje. Nadalje je policija zabeležila še osem primerov goljufije, štiri primere nakupa ukradenih predmetov, šest primerov potvarjanja menic ali vrednostnih papirjev ter nekaj primerov pretepov, obrekovanj, nespodobnih dejanj v javnosti, groženj, izsiljevanj, pijanosti, izkoriščanja prostitucije, oderuštva in še kakega podobnega nepoštenega dejanja.

Kvestura je nadalje sporočila, da so v mesecu aprilu organi javne varnosti s svojimi akcijami vrnili lastnikom ukradeno blago v vrednosti 12.860.000 lir.

Samomor upokojenca

Sinoči ob 20. uri je nekdo telefoniral orožnikom na postaji v Ul. Cologna, da je v Ulici Coroneo neki starejši moški skočil iz petega nadstropja stavbe s hišno številko 6 ter se ubil. Orožniki, ki so nemudoma prihiteli na kraj nesreče, so ugotovili, da gre za 68-letnega upokojenca Giuseppa Gasperinija. V trenutku tragedije je bil moški, ki je vdovec in biva pri družini svoje hčere, sam doma. Vzroki, ki so ga privedli do tega, da je napravil usodni korak, še niso znani.

PRIVOLITEV MINISTRA ZA KMETIJSTVO

V Trst bodo uvozili brez carine 40.000 stotov mesa iz Jugoslavije

S tem bi krili celotne potrebe tukajšnjega tržišča - Državna blagajna bi imela 1 milijardo škode, Tržačani pa precejšnjo korist

Iz Rima se je izvedelo, da je ministrstvo za kmetijstvo pristalo na to, da bi vlada podelila Trstu poseben kontingent za brezcarinski uvoz govejega mesa iz sosedne republike Jugoslavije po avtonomnem računu. S tem je bila odstranjena ena izmed največjih ovir, s katero so morali računati pobudniki nove olajšave. Kontingent naj bi bil tolikšen, da bi po njem uvoženo meso krilo vse potrebe tržaške pokrajine, to je tržaške in ostalih pet občin. Danes velja uvozni kontingent v višini 4200 stotov mesa, kar ustreza nekako 15 odstotkom celotnega tukajšnjega tržišča. Novi dovoljeni kontingent naj bi pa znašal 40.000 stotov na leto, v vrednosti okoli 2,5 milijarde lir, medtem ko znaša vrednost sedanjega uvoznega kontingenta 260 milijonov lir. Državne blagajne bi imele od tega letno škodo okoli 1 milijarde lir, na našem področju pa bi podelitev razširjenega kontingenta prinesla veliko korist tako operaterjem v mednarodni trgovini, za katere bi avtonomni račun vzporedno oživel, kakor tudi potrošnikom, saj bi se moralo meso na domačem tržišču znatno poceniti. Ugodnosti pa bi bile poleg tega precej otipljive tudi za sosedno republiko Jugoslavijo, ki razpolaga z velikimi razpoložljivostmi govejega mesa in jih ne more plasirati na italijanskem tržišču zaradi avtarhične gospodarske politike, ki jo izvaja EGS. Preden bo nova olajšava lahko stopila v veljavo, bo morala vlada predložiti parlamentu ustrezen zakon, kar bo lahko terjalo tudi več mesecev.

Natečaj za 55 gojencev gasilskih podčastnikov

V uradnem biltenu italijanske republike dne 22. aprila 1966 je bil objavljen natečaj notranjega ministrstva — generalno ravnateljstvo za civilno obrambo — za sprejem, po opravljenih izpitih, 55 gojencev podčastnikov v vsedržavnem zboru gasilcev. Natečaja se lahko udeležijo vsi italijanski državljani, ki izpolnjujejo določene pogoje.

Za informacije, naj se prizadeti obrnejo na pokrajinsko poveljstvo gasilcev na Trgu Niccolini 4, ali pa na tržaško prefekturo.

Tržaški sedež RAI - Italijanske radiotelevizije sporoča, da bo z 19. majem njegova mestna telefonska številka 23-223 zamenjana s številko 73-51 z avtomatično povezavo na 10 linij.

V URADNEM VESTNIKU 5. MAJA

Objavljen zakon o poslovanju industrijskega pristanišča

Med drugim bodo zvišali odškodnino za razlaščena zemljišča za 20 odstotkov

V Uradnem vestniku štev 114 z dne 5. maja letos je objavljen zakon štev. 163 z dne 21. aprila 1969, ki se nanaša na poslovanje industrijskega pristanišča, oziroma po novem, pristaniške cone v Žavljah.

Prvi člen določa prav preimenovanje ustanove, in sicer od dosedanje ustanove za industrijsko pristanišče v Trstu, ki ga je ustanovila zavezniška vojaška uprava z odlokom štev. 104 z dne 12. maja 1949, v ustanovo za industrijsko cono v Trstu (Ente per la Zona Industriale di Trieste). Člen nadalje določa, da se življenje ustanove podaljša do 31. decembra 1980. Do istega datuma (člen 2) se podaljša veljavnost davčnih olajšav, ki izhajajo iz odlokov ZVU štev. 203 z dne 3. novembra 1950 in štev. 66 z dne 18. aprila 1953 ter iz poznejših popravkov in dopolnitev.

Člen 3 vnaša nekaj sprememb v sestavo vodilnega sveta ustanove, ki jo bodo poslej sestavljali: zastopnik vladnega komisariata za deželo Furlanijo - Julijsko krajino, trije zastopniki deželne uprave, zastopnik tržaške prefekture, funkcionar tržaške finančne intendance, funkcionar tržaškega tehničnega urada, funkcionar tržaškega tehničnega urada za obalne naprave, funkcionar tržaškega odseka državnih železnic, funkcionar tržaškega odseka državne ustanove za ceste ANAS, zastopnik tržaške pokrajine, zastopnik tržaške občine, zastopnik miljske občine, zastopnik dolinske občine, zastopnik tržaške trgovinske zbornice, zastopnik Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče, zastopnik Združenja tržaških industrijcev, zastopnik tržaške zveze malih in srednjih industrijcev, zastopnik tržaškega združenja obrtnikov, ter pet zastopnikov delavskih organizacij.

Izvršni svet ustanove sestavlja devet članov: predsednik in podpredsednik ustanove, zastopnik komisariata in deželne uprave, ter drugih pet članov, ki jih zbere vodilni odbor iz svoje srede, vendar upoštevajoč določbo, da morata biti dva člana izbrana med zastopniki delavskih organizacij.

Kakor smo svoj čas že zabeležili, bo odškodnina za razlaščena zemljišča povišana za 20 od sto, če bo razlaščenec dokazal, da je lastnik prizadetih površin najmanj tri leta. Spolovinarjem in najemnikom, ki bi obdelovali razlaščeno zemljo zadnja tri leta pred razlastitvijo, in to brez presledkov, bo ustanova za industrijsko pristanišče izplačala petino tega, kar bo znašala odškodnina priznana lastniku razlaščenega zemljišča.

Novi kovanci republike Tunizije

Republika Tunizija je, kakor je že storila in dela italijanska kovnica, izdala kovance po zakonitem tečaju, ki jih bodo v kratkem pokupili numizmatiki vsega sveta.

V specifičnem primeru tunizijskih kovancev gre za serijo kovancev, ki so vsi srebrni, sestavljeno iz desetih kovancev po en Dinar z desetimi različnimi motivi, vtisnjenimi na njihovi hrbtni strani, ki se navdihujejo po antični zgodovini Tunizije. Pri načrtih za izdelavo kovancev so uresničili dragoceno figurativno sintezo med arheologijo in sodobnostjo.

Izdaja kovancev je bila potrjena z odlokom predsednika štev. 69128 z dne 18. aprila 1969 in je omejena na 40.000 popolnih serij za ves svet, ki jih bo moč dobiti tudi v italijanskih bankah.

Uradno so predstavili serijo v Milanu med sprejemom v «Grand Hotelu Principe di Savoia», ki ga je priredilo združenje «Numismatica Italiana» ob navzočnosti italijanskih in tunizijskih oblasti, predstavnikov industrije in finance, osebnosti TV, med katerimi sta bila tudi prof. Cutolo in popevkar Leo Sardo, ter številnih predstavnikov mednarodnega tiska.

GOSTOVANJE CELJSKEGA GLEDALIŠČA V KULTURNEM DOMU

LEPA IN UBRANA UPRIZORITEV SOFOKLOVEGA «KRALJA OIDIPA»

Zunanje prepričljiva in notranje intenzivna kreacija Sandija Krošlja in ostalih igralcev - Predstavi še danes zvečer in jutri popoldne

Objektivni razlogi, ki so onemogočili, da bi Slovensko gledališče letos samo izpolnilo v celoti zasnovani repertoar, so narekovali, da se je zateklo k gostovanjem iz matične dežele, da abonenti in ostalo gledališko občinstvo ne bi ostalo prikrajšano. Tako smo bili deležni gostovanja Jugoslovenskega dramskega pozorišta iz Beograda in sedaj Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja, ki je sinoči prvič nastopilo z grško antično tragedijo, Sofoklovim «Kraljem Oidipom».

Za to uprizoritev je bilo celjsko gledališče deležno mnogih laskavih priznanj slovenske gledališke kritike. Najvidnejša peresa so jo označila za dosežek na visoki gledališki ravni in naša ocena ne more biti drugačna.

Lotiti se «Kralja Oidipa» ni lahka stvar, saj sodi med najzahtevnejša dela klasične dramatike, predvsem pa se ob njem postavlja vprašanje kako ga postaviti, da bo spoštovana njegova patina, pa da bo predstava vendarle moderna in izčiščena v smislu interpretacije usodno tragične osebnosti Oidipa samega in ostalih nosilcev tragedije. Postavlja se dalje vprašanje interpretacije vloge zbora v grški tragediji, kaj in kdo je ta zbor, in nič manj ni važen odnos do teksta ali bolje kako ta tekst prednašati, kako mu dozirati intenzivnost in kako naj mu igralci odmerjajo ton.

Celjska predstava je vsa ta vprašanja vzorno rešila in gotovo bi grešili, če bi hoteli iskati zaslug za to samo pri režiserju ali samo pri tem ali onem igralcu, pri scenografu in ostalih sotvorcih odrske postavitve. Res imajo vsak od teh svoj delež zaslug, a vendar je uspeh predstave rezultat kolektivnega dela, rezultat kolektivne zavzetosti in poguma, za kar gre teatru iz malega mesta vse priznanje. Predstava je bila lepo ubrana, scensko razgibana kolikor je potrebno in nič več, pretresljiva v usodi naslovnega junaka in dosledna v činamiki in notranji napetosti dialogov in monogolov.

Igralsko je daleč najpomembnejša stvaritev Sandija Krošlja. Njegov Oidip je nenavadno močna in sugestivna kreacija, vseskozi prepričljiva v pojavi, maski in govoru, dognano dozirana v intenzivnosti izpolnjevanja tragične usode. Lepo podobo Oidipove žene Iokaste je podala Nada Božičeva in Janez Bermež je bil dognano izdelan Kreon. Zelo lepi pojavi sta bila Marjan Dolinar kot videc Teiresias in Bogomir Veras kot pastir Laiov. Ubran in le v dikciji tu in tam nekoliko premalo jasen je bil zbor tebanskih starešin (Borut, Alujevič, Franci, Gabrovšek, Andrej Nahtigal, Marko Simčič in Branko Grubar). Nastopili so se Pavle Jeršin kot duhovnik, Jože Pristov kot sel iz Korinta in Štefan Volf kot sluga.

Scena in kostumi enostavni in stilno odgovarjajoči, prevod Antona Sovreta jezikovno čist in tekoč.

Režiser Dino Radojević je dejanje gradil na jasnem konceptu in dobrem poznavanju dramaturške strukture grške antične tragedije.

Občinstvo, ki ni bilo dovolj številno (toda odsotni lahko zamujeno nadoknadijo še nocoj in jutri popoldne) ki pa je pozorno sledilo predstavi, je vse izvajalce, zlasti pa nosilca naslovne vloge, nagradilo z zasluženim aplavzom.

j. k.

V Kulturnem domu otvoritev razstave Dominka in Komela

Ker nam sili v pero ugotovitev, da je foyer Kulturnega doma prepogosto prazen in da hkrati nič kaj redko zasledimo razstave slovenskih likovnikov v bolj središčnih zasebnih in javnih galerijah, smo tembolj zadovoljni s tem, da sta nas sedaj obiskala dva slikarja iz Slovenije.

Sinoči sta v foyerju Kulturnega doma odprla razstavo svojih del akademska slikarja Miligoj Dominko in Silvester Komel, ki sta razobesila na stene vsak po deset svojih olj. Gre za slikarja, ki se skušata ločiti od figurativnega upodabljanja, ki pa še nista prešla in prišla v abstraktnost. Sicer pa prepuščamo sodbo in strokovno oceno kritiku. Otvoritve razstave, ki jo organizira kulturna komisija Slovenske kulturno - gospodarske zveze, se je udeležilo poleg manjšega števila tržaških ljubiteljev umetnosti in umetnikov večje število Goričanov, med katerimi sta bila tudi predsednik Zveze kulturno - prosvetnih društev iz Nove Gorice prof. Bratož ter umetnostni vodja novogoriškega gledališča Jože Babič. Navzoča sta bila seveda tudi oba slikarja.

Rastava bo odprta do 4. junija.

Objavljena imena obtožencev iz zadeve portoroške igralnice

Koprske sodne oblasti so včeraj končno sporočile imena ljudi, ki so jih pred desetimi dnevi pripri v zvezi z zadevo portoroške igralnice. Sio je namreč za znano afero poneverb v škodo igralnice. Italijanski državljani, ki so bili zaposleni v igralnici, so na najrazličnejše načine goljufali priložnostne ljubitelje hazarda ter same oblasti, ker so prijavljali neresnične podatke o poslovanju igralnice ter odnašali valuto v Italijo. Med pripti mi je samo en Tržačan (in ne trije kot se je prvotno domnevalo), 52-letni Giuseppe Furlan iz Ul. Palestrina 8. Od ostalih šestih, ki jih je jugoslovanska policija spravila za zapahe, so štirje iz Benetk, in sicer 55-letni Ruggero Malusà, 53-letni Enrico Sartorio, 44-letni Claudio Romano ter 45-letni Catone Ramello; dva sta iz Sanrema, in sicer 29-letni Francesco Checcacci-Feliciotta ter 30-letni Pasquale Barletta. Svojce aretirancev je o dogodku obvestil italijanski generalni konzulat.

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča (tel. 23-988) se nadaljuje prodaja vstopnic za 10. koncert spomladanske simfonične sezone, ki bo danes, 17. t. m. ob 21. uri. Orkester gledališča Verdi bo dirigiral dirigent Otto Gerdes, kot solist pa bo nastopila japonska violinistka Masuko Ushioda. Spored bo obsegal: Brahms — Tragična uvertura; Čajkovski — Koncert za violino in orkester; Schubert — Simfonija št. 7 (posmrtno delo).

Teatro Stabile

Danes in jutri bosta zadnji predstavi Balzacove komedije «Mercadet l'affarista», ki jo je zrežiral Tino Buazzelli, kateri igra tudi glavno vlogo. Nocoj bo predstava ob 20.30, jutri pa ob 16.30.

Predstava je izven abonmaja, toda za abonente velja precejšnji popust.

Kino

Nazionale 16.00 «Passa Sartana ... è l'ombra della tua morte!» Jeff Cameron, Frank Fargas. Technicolor.

Grattacielo 16.30 «Un bellissimo novembre». Gina Lollobrigida, Gabriele Ferzetti, Andre Laurence. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice 16.00 «El Verdugo». Jim Brown, Raquel Welch, Burt Reinolds. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Eden 16.00 «Therese and Isabelle». Michele Mercier, Robert Hossein. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.00 «Hollywood party». Peter Sellers, Claudine Longet. — Technicolor.

Ritz 16.00 «Sette baschi rossi». Ivan Rasimov. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Alabarda 16.30 «Nuda sotto la pelle». M. Faithfull, A. Delon. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30 «La volpe». S. Dennis, A. Heywood. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Metti una sera a cena». Bolkan in Trintignant. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.00 «Il castello di carte». George Peppard. Technicolor.

Capitol 16.00 «La monaca di Monza». Anne Heywood, A. Sabato. Prepovedano mladini pod 18. letom. Technicolor.

Impero 16.30 «C'è uomo nel letto di mamma». Doris Day.

Vittorio Veneto 16.15 «Senza un attimo di tregua». Lee Marvin, Angie Dickinson. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Astra 16.30 «L'ora della furia». Technicolor.

Ideale 16.00 «Il fantasma del pirata Barbanera». P. Ustinov, S. Pleschette. Technicolor.

Abbazia 16.00 «I nipoti di Zorro». Franchi in Ingrassia. Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 Cinemascope barvni film posnet po delu F. Knott:

GLI OCCHI DELLA NOTTE

Igrajo: A. Hepburn, Alan Arkin, R. Crenna.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni-techniscope film:

LE PIACEVOLI NOTTI

Igrajo: V. Gassman, G. Lollobrigida, U. Tognazzi, A. Celi, M. G. Buccella.

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA IZ CELJA

v Kulturnem domu

DANES, 17. maja, ob 21. uri (ABONMA RED A, DIJAŠKI IN ŠPORTNI)
V nedeljo, 18. maja, ob 16. uri (ABONMA RED B IN OKOLIŠKI)

Vozni red avtobusov za okoliški abonma

Avtobus št. 1: Nabrežina 15.10
Avtobus št. 2: Sv. Križ 15.15, Prosek 15.25, Kontovel 15.25
Avtobus št. 3: Sesljan 14.25, Vižovlje (bivio) 14.30, Mavhinje 14.35, Prečnik 14.40, Šempolaj 14.45, Praprot 14.50, Trnovca 14.55, Salež 15., Mali Repen 15.10, Briščiki 15.15.

SOFOKLES

KRALJ OIDIPUS

Prevod: ANTON SOVRE
Režija: DINO RADOJEVIĆ
Scenograf: MIŠE RAČIČ
Kostumograf: MIJA JARČEVA
Lektor: MAJDA KRIŽAJEVA

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav.

Danes, 17. t. m., ob 21. uri v Ljudskem domu v Trebčah

VEČER ZBOROVSKE PESMI

Nastopi domači mešani pevski zbor Primorec, ki ga vodi Oskar Kjuder.

Ob tej priložnosti bodo zastopniki Slovenske prosvetne zveze podelili Gallusova odličja.

Vljudno vabljeni!

V KULTURNEM DOMU

slikarska razstava

MILIGOJA DOMINKA iz Ljubljane in SILVESTRA KOMELA iz Nove Gorice

Razstavo prireja kulturna komisija Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Razstava je odprta do 4. junija vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 19. ure.

ŠPORTNI KROŽEK «KRAS»

priredi danes, 17. t. m. ob 21. uri v svojih prostorih v Zgoniku recital Staneta Razstrešena

SLOVENSKE BALADE IN ROMANCE

Harmonikarski orkester «Miramar» Glasbene matice bo nastopil nocoj na **VI. srečanju harmonikarskih orkestrov in solistov v Pulju.**

Razstave

V galeriji ENDAS v Ul. delle Zudecche 1/c razstava jedkanic, ki jih razstavljajo Cappuccio, Farletti, Mandero, Martini in Steidler.

V paviljonu dežele Furlanije - Julijske krajine na velesejmu (Montebello) razstava slikarja Guida Antonija z naslovom «Človek na Luni». Razstava je odprta še danes.

Na glavnem sedežu Ljudske knjižnice z vhodom iz Ul. Rosario se nadaljuje razstava, posvečena Niccoloju Machiavelliju ob 500-letnici njegovega rojstva. V razstavni dvorani v Ul. del Teatro Romano 7, pa je odprta fotografska razstava, posvečena otroškim vrtcem v Trstu. Razstavo je na pobudo združenja italijanskih učiteljev naše dežele uredil fotograf Eldo Capriulo.

V občinski umetnostni galeriji na Trgu Unita d'Italia je razstava tržaškega slikarja Irenea Ravalica. Umetnik razstavlja figure, marine, pokrajine, cvetje in tihožitja. Razstava bo odprta do 21. t.m.

V galeriji Torbandena v Ul. Tor Bandena 1 je do 29. t.m. odprta osebna razstava turinskega slikarja Gregoria Calvija, ki razstavlja skupino slik z zadnjih dveh razstav v Turinu leta 1965 in 1967 in ki so posvečene Turinu in Parizu. Umetnik jim je dodal še nekaj krajin iz Piemonta in nekaj drugih risb v raznih tehnikah, «Križ na trgu» in «Portret Giannija Francie».

V «Domu» v Skednju fotografska razstava umetnika - fotografa Jožeta Kološe iz Kopra. Rastava je odprta vsak dan od 16. do 19. ure do nedelje 25. t.m. Na ogled so primorski in prekmurski motivi.

Danes, 17. t. m. ob 19. uri bo v krožku za socialne študije «G. Salvemini» v Ul. Mazzini 32. otvoritev kolektivne umetnostne razstave v organizaciji državne federacije umetnikov, na kateri bo sodelovalo 47 slikarjev in kiparjev iz naše pokrajine, mladih in že uveljavljenih.

Razstava bo odprta za občinstvo od 17. do 26. t.m. od 18. do 20. ure ob delavnikih ter od 10. do 13. ure ob nedeljah.

Slovenski klub skupno s Slovenskim planinskim društvom vabi za torek, 20. maja na predavanje dr. Sonje Mašere o temi

ŠPORT IN ZDRAVJE

Predavateljica, naša znana tržaška zdravnica, bo na voljo obiskovalkam, ki bi želele odgovore na razna vprašanja z zdravstvenega področja.

Začetek ob 20.30.

Potovalni urad Aurora priredi v soboto, 31. maja enodnevni izlet z avtobusom v Ljubljano na

KMEČKO OHCET

Informacije in vpisovanja v potovalnem uradu Aurora, Ul. Cicerone 4, tel. 29243.

PROSVETNO DRUŠTVO V SKEDNJU

vabi k skioptičnemu predavanju

PO POHORJU IN KAMNIŠKIH ALPAH

ki ga bo imel časnikar **Lojze Abram** v torek, 20. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih.

Vstop prost!

Izleti

SPDT priredi 1. in 2. junija izlet v Avstrijo na Koroško. Prvi dan zjutraj bo prisostvovalo otvoritvi koče Pod Kepo, katero je zgradilo SPD Celovec. Popoldne se bo pot nadaljevala po Rožni dolini do vznožja Peče, kjer bo prenočitev v hotelu pri Žičnici. Drugi dan vzpon na vrh in povratek mimo prekrasnih malih koroških jezer v Trbiž in Trst. Izletnike bo spremljal botanik prof. Tone Wraber.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 16. maja 1969 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 78-letna Anna Grassi vd. Tamaro, 79-letna Giovanna Scodellari, 73-letni Ermanno Ogrini, 81-letna Giuseppina Svab por. Valenti, 85-letna Teresa Debelis vd. Spetti, 73-letna Maria Albrecht vd. Garubi, 78-letna Maria Marsich vd. Dobrigna, 66-letni Federico Martellani, 62-letni Francesco Giacomini, 69-letna Valeria Novello vd. Del Turco, 69-letna Giovanna Pirazzini, 64-letni Ernesto Plet, 56-letna Maria Teresa Canova.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Barbo - Carniel, Trg Garibaldi 4, Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta), Godina, All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), De Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Povozila je priletno žensko ki jo je vlekel pes volčjak

Sodniki so obsodili obtoženko na 8 mesecev zapora zaradi nenamernega umora - Obsojen mlad francoski pustolovec

Pred tržaškim sodiščem (predsednik Corsi, tožilec Tavella, zapisnikar Rubini, obramba Romano, zastopnik zasebne stranke Segariol) je bila včeraj obravnava proti 27-letni uradnici Ledi Zerausech, ki je rojena v Zadru, a stanuje v Trstu v Ul. Scala al Monticello 3. Žensko so obtožili, da je 3. februarja letos nenamerno ubila 72-letno Elisabetto Valle por. Rigatti, ki je tedaj stanovala v Ul. Schiapparelli.

Prometna nesreča se je pripetila omenjenega dne prav v tej ulici, in sicer okoli 10. ure zjutraj.

Po policijskem poročilu se je pripetila takole: po Ul. Schiapparelli se je peljala navzdol Zerausechova, ki je upravljala avto fiat 124 TS 99426. Ženska je izjavila, da je nenadoma zagledala pred seboj psa volčjaka, katerega je držala na vrvici priletna ženska. Niti psa in niti ženske ni opazila prej, ker sta prišla izza nekega avta, ki je bil parkiran na levi strani ceste. Nenadoma je volčjak skočil naprej ter potegnil za seboj priletno žensko. Ker je bila razdalja od avta do živali in ženske zelo majhna, se šoferki ni posrečilo zavreti vozila, ki je trčilo s sprednjim delom v nesrečnico, jo dvignilo za dobrega pol metra v zrak, nakar je zletela na tlak, kjer je obležala hudo poškodovana. Policijski organi so ugotovili, da se je ponesrečenka pisala Elisabetta Valle. Žensko so prepeljali v splošno bolnišnico, kjer je popoldne umrla zaradi hudih notranjih poškodb.

Policijski organi so zaslišali več prič, ki so vse potrdile, da so videle, kako je volčjak skočil naprej in potegnil Vallejevo za seboj. Agenti so tudi menili, da je šoferka upravljala avto z zmerno hitrostjo.

Na včerajšnji obravnavi je Zerausechova potrdila svoje prejšnje izjave. Sodniki so zaslišali tudi dr. Rigattija, moža pokojne Elizabette, ki pa je izjavil, da je bilo nemogoče, da bi njegova pokojna žena peljala volčjaka privezanega na vrvici, ker tega v jutranjih urah ni nikoli delala in ker je edina vrvica, ki so jo imeli, ostala doma. Ta izjava je seveda v protislovju z izjavami obtoženke in treh drugih prič.

Dr. Rigatto je skupaj s sinom in hčerko nastopil na obravnavi kot zasebna stranka.

Na obravnavi je javni tožilec zahteval, naj sodniki obsodijo Zerausechovo na 8 mesecev zapora ter na odvzem vozniškega dovoljenja za 1 leto. Sodniki so obtoženko spoznali za krivo ter so jo obsodili na 8 mesecev zapora, vozniško dovoljenje pa so ji odvzeli za pol leta. O odškodnini bodo razpravljali na pristojnem civilnem sodišču.

***

Pred istimi sodniki je bila tudi obravnava proti 19-letnemu Francozu Reneju Hochartu iz Arsa sur Moselle-Metz, ki je ribič po poklicu. Mladenič spada v vrsto ljudi, ki jih nemirna kri žene po svetu, ki nimajo nikjer stalnega bivališča in večkrat so tudi brez strehe nad glavo.

Mladi Rene se je priklatil v naše mesto, kjer je nekaj časa živel brez dovoljenja za bivanje, čeprav je opravljal delo na neki ribiški ladji.

Policijski organi so ga začeli zasledovati, ko je neki moški prijavil policiji, da mu je neznanec ukradel iz suknjiča, ki ga je imel v kajuti, 200.000 lir. Reneja so agenti zasačili v nekem baru v starem mestu. Mladenič je priznal, da je ukradel 200.000 lir ter se polastil še radijskega sprejemnika.

Na ribiško ladjo se je splazil nekega večera, da bi tam prespal noč. V kajuti se je vlegel na postelljo ter se ogrnil s suknjičem, ki ga je našel tam. Tipal je po žepih ter našel sveženj desettisočlirskih bankovcev. Polastil se jih je, vzel sprejemnik ter se poslovil od gostoljubne kajute. Denar je zapravil, radijski sprejemnik pa je shranil potem na ladji, kjer je delal.

Obtoženec ni prisostvoval včerajšnji obravnavi. Sodniki so ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 8 mesecev zapora in 30 tisoč lir globe.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 5. do 11. maja zabeležil naslednje primere nalezljivih bolezni: škrlatinka 13, ošpice 188, norice 18 (1 izven občine), vnetje priušesne slinavke 20, rdečke 51, srbečica 1, nalezljivo vnetje jeter 10 (2 izven občine), akutni sklepni revmatizem 1.

V Rimu zasedanje o deželnem gospodarstvu

Rimsko združenje «Fogolar Furlan», kateremu predseduje arhitekt Sartogo, in združenje «Triestini e Goriziani in Roma», ki mu predseduje prof. Valdoni, priredita v torek 20. maja v hotelu Cavalieri - Hilton zasedanje o gospodarskih perspektivah Furlanije - Julijske krajine. Zasedanja se bodo udeležili člani vlade, oblasti in razne osebnosti, gospodarstveniki, trgovski opazovalci, strokovnjaki ter predstavniki italijanskega in inozemskega tiska.

Zasedanje se prične ob 9.30 z glavnim poročilom, ki ga bo imel predsednik deželnega odbora Berzanti «Položaj in razvoj deželnega gospodarstva». Sledila bodo poročila podpredsednika Mora o smotrih za turistični razvoj, odbornika za industrijo in trgovino Dulcija o deželnih posegih za razvoj industrije in prometa ter odbornika za obrt Stopperja o značilnostih in vprašanjih deželne obrti.

Po štirih poročilih se začne razprava, nakar bodo predvajali barvne dokumentarne filme o raznih zanimivostih Furlanije - Julijske krajine. O tem zasedanju je deželna ustanova za razvoj obrti (ESA) pripravila razstavo tipičnih izdelkov iz naše dežele. Poleg tega bodo odprli tudi turistični paviljon, na katerem bodo prikazali glavne turistične naprave in gorska ter obmorska letovišča v deželi.

Razprava o predoru pod M. Croce Carnico

Včeraj je bil v prostorih deželnega odbora v Trstu sestanek, na katerem so obravnavali zapletena vprašanja, povezana z uresničenjem predora pod prelazom Monte Croce Carnico (Pluecken Pass). Sestanka so se udeležili politični in gospodarski fukcionarji, predstavniki družb, ki jih zanima načrt, strokovnjaki in izvedenci. Med drugimi so bili navzoči podpredsednik deželnega odbora Moro, deželni odbornik za industrijo in trgovino Dulci in deželni odbornik za javna dela Masutto, predsednik trgovinske zbornice Caidassi, predsednik družbe «Autovie Venete» Tonutti inž. Maliveras, predstavnik družbe «Monte Croce Carnico». V pričakovanju izdelave in sklenitve potrebnega dogovora med italijansko in avstrijsko vlado je bil namen tega sestanka proučitev najbolj primernih rešitev za finančna in tehnična vprašanja, povezana z zgraditvijo predora.

Delo deželnih komisij

Včeraj se je sestala prva komisija deželnega sveta, ki ji je predsedoval svetovalec Virgolini. Seje se je udeležil tudi predsednik deželnega odbora Berzanti. Na njej so soglasno odobrili zakonski osnutek, ki vsebuje predloge o tolmačenju deželnega zakona štev. 21 iz leta 1968, kateri se nanaša na pravni in gospodarski položaj deželnega osebja. O zakonskem osnutku je poročal svetovalec Ginaldi (KD). Komisija je včeraj proučila in odobrila posamezne člene zakonskega osnutka in nekaj popravkov. V razpravi so spregovorili vsi člani komisije.

Obvestilo Kmečke zveze odbornikom

Tajništvo Kmečke zveze obvešča vse odbornike, ki so vabljeni na deželno skupščino pokrajinskih kmečkih organizacij, včlanjenih v vsedržavno zvezo kmetov, da bo sestanek jutri ob 9.30 v prostorih hotela Cristallo v Vidmu (Ul. Leopardi pri avtobusni postaji) ne pa, kot napovedano, v dvorani videmske trgovinske zbornice.

VPRAŠANJA SVETOVALCEV V OBČINSKEM SVETU

Za šolske otroke od Banov je potreben avtobus do Občin

Odpraviti privilegije pri uvozu kontingenta neocarinjenega mesa iz Jugoslavije

Občinski svetovalci se pogostoma poslužujejo pravilnika občinskega sveta, ki jim omogoča, da postavljajo županu in posameznim odbornikom vprašanja o najrazličnejših problemih, ki zanimajo občane. Tako sta svetovalka J. Gerbec in svetovalec Calabria (KPI) sporočila županu, da je 10. maja letos prišel v Bazovico avtobus z registracijo iz Gorice. Iz avtobusa so izstopili mladinci in njihovi spremljevalci, ki so šli v društveno gostilno pri Preslu. Zdi se, da se je družba vračala z obiska «fojbe». V društveni gostilni je nekdo od teh gostov napisal na peč «Živel Hitler», zraven pa je še narisal kljukasti križ. Na intervencijo nekaterih domačinov, ki so to početje obsodili, kot je to napisal krajevni dnevnik (naš list, op. ur.), je eden od mladincev odgovoril, da v Gorici še vedno častijo Hitlerja in Mussolinija.

Domačini so o vsem tem opozorili starejše člane goriških izletnikov, ki pa niso ničesar odgovorili, marveč so takoj poskrbeli za odhod z avtobusom iz Bazovice. Svetovalca vprašujeta župana, če mu je ta resen dogodek znan in kakšne ukrepe namerava priporočiti, da se preprečijo ponovni dogodki, ki se lahko ponovijo ne samo v omenjeni vasi, marveč tudi drugod, ter da se zaduši v kali vsaka apologija fašizma, ki se kaznuje po zakonu — v omenjenem primeru pa, da se kaznujejo krivci omenjenega dogodka.

Svetovalka Grbčeva in svetovalec Wilhelm pa sta opozorila odbornico za šolstvo Faragunovo, da pri Banih nimajo osnovne in enotne srednje šole in niti otroškega vrtca. Zato morajo otroci od Banov hoditi v šolo in vrtec na Občine, ki so nekaj kilometrov daleč.

To dela velike težave otrokom in njihovim staršem, zlasti še zaradi dejstva, ker javne prometne zveze od Banov na Občine in nazaj niso v skladu z urnikom šole in otroškega vrtca. Te težave so še večje za zaposlene starše, ki morajo prepustiti svoje otroke, da hodijo sami v šolo na Občine po zelo prometni cesti, ki predstavlja za njih veliko nevarnost.

Zato svetovalca sprašujeta odbornico, ali se ji ne zdi potrebno, da bi uvedli za otroke od Banov avtobus, ki naj bi jih peljal v šolo in nazaj domov, vsaj z začetkom prihodnjega šolskega leta. Svetovalca pripominjata, da hodi od Banov na Občine sedem otrok v vrtec, 11 v osnovno šolo in 18 v enotno srednjo šolo.

Svetovalec Monfalcon (PSIUP) pa je naslovil na župana in odbornika za prehrano vprašanje, v katerem je opozarja, da se letno uvozi iz sosednje države za 300 milijonov lir vrednosti govejega mesa brez carine, ki bi prinesla državi 200 milijonov lir. Zato svetovalec vprašuje župana in odbornika, ali jima je znano, da prodajalci mesa na drobno nimajo od tega nobene koristi (tudi potrošniki ne. Op. ur.). To pa zaradi tega, pravi svetovalec, ker grosisti, ki jim izdajo licenco za uvoz neocarinjenega mesa, prodajajo to meso prodajalcem na drobno po tekočih cenah na debelo in imajo s tem velike in neupravičene dobičke.

Svetovalec zato vprašuje: 1. ali občinska uprava namerava posredovati, da se uvede nadzorstvo nad uvozom tega mesa in da bo šlo uvoženo neocarinjeno meso v korist potrošnikom in prodajalcem na drobno, ne pa skupinici privilegirancev; 2. ali je občinski upravi znano škandalozno ravnanje nekaterih grosistov, ki licence za uvoz tega mesa prodajajo tretjim in s tem zaslužijo velike vsote denarja brez vsakega truda; 3. ali občinska uprava namerava posredovati pri pristojni komisiji, da se preneha s temi privilegiji, saj so mnogim mesarjem, ki so zaprosili za uvozno licenco, zavrnili prošnjo, med tem ko te licence izdajajo samo ožjemu krogu znanih oseb.

Svetovalec A. Cuffaro in G. Rossetti (KPI) pa sta se obrnila na župana v zvezi z nedavnim sklepom senatne komisije za zunanje zadeve, ki je z veliko večino glasov dala svoje ugodno mnenje o zakonskem osnutku senatorja Seme o ustanovitvi proste cone v Trstu. Potem ko svetovalca poudarjata, da je senatna komisija ugotovila, da ustanovitev proste cone ne bi povzročila nobenih težav, ampak bi lahko samo omogočila tesnejše gospodarsko sodelovanje s podonavskimi državami in z evropskim vzhodom in da bi le nekatere težave lahko odpravljene s sporazumom v okviru EGS, vprašujeta župana, kakšno je njegovo stališče o tem važnem vprašanju, ki bi okrepilo tržaško gospodarstvo. Nadalje vprašujeta župana, ali namerava posredovati pri osrednji vladi in takoj načeti druge pobude, da se podpre predlog o ustanovitvi proste cone v Trstu.

OBIŠČITE NOVO ODPRTO RIBJO RESTAVRACIJO

«JADRAN»

V PORTOROŽU!

Vedno sveže ribje specialitete:
kamenice,
dagnje,
skampi.

Vse ostale mesne jedi pripravljene na ražnju.

VLJUDNO VABLJENI
— CENE ZMERNE —

Pisma uredništvu

Objavljamo, tokrat brez komentarja, še en «popravek», ki nam ga je poslal dr. Berdon, a v zvezi z njegovim «popravkom», ki smo ga objavili 13. t.m. (ta «popravek» namreč komentarja ne potrebuje):

POPRAVEK

«1) Ni res da ««dr. Berdon bi lahko v nedogled nadaljeval s trditvami...»» Odv. Berdonu je dovolj enkrat povedati resnico. 2) Ni res, da bi prav meni ««občinski svetovalci in drugi»» lahko postajali nevem kakšna vprašanja. Na osnovi zakona, omike in poklicne etike samo njoji klienti mi lahko postavljajo vprašanja. 3) Ni res, da ««pri vsem tem bi morali zelo paziti, da se ne bi kopičile prijave...»». Niman nič skupnega z navadnim, «kulturnim» ali političnim ovaduštvom! 4) Ni res, da niste imeli ««jasnih odgovorov na razna vprašanja»». Res pa je, da sem Vam pismeno in ustmeno, na dolgo in široko, obrazložili vse, kar Vas je zanimalo, v mejah možnosti upoštevajoč profesionalno etiko, ki mi jo nalaga zakon, klienti in dobra vzgoja. Če Vam ni še kaj jasnega, pridite k meni. 5) Ni res, da bi «Konzorciji» objavil pogodbo Reg. 24.2.66 N. 5988 Mod. II Vol. 419. Zato ni resnična Vaša primerjava, kadar trdite, da bi moral podpisani vse objaviti v Vašem listu.»

Pozabili so na slovenščino

Kot že v prejšnjih letih so se v Nabrežini tudi letos pomerili med seboj v napol resni in napol šaljivi nogometni tekmi «suhi» in «debeli». V obeh ekipah so igrali predstavniki obeh v naši vasi živečih narodnosti. Zelo pa nas je začudilo, da organizatorji tega srečanja, ki so na to tekmo vabili z lepaki in vabili, niso čutili potrebe, da bi to storili v obeh jezikih, ki ju govore prebivalci našega naselja. Vabila in lepaki so bili namreč sestavljeni izključno v italijanščini. Ker se čutimo kot Slovenci pri tem zapostavljeni in prizadeti bi radi vedeli, kdo je odgovoren v naši vasi za to pristransko in diskriminacijsko dejanje, ki je vsega obsojanja vredno.

Vaščan

Goriško-beneški dnevnik

EN REŠEN PROBLEM KLIČE DRUGEGA

Novo igrišče v Doberdobu narekuje obnovo športa

Sedaj je potrebno vsestransko in delavno domače športno društvo

Pripravljanje novega športnega igrišča

Športno igrišče v Doberdobu postaja po dolgih pripravah končno stvarnost. Pred nekaj dnevi je namreč na njem zaril v zemljo mogočen buldožer in začel s planiranjem. Ljubitelji športa, domači in okoličani, so ta trenutek že dolgo nestrpno pričakovali.

Sedaj pa se postavlja pred domačo mladino vprašanje in problem sestave takšnega športnega društva, ki naj bi zajelo čim več mladine in drugih občanov, predvsem takih, ki se na šport kaj razumejo in jih ta tudi zanima. Reševanja tega problema so se domači športniki že večkrat lotili pa niso mogli naprej prav zaradi pomanjkanja primernega igrišča. Sedaj, ko bo ta ovira odstranjena in bo igrišče kmalu dograjeno, bi bilo nujno potrebno sklicati neke vrste občni zbor, ki naj bi sestavil delovni odbor s točnim akcijskim programom.

Kdo naj to izvede? Pred leti je v Doberdobu že obstajalo društvo z nogometno ekipo, ki je morala igrati samo na tujih igriščih. Zadnji odbor te ekipe bi bil po našem mnenju primeren, da skliče tak občni zbor ter da daje zametek novega športnega delovanja v vasi. Vsekakor bi bilo treba kaj konkretnega ukreniti brez nadaljnjega obotavljanja in odlašanja, saj je bilo že itak mnogo zamujenega. J.

KD se pripravlja na volitve

V okviru priprav za upravne volitve, ki bodo na Goriškem prihodnje leto, se pripravlja KD z reorganizacijo svojih sekcij in z ustanavljanjem novih tam, kjer ne obstajajo. Tako so otvorili nov sedež strankine sekcije v S. Pier ob Soči. Otvoritve so se udeležili pokrajinski predstavniki stranke, ki so ob tej priložnosti poudarili, da imajo med drugim na programu tudi okrepitev levega centra na vsem področju Tržiča. Pokrajinski tajnik stranke dr. Cian je v tem smislu predlagal več organizacijskih in političnih ukrepov.

ZANIMIVO PREDAVANJE V GORICI

Mahnič o verskih motivih v slovenski ljudski pesmi

Slovenci v zamejstvu premalo poznamo svojo kulturo

V torek, 13. maja je bilo v dvorani Katoliškega doma res dobro predavanje o «verskih motivih v slovenski ljudski pesmi». Predavatelj Anton Mahnič je znano ime v slovenskih kulturnih krogih, kar je s tem predavanjem ponovno potrdil.

Slovenske ljudske pesmi ni obravnaval mrzlo, zgolj tehnično. Sam je poudaril, da gre naše zanimanje preveč do vsebine in zgodovinskega ozadja ljudske pesmi kot pa do njenega duha in njene poezije. Dal nam je čutiti, da niso te pesmi izumrle in da niso še samo konjiček suhoparnih profesorjev, ampak se lahko priljubijo tudi modernemu zmehaniziranemu človeku. V slovenski ljudski pesmi je duša naših dedov, v njej se zrcali naša psihološka zgodovina, ki gre preko golih letnic in posameznih dejanj. V nabožni ljudski pesmi pa pride še posebno do izraza notranji jaz naših prednikov. Slovenec je imel že takrat pristno svobodno miselnost, veliko fantazijo in ljubezen do domače zemlje. Razne legende o svetnikih, Mariji in Jezusu je slovenski kmet prikrojil svojemu okolju in jim dal svojstven pečat. Zanimivo je, da se v naši nabožni ljudski pesmi opaža še ostanke poganstva. Čeprav je bila morala slovenskega človeka trdna, ni priznaval vseh smrtnih grehov; le ena stvar je bila strogo prepovedana: obupati nad sabo in bogom.

Slovenski človek je videl svojo največjo pomočnico v Mariji. K njej so šle vse njegove prošnje, pri njej je iskala tolažbo njegova bičana duša. Za Slovenca je bila Marija izredno dobro bitje, ki ni znalo odreči pomoči, še posebno pa ne materam in otrokom. Nekaj pa je Slovenca tlačilo kot mora; to je misel na smrt. Smrt ti sledi pri vsakem koraku in ne veš, kdaj te bo pokosila. Ta stalna misel na smrt je izvirala iz revščine. ki je težila naše kmete. Iz revščine je izvirala tudi ostra kritika do socialnih razlik, revež je bil vedno zveličan, bogataš pa pogubljen. Toda čeravno se je naš kmet kopal v obilnem znoju, je ohranil neki optimizem, ki je znak zdravega, žilavega človeka.

Skratka ljudska pesem je produkt preproste, iskrene duše, ki je zrastla ob trdem delu, a jo je grelo sonce in je dihala svež zrak. Ljudska pesem je velika zapuščina naših dedov, ki živi in mora še nadalje živeti v nas vseh.

Mislim, da bi lahko temu predavanju prisostvovalo več ljudi, kajti Slovenci smo potrebni, da spoznamo svojo kulturo in da vemo kaj sploh imamo.

M. F.

Interpelacija PSIUP

Poslanca PSIUP Luzzato in Granzotti sta poslala ministrstvoma za notranje zadeve in za sodstvo dve interpelaciji, v katerih zahtevata pismeno pojasnilo v zvezi z govoricami, da se vršijo na Goriškem premestitve višjih policijskih funkcionarjev. To naj bi bilo v zvezi z zastraševalnim spraševanjem elektrovarilcev glede njihove dolgotrajne stavke v ladjedelnici. Poslanca želita vedeti tudi, kakšne ukrepe nameravata podvzeti pristojna ministra v zvezi s temi vprašanji.

Stoper pri Guiu za vojaške služnosti

Včeraj je imel deželni odbornik Stopper v Rimu dolg pogovor z obrambnim ministrom Guiem o vprašanju vojaških služnosti v naši deželi. Kot je znano, zavirajo te služnosti gospodarski razvoj, ki je še toliko bolj nujen spričo številnih zaostalih področij, s katerih se morajo ljudje izseljevati v tujino. Pogovora so se udeležili tudi sodelavci ministra, voditelj urada za deželno načrtovanje dr. Cian ter predsednika pokrajinskih uprav iz Vidma Turello in iz Gorice Chientaroli. Ta dva sta obrazložila vprašanje služnosti bolj podrobno v odnosu na videmsko in goriško pokrajino.

Odbornik Stopper je opozoril ministra, da vojaške služnosti nalagajo vrsto hudih omejitev lastninskih pravic. Služnosti ne prizadevajo le posameznih gospodarjev, marveč hromijo razvoj gospodarskih dejavnosti na celotnih področjih. Hude posledice občutijo zaradi njih vse gospodarske panoge. Prizadeto je kmetijstvo, ker ovirajo služnosti tudi uvedbo nove obdelovalne tehnike; prizadeta je industrija, ker se razni industrijci zaradi služnosti odrekajo novim pobudam; krnijo turistični razvoj, ker je polno področij, na katera je prepovedan dohod turistov in izletnikov. Zaradi služnosti trpijo tudi infrastrukture in celo mestni regulacijski načrti, kot na primer goriški. Tako so morali na primer spremeniti celo načrt za avtocestno povezavo med Villessami in Gorico.

V dokumentiranem poročilu ministru je odbornik Stopper dejal ministru, da je v naši deželi zaradi vojaških služnosti prizadetih kar 76 občin. Dejal je, da bi morali predvsem uveljaviti člen 2 zakona št. 180 z dne 8. marca lani, s katerim se je spremenil zakon iz leta 1932. Novi zakon predpisuje, da se morajo vojaške služnosti revidirati vsakih pet let, da se ugotovi, ali so še potrebne. Toda v naši deželi sploh še niso opravili revizije. Stopper je dal ministru tudi nekaj predlogov in nakazal ministru smernice za rešitev tega zapletenega vprašanja.

Minister, ki so mu izročili podrobno dokumentacijo o tem vprašanju, je zatem izčrpno razpravljal z odbornikom Stopperjem in z obema pokrajinskima predsednikoma o tem in upati je, da bo včerajšnji sestanek obrodil dobre sadove. Minister je izjavil, da se strinja s predlogom, da bi ustanovili posebno študijsko skupino, ki bi proučevala možnosti revizije vojaških služnosti na podlagi omenjenega zakona, vprašanje plačevanja odškodnin ter nove ukrepe za razvoj gospodarstva na področjih, ki so podvržena vojaškim služnostim. Končno je minister zagotovil, da se bo stalno zavzemal za reševanje tega vprašanja.

PRIMER VZTRAJNOSTI IN DOBRE VOLJE

Glasbeni nastop v Gorici dveh mladincev iz Kopra

N. Hladnik in E. Gardina sta na klavirju, klarinetu in flavti predvajala ob spremljavi prof. Pretnerjeve moderne in klasične skladbe

Pred dnevi smo imeli v Gorici po prizadevanju šole Glasbene matice lepo glasbeno prireditev, ki bo ostala, sicer na žalost maloštevilnim udeležencem, v prav lepem spominu.

Nastopila sta dva mlada in nadarjena gojenca glasbene šole iz Kopra, Nataša Hladnik, ki je igrala na flavto in klavir ter Edvilij Gardina, ki je igral na klarinet. Ob spremljavi prof. Silvane Pretner pri klavirju, sta predvajala zahtevne skladbe Scarlattija, Mozarta, Schuberta Chopina Greshwina, Ivana Sčeka in drugih skladateljev.

Nataša Hladnikova je dijakinja 3. razreda koprske gimnazije, istočasno pa študira že X. letnik klavirja in 5. letnik flavte. Poleg tega in študija pa najde še dovolj časa za redne vaje in nastope pri pihalnem orkestru v Piranu.

Podobno vztrajnost, pridnost in dobro voljo prikazuje tudi Edvilij Gardina, ki je pravtako dijak 3. gimnazije v Kopru, kamor se vozi vsako jutro iz Škofij. Klavir študira že 7. leto, klarinet pa 5. leto. Tudi on sodeluje pri pihalnem orkestru v Piranu s klarinetom. Poleg tega pa sodeluje še pri nogometni ekipi, kjer tudi ne zamudi nobenega treninga. Vkljub taki obremenjenosti pa izkazuje tako v šoli kot v glasbi prav lepe uspehe, kar je bil dokaz tudi njegov nastop v Gregorčičevi dvorani v Gorici.

Kot rečeno, sta oba mlada umetnika res mojstrsko podala svoj program in s tem dala lep zgled tudi naši mladini, da se tudi pri vsestranski zaposlenosti lahko doseže lepe uspehe v raznih dejavnostih izven šole, če je pri tem dovolj dobre volje in vztrajnosti. Žal pa ta dva primera ne bosta pri nas mnogo zalegla, saj je bilo na koncertu zelo malo mladine in niso prišli niti domači gojenci Glasbene šole in njihovi starši. V resnici jim je lahko žal za lep užitek, ki ga je nudil ta koncert tistim, ki so prišli poslušat oba mlada koprska umetnika. Prepričani smo tudi, da bo prihodnjič, če bosta še gostovala v Gorici, njun koncert mnogo bolje obiskan, saj bodo tisti, ki so bili na koncertu, napravili reklamo za njiju. In prav bi bilo tako.

Tekmovanje judoistov v nedeljo v Gorici

UGG organizira jutri, v nedeljo, 7. tekmovanje judoistov v vsedržavnem merilu za pokale «Città di Gorizia »in «Speranze». Za to tekmovanje se je do včeraj priglasilo 30 ekip s 180 tekmovalci; od teh jih je 110 za pokal «Città di Gorizia» in 70 za pokal «Speranze». Med temi slednjimi bo v ekipi UGG sodeloval tudi Darij Cotič, ki je v državnem tekmovanju dosegel tretje mesto.

Tekmovanja se bodo začela dopoldne ob 9. uri v dvorani UGG v Gorici ter se bodo nadaljevala tudi popoldne. Da bi privabili čim več gledalcev, bo vstopnina k tekmam zelo nizka. Naj omenimo, da so med udeleženci poleg ekip iz Gorice, Trsta in Vidma tudi ekipe iz Milana, Rima, Firenc, Bocna, Benetk in Neaplja itd.

Pošten najditelj nesel denar na policijo

Na področju okrog Madonine pod Ločnikom je dobro poznan Venceslav Veselj, ki ima že 80 let ter stanuje v Ul. Brigata Lambro 1. Mož ima nekaj koz, ki jih pase na bližnjem pašniku. Prejšnji dan je pri tem opravilu slučajno našel med travo mošnjiček z denarjem. Ne da bi kaj pomišljal, se je kljub svojim 80 letom odpravil peš v Gorico na kvesturo, kjer je izročil mošnjiček z denarjem. Policija je ugotovila, da je bilo v njem 14.000 lir in po listku iz Stande, ki je bil priložen denarju je ugotovila, da je mošnjiček izgubil prejšnji večer podčastnik Marco Nardone, ki služi vojaški rok v vojašnici na Tržaški cesti v Gorici. Seveda se je Nardone lepo zahvalil poštenemu starčku, ki je prinesel najdeni denar pet kilometrov daleč v Gorico.

Iz tržiške bolnišnice

Prejšnji večer okrog 23.30 so sprejeli za deset dni na zdravljenje v tržiško bolnišnico 37-letnega Neolina Zuttionija iz Ronk, Ulica Capitello 50, ki je zavozil s ceste z mopedom med Bistrigno in Starancanom. Pri tem se je udaril v lobanjo in po nogah.

Na delu v ladjedelnici pa se je ponesrečil včeraj dopoldne 48-letni Francesco Furlan iz Nabrežine, Ul. Cave 8. Zdravniki so mu ugotovili udarec v lobanjo ter so ga pridržali za osem dni na zdravljenju.

Včeraj zjutraj se je 19-letni Giovanni Polencig iz Krmina, ki dela v toplarni glavne goriške bolnišnice, urezal s steklom na levo koleno. Obvezali so ga kar v bolnišnici v kateri je zaposlen in ga poslali na okrevanje domov. Ozdravil bo v petih dneh.

Kino

CORSO. 17.30: «Bullit», S. Mc Queen in J. Bisset; ameriški film v barvah.
VERDI. 17.15: «Diario di una schizzofrenica».
MODERNISSIMO. 16.45: «Il ragazzo che sorride», Al Bano in S. Martinhova; italijanski barvni film.
VITTORIA. 17.15: «Poor cow», C. White in T. Stamp. Angleški barvni film; mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE. 17.00: «Crakatoa est di Giava», M. Schell in D. Baker. Kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «La piscina», A. Delon in R. Schneider.
EXCELSIOR. 16.00: «Fraulein doktor», S. Kendall in Capucine. Barvni film.
PRINCIPE. 17.30: «Per un mascalzone», G. Hilton in G. Martin. Barvni film.
SAN MICHELE. 17.30: «Sei pallottole per sei carogne», V. Price in R. Gunner. Barvni film. Dodatek risanica «Tom in Jerry».

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica) «Šest črnih konj», ameriški barvni film — ob 18. in 20.15.
Svoboda (Šempeter): «Ujeti v pustinji», ameriški barvni film — ob 18. in 20.15.
Deskle: «Upor Apačev», ameriški barvni film — ob 20.
Prvačina: «48 ur do smrti», mehiško-ameriški barvni film — ob 20. uri.
Šempas: «Los tarantos», španski barvni film — ob 20.
Kanal: «Dolina lutk», ameriški barvni film — ob 20.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči bo odprta lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

TRŽIČ

Jutri ves dan in ponoči bo v Tržiču odprta lekarna «Al Redentore» dr. Enneri in De Nordis, Ul. Rosselli 23, tel. 72340.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri bo v Gorici odprta cvetličarna Micheli Ferdinando, Ulica XXIV maggio 22, tel. 23-39.

PODPISALI SO SPORAZUM S SINDIKATI

Povišanje plač uslužbencem pri pokrajinski upravi

Predvidene so deželna podpora za umobolnice in študijska nakazila za zdravnike in bolničarje

V sredo zjutraj so na sedežu pokrajinske uprave podpisali sporazum o poviških pokrajinskim uslužbencem.; Pogajanja so trajala precej časa in zdelo se je, da bo prišlo do stavke. Zastopani so bili vsi trije sindikati, CGIL, CISL in UIL, pokrajinsko upravo pa je zastopal odbornik za osebje Waltritsch.

Sporazum določa, da bodo vsem uslužbencem povečali sedanje plače za 8 odst., enako kot bo to veljalo za državne uslužbence. Lani je poviršek znašal 3 odst. in pokrajinska uprava ga je svojim uslužbencem že pred meseci izplačala, medtem ko večina občin na Goriškem tega še ni napravila. Istočasno so vodili pogajanja o nadaljnjem zvišanju plač. Sindikati zahtevajo izenačenje plač z Vidmom, kjer imajo tamkajšnji uslužbenci pokrajinske uprave za približno 10 odst. višjo plačo od goriških. Sporazum, ki so ga v srcdo sklenili, določa, da bo, po odobritvi proračuna, uprava izplačala svojim uslužbencem enkratno nagrado v višini 8,5 odst. sedanje plače. Ta nagrada bo veljala le za to leto, kajti pričakuje se, da bo prihodnje leto državna uprava uredila vse, kar je v zvezi s stalležem in plačami državnih uradnikov. Tudi pokrajinska uprava namerava slediti temu kar bo sklenjeno za državne uslužbence. Torej letos bodo dobili pokrajinski uslužbenci plače povečane za 16,5 odstotka.

V ponedeljek pa bo v Trstu, na deželni upravi, sestanek med deželnim odbornikom za zdravstvo in zastopniki pokrajinskih uprav in sindikatov. Razpravljali bodo o letošnjem razdeljevanju denarja za umobolnice; določili bodo tudi študijske nagrade za uslužbence umobolnic. Deželna uprava je namreč lani dala študijsko nagrado 100.000 lir mesečno za zdravnike, 10.000 lir mesečno za bolničarje in drugo osebje. Tudi letos bodo Breščak iz Gorice, Ul. Brigata Sas-

S kropom se je opekla

Včeraj so pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 19-letno Edo Breščak iz Gorice, Pl. Brigata Sassari, ki je zaposlena kot delavka v tovarni bombonov «La Giulia». Pri delu je imela opravka s posodo z vrelo vodo s katero se je po nesreči polila. Zdravniki so ji ugotovili opekline prve in druge stopnje po nogah ter so jo pridržali za pet dni na zdravljenju.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA V GORICI

Mladeniča iz Kranja na izletu v Italiji sta zašla v precep policije in sodišča

Za krajo 800 lir je dobil dva meseca zapora in 20 tisoč lir globe

Pred okrožnim sodiščem v Gorici so včeraj dopoldne obravnavali zadevo dveh mladeničev iz Kranja, ki sta bila obtožena, da sta ukradla v skladišču za avtomobilske odpadke v Devinu avtomobilski vetrobran ter pozneje še v enakem skladišču na Tržaški cesti v Gorici še opremno ploščo za fiat 600.

Obtoženca 23-letni Ivan Raspor iz Kranja, Žagarjeva cesta 54, ki je po poklicu mehanik ter 18-letni Ciril Kozjak iz Naklega pri Kranju št. 17, mehanski vajenec, nista bila prisotna pri razpravi; njun zastopnik dr. Sancin je povedal, da nista mogla priti, ker so jima jugoslovanske oblasti odvzele potna lista. Pač pa je prišel pričat oče prvega obtoženca, 59-letni Ivan Raspor, ki ima v Kranju lastno mehanično delavnico. Povedal je, da sta njegov sin Ivan in Ciril Kozjak zaposlena v njegovi delavnici ter da sta vedno bila pridna in poštena delavca. Lani meseca novembra sta šla na izlet v Italijo z avtom fiat 600 abarth, ki je last njegovega sina ter sta se takrat zapletla v zadevo, ki je bolj mladeniška lahkomiselnost kot pa kraja.

Iz policijskih zapiskov izhaja, da sta mladeniča bila dne 5. novembra lani ob 14. uri v Devinu, kjer sta iz ograjenega skladišča za avtomobilske odpadke, ki je last podjetja Zampon, odnesla že omenjeni vetrobran. Tatvino so takoj prijavili policiji, ki je obvestila tudi mejne organe pri Rdeči hiši, kjer so oba mladeniča ustavili nekaj ur pozneje in ju pridržali v zaporu. Priznala sta, da sta odnesla vetrobran in pozneje v Gorici iz skladišča Adriana Zampona na Tržaški cesti še opremno ploščo za fiat 600 ter oboje postavila na svoje vozilo. Oboje je bilo vredno okrog 36.000 lir.

Sodišče je oprostilo Kozjaka zaradi mladoletnosti. Rasporja pa so obsodili na 6 mesecev zapora in plačilo 60.000 lir globe ter plačilo sodnih stroškov.

Zaradi kraje 800 lir in mošnjička, so obsodili 19-letnega Bruna Simionata iz Ločnika, Ul. Campagna bassa 2/B, ki je dne 3. aprila v odsotnosti gospodinje odnesel mošnjiček z denarjem Mariji Di Lenardo por. Foladore v Šlovrencu ob Soči. V stanovanju pa ga je videl njen sin Natalino, in po njegovem opisu ga je policija izsledila. Tatvino je

šport šport šport šport šport

KOLESARSTVO — «GIRO D'ITALIA»: 1. ETAPA

26-letni Giancarlo Polidori prva letošnja roza majica

Brezbrižna vožnja favoritov - Zadovoljiv nastop novincev

BRESCIA, 16. — S pretkano taktiko priborjena zmaga Polidorija, zadovoljiv uspeh novopečenih profesionalcev (ki so zasedli šest mest med prvimi petnajstimi) in dokajšnja pasivnost najbolj znanih vozačev, so bile glavne značilnosti današnje prve etape 52. kolesarske dirke «Giro d'Italia».

Polidori je pravilno sklepal, da bodo v prvi etapi skoraj vsi pazili na tiste kolesarje, ki so doma s področja Brescie: ti naj bi se namreč hoteli izkazati pred domačim občinstvom. Izkoristil je v primernem trenutku to dejstvo in ušel.

Merckx, Gimondi, Adorni, Bitossi, Altig in drugi so pretežno le pazili drug na drugega in so verjetno medsebojno «obračunavanje» preložili na kasnejši čas.

Letošnji novinci med profesionalci (Cavalcanti, Malagutti, Boifava, Roncaglia, Cattelan in Salina) niso le pokazali dobre volje, ampak so tudi često posegli v samo jedro dogodkov.

Start današnje etape je bil v hudi vročini. Zaradi neke televizijske oddaje je 130 kolesarjev odšlo na pot s polurno zamudo. Na prvih 40 km poti so nekateri tekmovalci štirikrat poskusili uiti, toda šele peti poskus je uspel. Ušlo je 17 vozačev in ta pobeg je bil odločilen. Kar 14 članov te ubežne skupine je kasneje zasedlo na cilju najboljša mesta.

Poprečna hitrost vožnje je bila dokaj visoka, saj je v začetnem delu znašala nad 46 km na uro. Po 62 km vožnje je znašal naskok ubežnikov 2 minuti, nato pa se je ta prednost vedno bolj manjšala in je znašala 40 km pred ciljem le še 40 sekund. Tri km pred vrhom St. Eusebia je nenadoma šinil v ospredje Polidori, ki se je nato z vrtoglavo hitrostjo spustil proti Brescii, kamor je prispel sam in je tako letos prvi oblekel roza majico.

Lestvica:

1. **Giancarlo Polidori, ki je prevozil 142 km dolgo pot od Garde do Brescie v 3.17'04" s poprečno hitrostjo 43,233 km na uro**
2. **je bil Benfatto 13" zaostanka**
3. **Sgarbozza 19" nato so sledili v njegovem času še:**
4. **Cavalcanti**
5. **Taccone**
6. **Malagutti**
7. **Chiappano**
8. **Boifava**
9. **De Pra**
10. **Dalla Bona itd.**

Glavnina z vsemi favoriti je imela zaostanek 43 sekund.

Jutrišnja druga etapa od Brescie do Mirandole bo merila 180 km. Proga je skoraj v celoti speljana po ravnini in bodo torej prišli na svoj račun predvsem hitrostni vozači.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 17. maja 1969

ODBOJKA

Ženska promocijska liga
20.30 v Padričah
Gaja - Sokol B

* * *

20.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor C - OMA B

* * *

20.30 v Bazovici
Zarja B - FARI TS B

* * *

Medšolska odbojka
15.00 v Vidmu
Prešeren TS - Zanon (moški in ž.)

ATLETIKA

Pokrajinsko prvenstvo za naraščajnike
15.30 v Trstu, stadion «Grezar»
Nastopajo tudi borovci

KOŠARKA

Pokal Melloni
19.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor - Servolana

* * *

Medšolska košarka
15.00 v Vidmu
Prešeren TS - Zanon (moški)

NOGOMET

Pokal Inter SS
20.30 v Trstu Ul. Flavia
Primorje - Sant'Anna

JUTRI

Nedelja 18. maja 1969

NOGOMET

Pokal Štandreža
15.30 v Štandrežu
Breg - Juventina

* * *

17.15 v Štandrežu
Vesna - Sovodnje

* * *

Začetniško prvenstvo
11.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Breg - G. Viani

ODBOJKA

Ženska C liga
10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor B - Corridoni

* * *

Moška D liga
09.00 v Gorici, Ul. Puccini
Olimpija - Bor B

* * *

10.00 v Vidmu, Trg Osp. Vecchio
CSI Friuli - Kras

KOŠARKA

«1. divisione»
08.00 v Trstu
CRDA - Bor

* * *

Naraščajniška nagrada
Servolana - Bor

ORIENTACIJSKI POHOD

POP za «Pokal Z. Jelinčiča»
08.30 v Bazovici

NOGOMET — TURNIR ZA «POKAL INTER SS»

Primorje proti S. Anni drevi ob 20.30 v Ul. Flavia

Po visoki zmagi, ki jo je v četrtek doseglo proti reprezentanci 3. amaterske lige, bo Primorje danes odigralo polfinalno tekmo proti tržaškemu moštvu S. Anne. Srečanje, ki velja za «1. pokal Inter SS» bi moralo biti precej zanimivo in seveda naporno za proseško moštvo, ki se je predstavilo na tem turnirju z zelo majhnimi možnostmi za dobro uvrstitev. Računati je treba, da je turnir izločilen in prav prvi dvoboj je bil za Primorje težka ovira, saj se je pomerilo s tržaško enajsterico Cremcaffè, glavnim favoritom tega turnirja. To oviro pa je Primorje odpravilo s 3:1. Ta rezultat je gotovo predstavljal veliko presenečenje. Povedati pa vsekakor moramo, da je Primorje to zmago zaslužilo. Rdeče-rumeni so pokazali izredno lepo igro in samo netočnost nekaterih napadalcev je rešila Cremcaffè hujšega poraza. To je dalo Primorju tisto moč in samozaupanje, ki ju je proti koncu prvenstva 3. amaterske lige proseško moštvo izgubilo. Tako je v četrtek kljub temu da je moralo na igrišče brez 6 standardnih igralcev, gladko premagalo reprezentanco 3. amaterske lige. Zato vlada na Proseku mrzlično pričakovanje za dvoboj s S. Anno, saj bo končno zmagovalec tega srečanja šel v finale, poraženec pa se bo spoprijel za tretje, oziroma četrto mesto. Ostala dva polfinalista sta Fortitudo in Inter SS.

Kar se tiče postave moštva, se trener Fragiacomo še ni izjavil, saj ima na razpolago vse igralce. Primorje bo v popolni postavi in tako samo en korak pred finalom.

Če računamo da si je S. Anna v letošnjem prvenstvu 2. amaterske lige zagotovila vstop v 1. amaligo, potem imamo že jasno sliko realne moči tega moštva. Poleg tega pa moramo upoštevati, da si lahko na tem turnirju društvo sposodi štiri igralce od drugih klubov. S tem so se tako vsa moštva ojačila in seveda poskusila tiste atlete, ki bi jim morda prišli prav, oziroma v poštev za prihodnjo sezono. Tudi Primorje je v tekmi s Cremcaffè poskusila tri in sicer Doglio, Tomizzo in Tremula, ki so nadvse pozitivno opravili svojo nalogo.

Bruno Rupel

NA MLADINSKIH IGRAH

Sokol v 2. kolu

V četrtek so v Nabrežini odigrali občinski del ekipnega tekmovanja v namiznem tenisu. Nastopile so tri ekipe in sicer Sokol, Devin - Štivan in Lega Nazionale.

Tekmovanje je bilo zanimivo in tudi precej izenačeno, vendar proti izkušenosti in spretnosti nabrežinskih igralcev niso mogli drugi opraviti nič. Dvojica Fabjan - Dobrila je še enkrat pokazala svojo premoč in se tako uvrstila v drugi del tekmovanja.

Totocalcio

Atalanta - Cagliari	X 2
Fiorentina - Varese	1
Inter - Bologna	1
Vicenza - Verona	1
Napoli - Pisa	1
Sampdoria - Juventus	X 1 2
Torino - Roma	1 X
Catania - Padova	X 1
Foggia - Ternana	1
Lazio - Bari	X
Mantova - Genoa	X 1 2
Sambenedet. - Pistoiese	X
Siena - Massese	1 X

V ZADNJI TEKMI ŽENSKEGA ODBOJKARSKEGA PRVENSTVA B LIGE

Borovke le s težavo odnesle obe točki iz Nabrežine

Glavni protagonist tega srečanja je bila huda vročina

SOKOL — BOR 2:3 (15:7, 15:9, 11:15, 13:15, 7:15)

SOKOL: Filipčič, Zidarič, Cahrija, Battigelli, Zavadlal in Škerk.

BOR: Kenda, Barej, Bezeljak, Nibrandt, Pernarčič Silva in Sonja ter Rogelja.

SODNIKI: Guolo (Rovigo); stranski: Ziani; zapisnikar; Pappacoda (oba Trst).

Pretekli četrtek je padel zastor nad odbojkarskim prvenstvom B lige, skupine D. V zaostali tekmi sta se v Nabrežini pomerila domači Sokol in Bor. Po nezanimivi in včasih dolgočasni igri, so Tržačanke odnesle ves izkupiček. Vsekakor pa prikazana igra obeh šesterk ni bila nič posebnega in le občasno se je povzpela nad raven C lige. Seveda gre tako medla in nezanimiva odbojka na rovaš pasje vročine. Pripekajoče sonce je marsikatero igralko «uspavalo». Poleg tega pa so še obe šesterki nastopili okrnjeni. Borovke so bile morda preveč gotove zmage in prva zunanja tekma na tako žgočem soncu jih je povsem zbegala. To je bila njihova najslabša igra v povratnem delu tega prvenstva. Domačinke bi zaslužile v tej tekmi več kot dva seta. Zmaga se jim je izmuznila iz rok v trenutku, ko je bila usoda Tržačank že skoraj zapečatena. V četrtem setu so domačinke vodile od samega začetka in razliko postopno in konstantno večale. Potem ko so vodile z 11:5 in celo 13:7 se je stanje na igrišču popolnoma spremenilo. Nabrežinke so pričele banalno grešiti, kar je «plave» malo spodbudilo in so pričele nizati točko za točko. Od tega trenutka dalje pa so Zavadlalova in tovarišice močno popustile, kar jih je stalo že skoraj gotove zmage.

V prvem setu so domačinke hitro povedle. Tržačanke se nikakor niso znašle na odprtem igrišču pod močnim soncem. Grešile so kot za stavo. Često jim ni uspelo spraviti žoge preko mreže niti na najbolj enostaven preprost način. O kakšnem učinkovitem napadu ni bilo niti sledu. Sokol je z bolj zanesljivo igro v polju s točnejšimi servisi ter občasnimi tolčenimi in «plasiranimi» žogami povedel najprej s 3:1 in takoj nato z 10:1. Borovke so razliko znižale na 10:7, kaj več pa jim ni uspelo.

V drugem nizu se je položaj spremenil samo v začetku, ki je pripadal Tržačankam. V nadaljevanju pa so vztrajale v svoji poprečni igri. Vodstvo nasprotnic jih ni niti najmanj zdramilo. Tudi ta niz so domačinke hitro osvojile in povedle v setih z 2:0.

Naslednji niz se je tudi uspešno pričel za Nabrežinke vse do stanja 5:1. Po tem vodstvu se je položaj na igrišču spremenil in «plave» so z nekoliko bolj zanesljivo in koristno igro rezultat počasi spreminjale v lastno korist. Najprej so vodile z 9:5 in kasneje z 12:6. Pri stanju 14:7, pa so — že popolnoma gotove zmage — zopet popustile, kar je nasprotnicam omogočilo zbrati še štiri točke.

Vse je kazalo, da se bo ta tekma končala v četrtem setu, ko so domačinke hitro povedle z visoko razliko. Največ zaslug ima odlična Zavadlalova, da so sokolašice prevzele vajeti igre v svoje roke in nizale točko za točko. Njihova velika prednost pa ni bila kronana z uspehom. Vodile so najprej z 2:1, potem s 5:3, 9:5 in 11:5 ter celo s 13:7. Vse je kazalo, da ni več nobenega izhoda, še manj pa pomoči za potapljajočo se «plavo barko». Prekinitev igre in ena menjava na strani Tržačank, je prineslo ekipi nekoliko svežine. Naskok Sokola je pričel postopno kopneti. Nabrežinke so obtičale pri tckrat res nesrečni trinajstici in niso mogle naprej. Pokazale so prve znake utrujenosti in so tako na veliko presenečenje morale set prepustiti borovkam.

V zadnjem in odločilnem setu pa so domačinke močno popustile. Velika vročina ni prizanesla niti njim. Pri zamenjavi igrišča je bilo stanje 8:2 in so pričele posamezne igralke izgubljati zanesljivost, ki smo jo videli v prejšnjih setih. Gostje so dokaj hitro zbrale 15 točk.

F. G.

Košarkarski «Pokal Melloni»

Drevi Bor-Servolana

Danes se bo nadaljeval tudi ta turnir. «Plavi» bodo po četrtkovem počitku spet nastopili in sicer proti Servolani. Ta ekipa se je na zadnjem naraščajniškem prvenstvu uvrstila na tretje mesto z dvema točkama prednosti pred Borom. Zato bo naloga «plavih» težka, kajti kot že vemo, so vsi igralci izven treninga. Poleg tega so Škedenjci v polni dejavnosti, saj imajo igralci na razpolago ves dan igrišče.

Borovci bodo nastopili v popolni postavi in sicer bodo igrali Hrvatič Walter in Stojan, Kralj Martin, Pertot Livij, Zavadlal Danijel, Ljubič Roman, Egon Širca in Drago Bogatec. Ti naj se zberejo v telovadnici v Ul. della Valle ob 19.30.

— jan —

TOKIO ŽE NI VEČ «POŠTENO MESTO»?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Zato v Tokiu še ni tako imenovanih «problematičnih družin», kjer sta mož in žena ali povsem ločena ali le navidezno še vezana, kot tudi skromna sredstva v družini še ne predstavljajo razloga za spore in družinske katastrofe.

Menda pa ni vse le v tem. Japonska prestolnica ima tudi zelo učinkovito policijo. Tokijska policija šteje 33.386 članov, od katerih je 200 žensk. Iz tega izhaja, da pride po ena policijska moč na 350 do 360 prebivalcev. Je to sicer manj kot v New Yorku, toda obilna tretjina policajev je stalno «na cesti», povrh tega tokijski meščan nerad zapušča svoje ožje mestno področje, tako da policaji često poznajo vse ljudi iz svoje četrti. Še več, policija ima podrobne podatke o vsakem meščanu. Kartoteke se iz leta v leto izpopolnjujejo. Vendar pa to «v povsem odkritem sistemu», ker posamezni policijski agenti redno, vsako leto, včasih tudi pogosteje, obiščejo sleherno družino v svoji četrti in kar na kraju samem dopolnijo karton. Vsak japonski meščan ve, da ima na policiji svojo «mapo», ki spremlja vse njegovo dogajanje in skozi vse življenje. Marsikdo bi to sprejel kot kršitev pravice do nedotakljivosti zasebnega življenja. Japonec to sprejema povsem drugače.

Ko že primerjamo Tokio z New Yorkom, bomo povedali, da je v New Yorku veliko strelnega orožja, kot po vseh ameriških mestih. V Tokiu ga je malo in še to je vse točno registrirano, saj policija registrira celo večje žepne nože.

In vendar, kot smo že rekli, kriminal narašča tudi v japonski prestolnici. Vedno več je gangsterstva, ki se posebno kaže v nekaterih predelih mesta in ki ga pripisujejo predvsem ljudem, ki se v Tokio selijo vsak dan. Deloma pripisujejo večji kriminal tudi mladini, ki da zanemarja stare tradicije, star način življenja, tradicionalno spoštovanje družine itd. Morda pa je veliko bolj zgovoren naslednji podatek o mladinskem kriminalu: pred štirimi leti je na mladino odpadlo le 27 odst. vseh kršitev zakona v Tokiu. Lani je odpadlo na mladino že 71 odst. kaznivih dejanj. To je že bolj zaskrbljujoč podatek.

KOŠARKA — TURNIR ZA «NARAŠČAJNIŠKO NAGRADO»

Bor A premagal Mivar z razliko enega koša

Jutri bo na sporedu odločilna tekma med Borom A in Lloydom

BOR A - MIVAR 37:35 (17:10)

BOR A: Vukotić, Kosmina, Danev 7, Deško 10, Tul 7, Sosič 7, Barazutti 6.

MIVAR: Cecchetti 9, Slocovich 4, Giardina 4, Luin F. 16, Sergi, Starz, Luin M. 2, Ongaro.

SODNIK: Geruzzi.

KAZENSKI METI: Bor 7:16, Mivar 1:10.

V svojem prvem nastopu v okviru tega turnirja so borovci zmagali. Po napeti in borbeni igri so premagali Mivar. Tako so se slovenski košarkarji maščevali nad igralci, ki so jih v okviru mladinskih iger premagali v obeh srečanjih.

Za Bor sta nastopala tudi Openca Danev in Adrijan Sosič, ki sta imela odločilno besedo v igri svoje ekipe. Prvi je v obrambi prestregel celo vrsto odbitih žog, drugi pa je zelo dobro vodil igro. Sicer pa so v tej tekmi vsi igralci dali od sebe res vse sile. Tako je Deško dosegel 10 točk, Barazutti se je izkazal z meti od daleč, Tul pa je bil zelo točen pri kazenskih metih (5:6). Pripomniti moramo, da tokrat ni nastopil Milič in se trener niti ni posluževal menjav, čeprav je razpolagal s še dvema igralcema.

Mivar je nastopil z okrnjeno postavo, kot že tudi na mladinskih igrah. Nista namreč igrala Zonta in Ferrante, ki sta že prestara za nastop na tem turnirju. Vsekakor pa je Mivar igral povezano in hitro, izkazal se je zopet mladi Luin, ki je sam zbral 16 točk. Poleg njega se je, zlasti proti koncu tekme, izkazal še Cecchetti, popolnoma pa sta razočarala Slocovich in Sergi.

Kronika: borovci so takoj povedli z 9 točkami naskoka in so to prednost ohranili do dveh minut pred koncem igre. Tedaj je namreč prešel nasprotnik v «pressing», kar je «plave» popolnoma zmedlo. Vsekakor pa je Bor uspel do konca ohraniti tesno prednost in tako zmagati v svojem prvem nastopu na tem turnirju.

* * *

Turnir za «Naraščajniško nagrado» se bo nadaljeval v nedeljo, 18. t. m., in sicer s tekmama med Servolano in Borom B ter Lloydom in Borom A. V obeh srečanjih je težko predvideti končni izid. Servolana je namreč izgubila obe dosedanji tekmi z visokim izidom, enako kot tudi Bor B. Zato bo skoraj gotovo prav to srečanje odločalo, kdo bo na koncu turnirja zadnji na lestvici.

V drugi tekmi pa imajo več možnosti igralci Lloyda, ki so tehnično dobro pripravljeni. Ali imajo tudi «plavi» kakšno možnost proti temu nasprotniku? Lahko bi sicer res prišlo do presenečenja, toda o tem je še prezgodaj govoriti. Pravi odgovor bo lahko dala le tekma v nedeljo.

Izida 2. kola

Servolana - Lloyd	24:86
Bor A - Mivar	37:35

Počival je Bor B.

LESTVICA

Lloyd	2	2	0	4
Bor A	1	1	0	2
Mivar	2	1	1	2
Bor B	1	0	1	0
Servolana	2	0	2	0

Naslednje kolo:
Servolana - Bor B
Lloyd - Bor A
Počival bo Mivar.

—jan—

DIRKA PO F—JK

Morosini vodi na obeh lestvicah

VILLASANTINA, 16. — Giuseppe Morosini je zmagal v 2. etapi kolesarske dirke po Furlaniji - Julijski krajini. 184 km dolgo pot od Sesljana do Villesantine je prevozil v 4.53'01" s poprečno hitrostjo 37,667 km na uro.

2. je bil Zampieri po 1'14", v njegovem času pa sta prispela še:
3. Salutini in
4. Bogo.
5. je bil po 1'50" Osler na čelu večje skupine.

Skupna lestvica:
1. Morosini
2. Zampieri 55" zaostanka
3. Salutini
4. Bogo
5. Chies 1'25"
6. Mazzer 1'31"
7. Peccolo
8. Corti

TOTIP

1. —	prvi	X	X	1
	drugi	1	2	X
2. —	prvi	1		
	drugi	2		
3. —	prvi	2	2	
	drugi	X	1	
4. —	prvi	1		
	drugi	X		
5. —	prvi	1	1	
	drugi	1	2	
6. —	prvi	1	X	
	drugi	X	1	

Hud poraz Zarje v srečanju z AGI

Bazovke se za poslovilno tekmo v B ligi niso dovolj pripravile

AGI - ZARJA 3:0 (15:7, 15:0, 15:10)

AGI: Mikulus, Furlan, Leopardi, Barbieri, Boemo, Ribi, Moretto.

ZARJA: Sonja, Dora, Saška in Magda Križmancic, Bandelj, Fonda, Čok, Terčon, Seražin.

SODNIK: Moreale (Videm), Stranski: Vaccari (Gorica).

ZAPISNIKAR: Zorzenon (Gorica).

V zadnji tekmi prvenstva B lige je v četrtek zmagovalec skupine D, goriški AGI, z lahkoto odpravil bazoviško Zarjo. Bazovke so zaigrale zelo statično, zgrešile so celo serijo servisov in so splon odpovedale na vsej črti. Opuščanje treninga po predzadnji tekmi, ki je bila 25. aprila, se je krvavo maščevalo. AGI je bil bolj sproščen na igrišču, njegove akcije so bile lepo izpiljene, dokaz, da se belo - zelene vneto pripravljajo na finale za vstop v A ligo.

V prvem setu je AGI takoj povedel in že vodil z 8:0. Nato so Goričanke nekoliko popustile in dovolile nasprotnicam, da so nabrale sedem točk.

Prava «tragedija» pa je bil drugi set. Zarjašice so zgrešile kar devet zaporednih servisov. Goričankam ni preostalo drugega, kot skrbno pošiljati čez mrežo servis, ostalega ni bilo treba. Bazovke so delale nemogoče napake. S podlehtmi niso branile pravilno, odpovedale so podajačice in rezultat seta jasno govori, kakšno je bilo stanje na igrišču (porazno!).

AGI je v tretjem setu nadaljeval s svojo igro, Zarja pa se je končno prebudila. Komaj v tem zadnjem setu smo videli nekaj akcij, a le ena tolčena žoga je zadela v črno. Bazovke so dobro servirale in napravile največ točk s servisom. Končni rezultat seta je delno poplačal medlo igro v ostalih nizih.

f. v.

V ženski promocijski ligi

Močan odpor Bazovk v tekmi z Brežankami

BREG B - ZARJA B 3:0 (15:13, 15:6, 15:4)

BREG B: Marta in Divna Sancin, Slavec M., Slavec F., Boneta, Žerjal, Manin, Zobec.

ZARJA B: Čufar, Dora in Nada Žagar, Tamara in Silvana Križmančič, Marc, Mirjana in Saška Metlika.

SODNIK: Bonini.

Mladi šesterki Brega in Zarje sta se v promocijskem prvenstvu pomerili med seboj na igrišču Slomškovega doma v Bazovici. Naj takoj povemo, da so Bazovke pripravile v prvem setu izredno presenečenje. Izgubljale so že gladko, ko so s pomočjo dobrih servisov Dore Zagarjeve dohitele nasprotnice in celo povedle. Stanje 13:12 je bilo za Breg kritično. Dekleta iz dolinske občine so se končno zbrala in s tremi uspešnimi servisi zaključila set v svojo korist.

Tudi v ostalih dveh setih so mlade domačinke nudile nasprotnicam zadovoljiv odpor. Breg je začel konstantno graditi igro in to se je tudi poznalo pri rezultatu. Večja izkušenost Brežank je tako obrodila sadove in občasno smo videli tudi kakšno tolčeno žogo.

Breg je tako slavil zasluženo zmago, Zarja pa je pokazala, da lahko sedaj, ko je trema prešla, upa na kakšno točko več.

f. v.

30. MAKS ZADNIK

Med Snežnikom in morjem

Spomini na NOB - Istrski odred v Brkinih in Istri

Fašisti pa so (podatki niso preverjeni, navajam jih po spominu iz tedanjih razgovorov pa boju) pisali v tržaškem Piccolu, da so se morale njihove čete po junaškem boju proti premočnim tolpam kakih 3000 banditov, potem, ko so jim prizadejali hude izgube, umaknili iz Šmarij nad Koprom tudi zato, ker je proti njim med bojem nastopilo tudi prebivalstvo s tem, da je vojake polivalo z vrelo vodo in metalo nanje strešno opeko.

To so pisali zato, da bi dobili nekakšno opravičilo za zločinski požig vasi. Da pa bi bila ironija še večja in fašistične trditve še bolj lažnive, je bil rezultat boja takšen, da ni padel ali bil ranjen (razen lažjih prask, ki jih je dobil Sedmak) noben naš borec. Po boju smo se vsi zbrali sredi vasi. Šmarčani pa so nas počastili z vsem, kar so premogli. Bili so zadovoljni: vaščani in borci, da so le fašistično golazen nagnali. Z obrazov je vsem sijala sreča in ponos, niti sence strahu ni bilo mogoče nikjer razpoznati.

PREMESTITEV IZ I. V III. BATALJON IO

Po našem umiku iz Brkinov v Skadanščino v noči od 18. na 19. maja 1944 sem ostal več kot mesec dni s I. bataljonom v Istri. Ves ta čas nisem nič določenega zvedel, kaj se je zgodilo z mojimi starši, brati in sestrami. V Skadanščino in Istro so prihajale iz Brkinov strašno vznemirljive vesti. Nekateri obiskovalci iz Brkinov so trdili, da so Nemci in fašisti v požganih vaseh pobili vse prebivalce, ki so jih dobili in da streljajo na vsakogar, ki ga zalotijo v vasi ali njeni bližini. Prvič sem se po pokolu 18. 5. 1944 vrnil v Brkine v noči 20. na 21. junija, ko sem vodil ujetnike na štab odreda.

Ker smo zjutraj 21. 6. 1944 naleteli pod Korčicami na Nemce, ki so šli na «hajko» v Brkine, sem šele naslednji dan 22. 6. prispel na štab odreda v Padežu, kjer sem izročil ujetnike. Prav tedaj sem bil premeščen v novoustanovljeni III. bataljon IO, ki je imel svoje taborišče med Ostrovico in Artvižami v nizkem hrastovem gozdičku. Preden sem se lotil dela v enoti, sem se moral vrniti na štab I. bataljona v Skadanščino, ker sem imel tam še svojo opremo, hkrati pa sem skienil, da poizvem, kaj je z mojimi starši, brati in sestrami. Iz taborišča III. bataljona sem se vrnil v Skadanščino v noči od 23. na 24. junij in naslednji dan v Skadanski gori na štabu I. bataljona predal dolžnosti, sezname članov KPS in se pripravil, da se zvečer vrnem v Brkine. Priznati moram, da sem se zelo težko ločil od tovarišev iz I. bataljona, saj sem se bil z njimi v neštetih bojih in pohodih v šestih mesecih dobesedno vrastel v eno samo družino, v bojno tovarištvo, ki nas je povezovalo na življenje in smrt. Zaupali smo si v bojih in si medsebojno pomagali. Naša življenja so bila odvisna od vzajemne tovariške povezanosti in pomoči v bojnih nevarnostih. Prav zaradi tega je bila moja ločitev težka in do solz ganljiva, toda moral sem oditi. Težko sem se ločil tudi od tovarišev iz bataljonskega štaba: komisarja Fr. Zorca in komandanta Leopolda Kreblja, ki sta bila cenjena kot oče in mati naše velike bojne družine. Zvečer smo si stisnili roke v slovo in iz taborišča sem odšel v noči 24. na 25. 6. 1944 proti Golcu, potem pa proti Obrovu, kjer sem okoli 23. ure prekoračil cesto Reka — Trst, čeprav je bila v vasi postojanka italijanskih financarjev; toda noč je bila zelo temna, zato sem srečno prešel cesto in se napotil v Javorje. Ko sem prispel v vas, se je nenadno silno vlil dež, zato sem se ustavil pri družini Franca Žnidarjevega. Pri njem je bila začasno nastanjena družina Štefana Mikuliča iz Huj. Poklical sem jih in Cvetka, hčerka zavednega vojnega invalida Štefana, mladinska aktivistka, mi je povedala, da so moji starši in drugi člani družine preživeli najhujšo nesrečo, ki je kdajkoli doletela brkinsko prebivalstvo. Ni pa mi vedela povedati, kje so. Povedala mi je še mnogo drugih groznih stvari, ki jih tu ne želim omenjati, ker so znane.

V Javorju sem se pri Žnidarjevih zadržal več kot dve uri, ker je hudo deževalo. Okoli 2. ure je bilo slišati po poti ob hiši neko ropotanje, ki se je mešalo s pluskanjem deževnih curkov. Medtem je prihitela iz spalnice Štefanova žena in mi precej razburljivo in glasno rekla, naj bežim, ker je polna vas Nemcev.

Ženska je bila vsa iz sebe, in prav tega sem se najbolj ustrašil. Vendar sem se hitro zbral in ji rekel: «Mama, ne razburjajte se, niso Nemci, ampak naši.» To jo je pomirilo, utihnila je in se vrnila v spalnico. Moral sem se ji zlagati, ker je drugače ne bi bil mogel pomiriti. Vendar sem se dobro zavedal, da nam preti najhujša nevarnost. Cvetka me je razumela, ne da bi ji rekel, da sem se mačehi zlagal. Le sreča, da nismo imeli luči, ker bi jo bili Nemci opazili.

Zavedajoč se nevarnosti, sem rekel Cvetki, naj prisluškuje pri oknu, jaz pa sem storil isto pri vratih. Bal sem se, da se bodo Nemci ustavili v vasi in me bo zatekel dan v njej, kajti 24. junija se že okoli 3. ure zdani. Nič nevarnega se ni zgodilo. Dolga nemška kolona je odkorakala skozi vas proti Gabrku in Pregarjam, na dvorišču pa nismo nikogar slišali. Potem je Cvetka polagoma in tiho odprla vrata, jaz pa sem čakal z brzostrelko in ročno bombo pripravljen, da si prebijem pot na vrt. Na srečo se mi ni bilo treba prebijati; ko sva pogledala skozi vrata, so šli zadnji Nemci mimo hiše, potem sem v temi in dežju smuknil na vrt in se po razmočenih njivah mimo javorske cerkve napotil dober kilometer za Nemci proti Pregarju. Vendar sem prispel le do gozda «Šumnje», od koder sem videl v Huje. Naprej nisem smel, ker je bilo preveč nevarno. Tam sem preždel ves dan. Šele proti večeru sem se napotil po stezi proti Hujam.

PO POŽIGU ŠESTIH VASI 18. MAJA 1944

Ko sem prišel v večernem mraku 25. maja 1944 v Huje, je bila vas kot izumrla. Vonj po ožganem lesu in zidovih je dražil nos, nikjer nisem srečal živega človeka. Z obeh strani poti so me spremljale le ožgane podrtije prejšnjih prijaznih, čeprav ne posebno lepih, vendar za kmečke ljudi primernih domov. To so bile neme priče nemškega vandalskega divjanja, banditizma najbolj drastične vrste, s katerim sem se srečal po prvi vrnitvi v Brkine.

NA RAZVALINAH POŽGANEGA ROJSTNEGA DOMA

S tegobo v srcu sem prispel na Pregarje. Potrt in žalosten še bolj kot ob pogledu na ožgane zidine v Hujah, sem v večernih urah opazoval hiše svojih vaščanov na obeh straneh poti. V nekatere sem celo vstopil in si ogledal ostanke ožganih razvalin, upepeljen trud mnogih pridnih rodov. Povsod same ožganine kmečkega orodja in pohištva ter ostrešja. Še vedno je zaudarjal smrad ožganih in razpadajočih domačih živali. Preden sem prišel do rojstnega doma, sem videl le dve hiši, na katerih sta se še ohranili strehi.

Rojstna hiša, ki sem jo tako ljubil, je bila vsa požgana. Sprejele so me podrte in sajaste stene in uničeno imetje, sad naporov in žuljev mojih staršev, dedov in pradedov. Povsod sama razvalina! Enako je bilo pri sosedih. Pregledal sem hišo in hlev, prav ničesar nisem našel več uporabnega.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino ne naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst